

VLAAMS NATIONAAL

WEEKBLAD

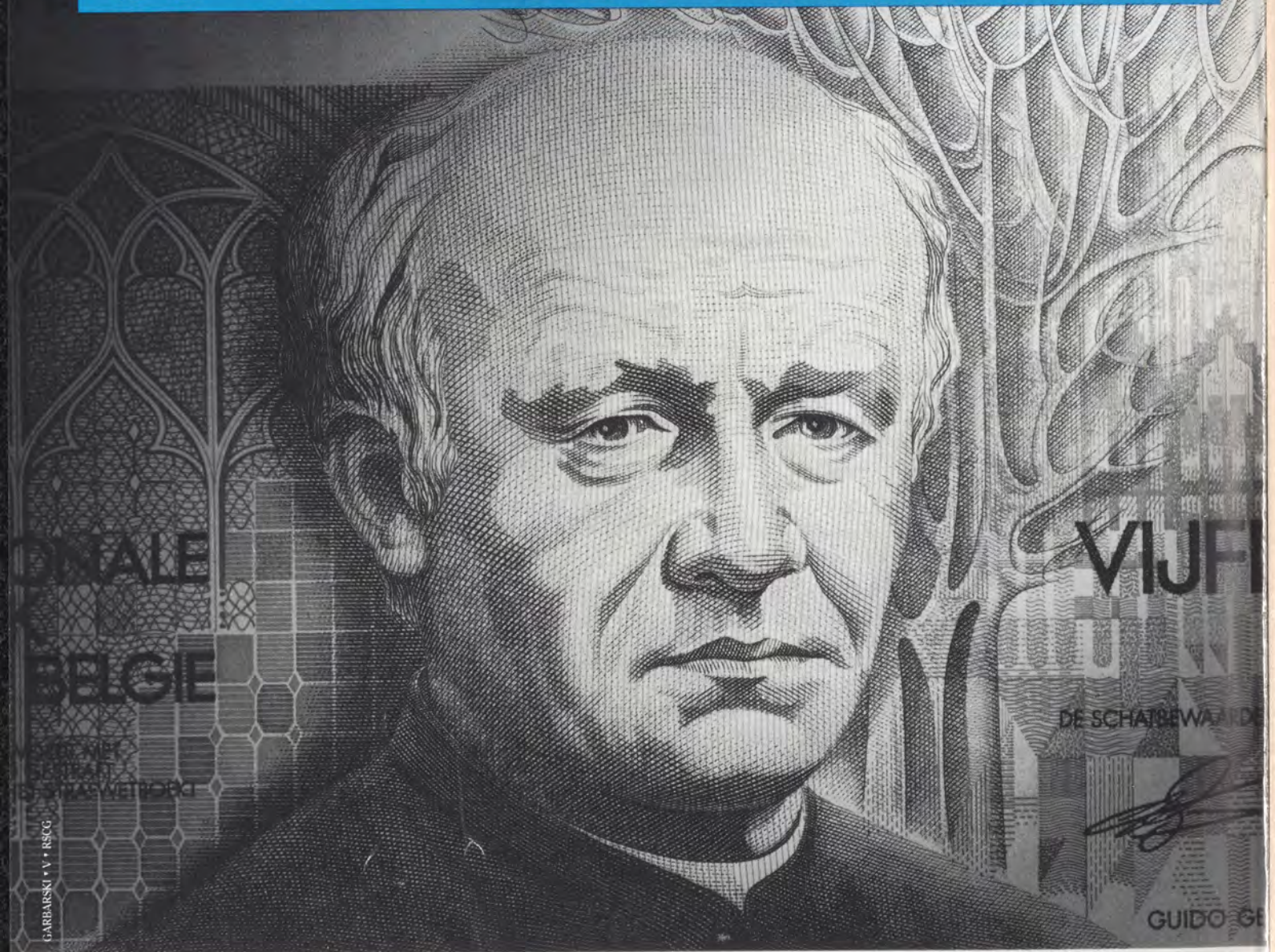
WIT

VRIJDAG 4 MEI '90

35^e JAARGANG · NR.18 · 33 fr.

DEZE WEEK:
**LEUVEN
CENTRAAL**

VRIJ VLAANDEREN
VRIJE MENSEN
LEUVEN 12 & 13 MEI 1990

Weet u hoe u morgen meer kan krijgen dan de prijs die vandaag op zijn hoofd staat?

Geld beleggen... U kan er uw hoofd over breken. Of u kan naar de Kredietbank stappen voor deskundig advies. Want beleggen betekent op de eerste plaats overleggen. De KB-adviseurs gaan samen met u na over welke mogelijkheden u beschikt, welke uw behoefte aan snel beschikbare liquiditeiten is, welke risico's u kan nemen, welk rendement haalbaar is, enz. Het antwoord op deze vragen leidt naar een beleggingsadvies dat exact voldoet aan uw behoeften.

Daartoe beschikt de KB over een brede waaier van beleggingsmogelijkheden: depositoboekje, termijndepositorekeningen, kasbons, beleggingsfondsen, sicav's, obligaties, aandelen, opties, vastgoedcertificaten, goud. Dit ruime aanbod, waarbinnen de KB steeds weer nieuwe producten ontwikkelt, stelt u in staat een zorgvuldige beleggingsstrategie op te bouwen. De ideale portefeuillesamenstelling zal voor elke belegger verschillen. Wie bijvoorbeeld meer te beleggen heeft, kan grotere risico's nemen. Wie elke nacht wakker

ligt als de beurs eens wat minder presteert, kan beter niet te veel aandelen opnemen. Enzovoort.

Voor elke belegger geldt echter een gulden regel: leg niet alle eieren in één korf. Ook hieraan komt de KB uitstekend tegemoet. Met haar KB-beleggingsfondsen. In zo'n fonds belegt u met meerdere personen in meerdere soorten effecten. Zo kan u, ook met vrij beperkte middelen, uw beleggingen spreiden en profiteren van het deskundig beheer door de beleggings-specialisten.

Rekening houdend met het beleggingsklimaat en geheel op uw maat stelt uw KB-adviseur voor u een zogenaamde "fondsenportefeuille" samen die bestaat uit diverse KB-fondsen.

Op die manier vindt de KB voor elke belegger, groot of klein, beginnend of ervaren, actief of passief, risicomijdend of durver, een passende beleggingsformule. Als u dus denkt aan beleggen, dan hoeft u alvast niet te piekeren over welke bank u het best binnenstapt.

Beter met de bank van hier.

NIEMAND ZAL ONS TEGENHOUDEN!

HET cinisme waarmee ACV-voorzitter *Willy Peirens* zich verzet tegen de splitsing van de Sociale Zekerheid moet wel hard aangekomen zijn bij de Vlaamse leden van zijn bond. Wat Peirens ten beste heeft gegeven druist regelrecht in tegen het belang van de Vlaamse werknemers. Wanneer elke Vlaming jaarlijks zo'n 17.000 fr. aan de Sociale Zekerheid *verliest* ten bate van het Zuiden des lands is deze aderlating nog nauwelijks solidariteit te noemen maar een regelrechte hold up.

VU-voorzitter Gabriëls heeft terecht in zijn boodschap voor 1 mei de federalisering van de SZ gevraagd. De eis is niet zomaar uit de lucht gegrepen als blijkt dat Wallonië in 1989 minstens 102 miljard méér uit de SZ ontving dan het er toe bijdroeg. Het SZ-deficiet werd voor 87 miljard gedelgd door Vlaamse arbeid en deze overdracht neemt nog jaarlijks toe.

De Sociale Zekerheid is een *persoonsgebonden materie* en moet dus aan de gemeenschappen worden toegewezen. Beide gemeenschappen, en dat wordt met de dag duidelijker, ontwikkelen een eigen dynamiek en dat geldt ook voor het sociaal beleid. De gemeenschappen dienen over hun volle financiële mogelijkheden te beschikken om via een eigen sociaal zekerheidsstelsel een eigen sociaal beleid te voeren.

De staatshervorming, zoals ze nu reeds pril draait, toont aan dat wie verantwoordelijkheid draagt voor de eigen inkomsten en uitgaven verplicht wordt zuiniger met de centen om te springen en overconsumptie en misbruiken in te dijken.

De Volksunie staat met haar eis in stevige schoenen, vooreerst is er de wetenschappelijke zekerheid van de transferten en ten tweede bewijzen landen als de VSA en de Bondsrepubliek dat daar de gefederalizeerde Sociale Zekerheid perfect werkbaar is.

Een fluitconcert voor Peirens dus.

Het is onbegrijpelijk dat de Vlaamse traditionle partijen deze hold up blijven dulden en dat de vakbonden gedogen dat de vruchten van de arbeid afgeroomd worden voor een Wallonië dat ongebreideld potverteert. Dat Peirens beducht is voor de splitsing van de SZ wordt ingegeven door de vrees zijn vakbond te zien uiteenvallen in een Vlaamse en een Waalse vleugel. Maar, ook al zijn de vakbonden machtig, eens zullen ook zij zich moeten plooiën naar de dynamiek van de staatshervorming.

Als zondag op initiatief van de Vlaamse verenigingen gemanifesteerd wordt moet deze splitsing een van de doelen zijn. De samenkomst te Brussel zal slechts vruchtbaar zijn wanneer de in gang gezette staatshervorming verder kan doorgetrokken worden. Daarom zullen ook wij er zondag bij zijn. Tot spijt misschien van die franstaligen die er ten onrechte het opblazen van de kommunautaire dialoog in zien.

Het lag voor de hand dat her en der naar de grote marsen op Brussel wordt verwezen. Dat is niet uitgesloten maar ongegrond. Betogen is een wettelijk aktiemiddel en bovendien is Brussel (ook) onze hoofdstad. De franstaligen moeten beseffen dat niet tegen hen betoogd wordt maar voor de Vlaamse toekomst.

Wanneer de Vlaamse verenigingen, gesteund door de Vlaams-nationalisten, zich achter een verdere uitbouw van de Vlaamse staats-vorming scharen dan moet dit ook ten goede komen aan de eerlijke Waalse federalisten.

De Volksunie heeft voor de manifestatie massaal opgetrommeld. Zij zal er aanwezig zijn o.m. met een symbolisch *Vlaams huis*. Aldus wil zij aantonen dat de inhoudelijke vormgeving van ons eigen huis nog verder moet afgewerkt worden.

De konkrete afwerking van dit huis, onze autonomie, vormt inderdaad een bijzondere uitdaging zowel voor de Vlaamse verenigingen als voor de Volksunie.

Het siert het *Aktiekomitee Vlaanderen '90* dat het deze verdere uitbouw in haar eisenplatform heeft opgenomen. Een welbegrepen verdraagzaamheid, een verfijnde omgang met de Vlaamse macht, het bewaren van onze kulturele identiteit

in wat een Europese smeltkroes dreigt te worden; het kan ons niet onberoerd laten. Vooral dit laatste zal nog meer aan discussie winnen, want het kan niet zijn dat wanneer er steeds minder Belgisch centralisme is daar een Europees centralisme voor in de plaats komt...

Op straat komen voor Vlaamse toekomst houdt ook in ijveren voor een rechtvaardig sociaal beleid en de vastteradenheid om de verstoorde relatie tussen mens en natuur te herstellen.

De manifestatie van zondag kan slechts nuttig zijn wanneer zij helpt tot de verdere uitbouw van onze autonomie

en geen terugschroeven beoogt van wat reeds verworven is.

In die zin zitten Vlaamse beweging en Volksunie op dezelfde golflengte. Meer autonomie, een betere democratie, Vlaanderen echt vrij. Opdat dit geen loze slogans van één dag zouden blijven is het komende VU-kongres van 12 en 13 mei a.s. niet alleen een merkwaardige parallel maar een zicht op de eenentwintigste eeuw.

Want het 30ste VU-kongres wil de krijtlijnen tekenen voor een *Vrij Vlaanderen met vrije mensen*, de stapstenen uitzetten voor de Vlaamse samenleving in de komende decennia. Naar onze zin, en als wij het echt willen zal niemand ons tegenhouden.

Net zoals de unitaire Belgische krachten de Volksunie in de voorbije 35 jaar van haar bestaan niet hebben tegengehouden de Belgische staat te hervormen zo zullen veto's als deze van Peirens haar niet verhinderen steeds meer en verdere autonomie af te dwingen.

Tot zondag op de Brusselse Jacqmainlaan!

Maurits Van Liedekerke

Vlaams-Nationaal
Weekblad

**Uitgave van het Vlaams Pers-,
Radio- en TV-instituut v.z.w.**

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren
Johan Artois
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher
Toon Van Overstraeten

Sekretariaat
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redactie op prk. 000-0171139-31 van „WIJ”, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel (Tel. 02/219.49.30). Telefax: 02/217.35.10.

Jaarabonnement	1.200 fr.
Halfjaarlijks	700 fr.
Driemaandelijks	400 fr.
Los nummer	33 fr.

Verantw. uitgever:
Jaak Gabriëls,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 19
(’s voormiddags) of privé, Alsebergse-
steenweg 41b, 1512 Dworp. Tel. 02/
380.04.78.

INHOUD

7 Zondag 6 mei manifesteert de VU mee voor een vrij Vlaanderen en een betere democratie.

11 Jaak Cuppens brengt in een tweede uitgave een studie over de mijnstaking van 1970 en de rol van de VU in de mijnproblematiek.

13 In de reeks over een jaar volksnationale strijd wordt ingegaan op de volkeren in de delta van de Lage Landen: Nederlanders en Friezen.

16 De situatie van de indianen in Ecuador is niet erg bemoedigend. De indiaan leeft er dikwijls in zeer barre en primitieve omstandigheden.

18 De solidariteit met Roemenië kwam volgens senator Luyten zo snel op gang omdat er reeds een netwerk bestond rond de aktie Adoptiedorpen Roemenië. De leeuwvlag wappert in Brasov!

20 Minister van Ontwikkelingssamenwerking André Geens sprak in New York de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties toe. Hij had het ondermeer over de internationale economische samenwerking.

23 Op 12 en 13 mei kongresseert de VU te Leuven. Deze week laten we U kennismaken met de stad en het arrondissement. Leuven als universiteitsstad, centrum van gezondheidszorg, bedrijfsleven en wegenknooppunt. Maar ook streek waar het verzet tegen de SST sterk leeft, streek met boeiende legenden en folklore, met heel wat toeristische troeven, en hunkerend naar de oude grandeur.

44 De voetbalkompetitie zit er haast op. De Brusselse klub RWDM speelde kampioen in tweede klasse. Een titel met een wrange smaak?

(omslagfoto R. Szommer)

GEHEIM VOERAKKOORD?

In 't *Pallietkerke* van 19 april wordt een groot artikel gewijd aan de inderdaad ergerlijke zaak van het Kultureel Centrum van de Franstaligen in de Voerstreek. In dit artikel wordt evenwel koudweg beweerd dat er bij de vorming van de regering een geheim akkoord zou zijn afgesloten waarbij de Franse gemeenschapsregering zou toegelaten worden fondsen te leveren voor de aanleg van een groot Franstalig kultureel centrum in Voeren.

Deze bewering is gewoon een leugen. Er bestaat terzake helemaal geen geheim akkoord noch een geheime klausule in het regeerakkoord. De zaak is op zichzelf al ergerlijk genoeg. Het zich Vlaams noemende *Pallietkerke* moet geen gebruik trachten te maken van uit de duim gezogen fantasieën. Maar blijkbaar zijn alle middelen goed om de Vlaamse regeringspartijen te treffen.

Het *Pallietkerke* zou er beter aan doen zijn pijlen te richten op de Vlaamse regering. Die heeft het initiatief dat destijds door Hugo Schiltz was genomen om een Voerdel op te richten, nooit korrekt en met de nodige krachtadigheid uitgevoerd.

NEDERLANDS KONGRES

Op de openingszitting van het veertigste *Algemeen Nederlands Congres* wezen verschillende sprekers erop dat het Kultureel akkoord en het Taalunieverdrag tussen Nederland en Vlaanderen dringend aan herziening toe zijn. Het ANC groepeert een tweehonderdtal verenigingen en wil de kulturele samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland bevorderen.

Er werd voorgesteld om het tien jaar oude Taalunieverdrag en het 44 jaar oude Kultureel akkoord samen te voegen. Met zo'n krachtig nieuw instrument kan men de Europese uitdaging aangaan. Het vijfjaarlijkse kongres gaat ditmaal door onder het thema *De Nederlanden samen in Europa*.

Er was wat gemor toen bleek dat de Nederlandse Kulturminister *Hedy d'Ancona* om „agenda-technische redenen” niet kwam opdagen. Naar verluidt zou d'Ancona met opzet afwezig gebleven zijn omdat ze bezwaren had tegen de aanwezigheid van ANC-voorzitter *Remy Piryns*. d'Ancona verdenkt Piryns van een bezwarend oorlogsverleden.

MILICIENS PROTESTEREN

De drie verenigingen die de belangen van de dienstplichtige militairen behartigen, Milac, Solac en VVDM zijn niet te spreken over de uitvoering van het nieuwe statuut voor de miliciens. Dat lijkt immers helemaal geen verbetering.

Voor het eerst mochten niet-officiële oppositiegroepen in Moskou mee 1 mei vieren. Ook voor het eerst ontbrak in Moskou de traditionele militaire parade.

De viering was in handen van de officiële vakbonden. Het is president Mikhail Gorbatsjov niet goed bevallen. Na een parade van leden van de officiële vakbonden kwamen oppositiegroepen het Rode Plein bezetten. Tientallen rood-geel-groene vlaggen van Litouwen werden megedragen. Zelfs de rood-wit-blauwe vlag van het tsaristische Rusland wapperde vrolijk op het plein.

Een orthodoxe priester hield zijn eigen kruisweg onder het mausoleum van Lenin, waar de hoogwaardigheidsbekleders niet geloofden wat ze zagen. Duidelijk geïrriteerd door zoveel ondankbaarheid verlieten Gorbatsjov en zijn gevolg na een half uur hun uitkijkpost. Onder een luid gejoel.

De in Duitsland gelegeerde miliciens zagen hun twee reisdagen per maand verloren gaan. Het recht voor jeugdleiders-miliciens om op kamp te gaan is volgens de verenigingen weggevallen en een gunst geworden.

Ook aan het principe van het gratis vervoer werd getornd. De drie organisaties betreuren verder dat er nog altijd geen sluitende regeling uitgedokterd is voor de arbeidsduur van de dienstplichtige militairen.

GEEN NIEUWE RAKET

De Amerikaanse regering heeft besloten een kruis te maken over de vervanging van de Lance-raket in West-Duitsland. De nieuwe korte afstands-raket was er een met een verlengde reikwijdte. De verlengde raket zou 480 kilometer ver kunnen vliegen. De oude Lance schoot maar 110 kilometer ver. Rond die vervanging en verlenging ontstond binnen de Navo heel wat discussie. Onder druk van de Belgische en de Duitse regering werd een beslissing uitgesteld.

De Duitsers vonden terecht dat de nieuwe raket geen zin meer had: ze kon alleen volksgenoten achter het IJzeren Gordijn treffen. Maar dat IJzeren Gordijn was op dat moment onder de druk van de democratische hervormers aan het begeven. Men vond het ook verkeerd om, net toen het internationale politieke klimaat gevoelig verzachtte, kernraketten te moderniseren. De verlenging van de reikwijdte werd zelfs gezien als een ondergraving van het verdrag over de middellange afstands-raketten.

Het ministerie van Defensie gaf de opdracht de productie van de nieuwe korte afstands-raketten te staken.

FEDERALISERING...

De Volksunie plaatste n.a.v. 1 mei, het Feest van de Arbeid, de federalisering van de sociale zekerheid op de politieke agenda. Het is voor de VU onbegrijpelijk hoe de kristelijke vakbond terzake het licht van de zon blijft weigeren te zien. Al teveel wetenschappelijk gefundeerd studiewerk wijst er volgens voorzitter Gabriëls op dat de balans van de solidariteit tussen Vlamingen en Franstaligen steeds weer overduidelijk in het nadeel van de Vlamingen doorslaat.

Uit recent onderzoek blijkt bvb. dat de Walen in '89 minstens 102 miljard meer uit de sociale zekerheid ontvingen dan ze ertoe bijdroegen. Dit deficit werd voor 87 miljard gedeeld door Vlaanderen. Deze overdrachten nemen nog jaarlijks toe. Voor de VU heeft zo'n ongelijkheid niets meer te maken met solidariteit tussen de gemeenschappen. Dit is een regelrechte sociale hold up die elke Vlaming jaarlijks 17.000 frank kost.

...SOCIALE ZEKERHEID

Het ligt voor de VU in de logica van de staatshervorming zelf dat een persoonsgebonden materie bij uitstek als de sociale zekerheid, aan de gemeenschappen toegevoegd wordt. Beide gemeenschappen in dit land dienen over de mogelijkheden te beschikken om via een eigen sociaal zekerheidsstelsel een eigen sociaal beleid uit te

Zuid-Korea staat in rep en roer. De arbeiders van Hyundai, het grootste scheepsbouwbedrijf, zijn in staking. Hun kollega's van het gelijknamige automobielbedrijf sloten zich uit solidariteit aan. De botsingen met de oproerpolitie zorgden al voor tientallen doden en gewonden. (foto Reuter)

tekenen. Ook in andere gefederaliseerde landen als West-Duitsland en de Verenigde Staten is dit trouwens het geval.

In een eigen SZ-stelsel kunnen de Vlaamse en de Franse gemeenschap eigen klemtonen leggen. Het spreekt dan natuurlijk voor zich dat beide gemeenschappen ook de verantwoordelijkheid dienen te dragen voor de financiering van de gesplitste sociale zekerheid. Zoals de staatshervorming reeds aantoonde is dat de beste garantie om overconsumptie en misbruiken binnen het sociale zekerheidsstelsel te vermijden.

Gabriëls noemde het des te onbegrijpelijker dat de Vlaamse traditionele partijen en vakbonden deze diefstal ten nadele van Vlaanderen blijven slikken. De harde wetenschappelijke gegevens worden steeds geminimaliseerd en „wetenschappelijk” verklaard. Het zou op het Feest van de Arbeid voor elke echte sociaalvoelende en Vlaamse partij of vakbond de hoogste prioriteit moeten vormen om de fundamentele onrechtvaardigheid van deze overdrachten aan te klagen en de federalisering van de sociale zekerheid te eisen. Pas dan zullen de Vlaamse werknemers op een rechtvaardige manier de vruchten van hun arbeid plukken, aldus Gabriëls.

MALAISE...

In versneld tempo en met als maar door meer nadruk blijven overtalrijke onderwijsdossiers de aandacht opeisen. Ondertussen wordt er door Gemeenschapsminister Coens heel wat gepland, tenminste wanneer men afgaat op de herhaalde proefballonnetjes die

via de media worden gelanceerd. Ook het groots aangekondigde herfstoverleg heeft nog geen enkel concreet resultaat opgeleverd. Precies het omgekeerde is waar, wanneer men het onbehagen in het onderwijs erop naslaat. Er is dringend een beleid met visie en daden nodig in plaats van de malaise in het onderwijs steeds verder om zich heen te laten grijpen.

Coens geniet over een mastodontbegroting van ongeveer 180 miljard, zowat één frank op twee van de Vlaamse begroting. Het gaat m.a.w. binnen het proces van federalisering al lang niet meer om „woordspelerij” met gelijkgestelde latten, wel om de efficiëntie waarmee de onderwijsstructuren functioneren. Op dit vlak kan met een klachtenboek per niveau uitgepakt worden. Meer dan ooit lijkt het erop dat de minister aan een vergaande faalangst lijdt. Nergens vinden we concrete aanzetten die op een doordacht onderwijsbeleid wijzen. Zelfs de kritiek onder zijn eigen partijgenoten neemt dagelijks toe.

...IN HET ONDERWIJS

Op ieder niveau, van het kleuteronderwijs tot en met de universiteiten, blijft de malaise aanhouden zonder dat ook maar ergens voor passende -bijsturingen en remediëringen gezorgd wordt. Eindelijk moet komaf gemaakt worden met de improvisatie en moet een onderwijsbeleid met visie uitgetekend worden. Aan verdere proefballonnetjes en experimenten is er geen nood. Voortaan komt het op een daadwerkelijk beleid aan dat Vlaanderen en inzonderheid de jongeren in Vlaanderen ten goede komt.

VAN GERVEN: MANIFESTEREN VOOR EEN VRIJ VLAANDEREN

■ De Duitse SPD-premier van de deelstaat Saarland **Oskar Lafontaine** werd door een zwakzinnige vrouw neergestoken. Lafontaine zal het tegen Kohl opnemen met het bondskanselierschap als inzet.

■ **Benoit de Bonvoisin** werd aangehouden. Omdat hij herhaaldelijk in opspraak kwam om zijn bindingen met ekstremerechts, werd de Boinvoisin de **zwarte baron** genoemd. Hij wordt beschuldigd van valsheid in geschrifte, gebruik van valse stukken en oplichting.

■ Sinds deze week werd de **meerderjarigheid** op 18 jaar gebracht.

■ In het natuurreservaat Kijkverdriet in Ravels broedt een **wild ooievaarspaar**. Het is sinds 1895 geleden dat een wild (niet geringd) ooievaarsechtpaar opgemerkt werd.

■ **Ruud Krol** wil nog 88 miljoen van KV Mechelen: 50 miljoen opzegvergoeding en 38 miljoen premies waar de gewezen trainer van rood-geel aanspraak had op kunnen maken indien hij niet voortijdig de laan uitgestuurd was. KV Mechelen antwoordde snel: de klub van Cordier eist 12 miljoen van Krol om het „tergend en roekeloos onnodig procederen.”

De mannen van **Appenzell-Innerrhoden** blijven hun vrouwen op kantonnaal vlak stemrecht ontzeggen. De zaak ligt nu in handen van het Zwitsers hooggerichtshof.

■ Vanaf nu heet **BRT 2 Radio 2**.

■ **Herman Schueremans** verzamelde weer een prachtkransje artiesten voor het **Torhout-Werchter festival**. Zelfs Bob Dylan zou wel eens van de partij kunnen zijn.

■ In 't Pallieterke van 3 mei wordt reeds geblokletterd dat **Joris van Severen** vijftig jaar geleden vermoord werd. Dat gebeurde nochtans pas op 20 mei 1940. Maar het blaadje mag gerust zijn: ze hebben de primeur.

■ De Naamse majesteitsschener **Bouvier** zag zijn schorsing door de orde van advocaten gehalveerd worden tot 2 maand.

■ Volgens voorlopige cijfers van de Nationale Bank komen 51,5% van alle betalingen voor rekening van **betaalkaarten**. De betaalkaart heeft de cheque als betaalmiddel voorbijgestoken.

■ Ook de Amerikaanse gljzelaar **Frank Reed** werd na 43 maanden gevangenschap in Libanon vrijgelaten. Er worden nog vrijlatingen verwacht.

■ Even voor de Vlaamse manifestatie in Brussel komt de **Vlaamse Beweging** met de vraag naar voor of de **Constituante** niet bij machte is het parlement te hervormen. **Waarom?**

„Zowel het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen en het Aktiekomitee Vlaanderen '90 stellen met verbazing en verontwaardiging vast dat de Belgische Grondwetgevende Vergadering 2,5 jaar na haar aanstelling blijkbaar nog geen voorstel heeft kunnen uitwerken omtrent de hervorming van het parlement. Dit onderdeel van de staatshervorming wordt nochtans door vrijwel alle politieke groepen als zeer belangrijk beschouwd, is vrij eenvoudig te verwezenlijken - het eenvoudigst wellicht van al de in het regeerakkoord opgenomen punten van de derde fase - en vormt bovendien een dringende noodzaak voor de goede werking van onze democratische instellingen.

Anderzijds heeft de Vlaamse Beweging terzake een duidelijk, efficiënt voorstel uitgewerkt waarbij de ideeën van enkele Vlaamse partijen dicht aanleunen. Dit voorstel zou, mits enig overleg, als gemeenschappelijk voorstel van een „Vlaams Front” naar voor kunnen komen. Wij doen dan ook een oproep aan alle Vlaamse partijen - in de eerste plaats op de partijen van de meerderheid - om de handen in elkaar te slaan en op basis van het VVO-memorandum een gemeenschappelijk voorstel uit te werken tot oprichting van twee rechtstreeks verkozen Raden, die op nationaal niveau samen met de federale Kamer en Senaat het nationaal parlement zouden vormen.”

■ **Wat houdt zulk voorstel in?**

„Een voor regionale en kommunautaire materies in Vlaanderen (inclusief Brussel) bevoegde Vlaamse Raad en een voor dezelfde materies in Wallonië (inclusief Brussel) bevoegde Waals-Franse raad worden rechtstreeks verkozen. De Vlaamse Raad wordt verkozen door alle kiesgerechtigde Belgen woonachtig in Vlaanderen, de Waals-Franse Raad door alle kiesgerechtigde Belgen woonachtig in Wallonië. De kiesgerechtigde Belgen uit het gemeenschappelijk Hoofdstedelijk Gebied kiezen naar eigen voorkeur, hetzij voor de Vlaamse, hetzij voor de Waals-Franse Raad.

Voor elke Raad is er één kiesomschrijving, resp. Vlaanderen (inclusief Brussel) en Wallonië (inclusief Brussel). Het aantal zetels in elke Raad is evenredig met het bevolkingsaantal van de kiesomschrijving. Voor Brussel wordt het bevolkingsaantal genomen met het percentage stemmen respectievelijk voor de Vlaamse en Waals-Franse Raad uitgebracht bij de voorgaande verkiezing.

Wat de senaat betreft, opteert de Vlaamse Beweging primordiaal voor de afschaffing ervan. Het zou de democratische besluitvorming en de macht en de efficiëntie van het parlement bevorderen. Indien afschaffing voorlopig niet tot de wettelijke of politieke mogelijkheden behoort dan stellen wij voor de senaat eenvoudigweg samen te stellen uit de Vlaamse Raad en de Waals-Franse Raad.

De onthutsende letargie en traagheid waarmee de Constituante een zo belangrijk punt als de instelling van eigen Vlaamse en Waalse volksvertegenwoordigingen behandelt, is alleen al een voldoende reden om op 6 mei in Brussel met kracht te manifesteren voor een echt vrij Vlaanderen.”

■ **Opvallend is dat steeds het woord „manifestatie” gebruikt wordt. Het gaat op 6 mei dus niet om een betoging?**

„Het gaat echt om een manifestatie en niet zo direkt om een betoging. Met het woord manifestatie beklemtonen wij een dubbel cachet: Er is niet alleen de optocht door enkele Brusselse straten maar er is ook nog de pleingebuurten met toespraken, die even belangrijk is. De manifestatie zelf dient verder als platform voor ons „Tien punten Manifest”. De manifestatie wordt zeker geen mars op Brussel, er is een elementair onderscheid. Wij zijn echter niet verantwoordelijk voor wat men ons her en der in de schoenen wil schuiven.

■ **Wanneer is die manifestatie succesvol te noemen?**

„Nu reeds bij de voorbereiding werpt deze organisatie vruchten af. De laatste jaren was de Vlaamse Beweging niet zo erg actief meer. Door de voorbereiding van deze manifestatie zien we op vele plaatsen opnieuw kaders die opgericht worden. Verder zendt de manifestatie een signaal uit naar onze eigen politieke vertegenwoordigers dat in de derde fase geen nieuwe toegevingen mogen gedaan worden.

Op dit ogenblik wordt gewerkt aan een staatshervorming door en voor politici. Wel, we moeten komen tot een Vlaams-vriendelijker en burger-vriendelijker staatshervorming. De niet-politieke beweging kan daar veel aan doen.

Het succes schuilt ook in het feit dat we heel wat mensen kunnen scharen achter ons Tien punten Manifest, en dat er nu gewerkt zal worden om dit te realiseren. Een cijfer plakken op het aantal deelnemers aan de manifestatie is uiteraard voorbarig. Toch stellen we met genoeg vast dat de belangstelling vanuit Vlaanderen groeit en het is bemoedigend dat zeker vanop 150 verschillende plaatsen uit Vlaanderen autocars richting Brussel komen.”

VLAAMS GEMEENTEFONDS IN STARTBLOKKEN

Sinds de staatshervorming is de financiering van de gemeenten een gewestelijke bevoegdheid.

Tot dan toe werd de dotatie, die de gemeenten uit het Fonds ontvingen, gekoppeld aan de evolutie van de lopende staatsuitgaven, met uitzondering van de uitgaven voor de openbare schuld.

NIEUWE KRITERIA

Hierdoor was die dotatie onderhevig aan wisselende omstandigheden en budgettaire mogelijkheden. Jaarlijks was het een bron van ergernis voor de gemeentebesturen.

Hieraan komt een einde. Het oud Gemeentefonds wordt grondig herzien. Die herziening valt uiteen in twee luiken: vooreerst het instellen van het *Vlaams Gemeentefonds*, vervolgens de invoering van *nieuwe criteria* om het geld onder de gemeenten te verdelen. De Vlaamse regering wil dat beide dekretten op 1 januari 1991 in werking treden.

Het eerste ontwerpdecreet, dat momenteel in commissie besproken wordt, voorziet in een vast reëel groeiritmefactor voor de dotaties van het Vlaams Gemeentefonds. Om het stijgingspercentage vast te stellen maakt men gebruik van twee parameters: de index der consumptieprijzen (inflatie) en het rentepercentage. De redenering is dat de uitgaven van de gemeenten niet enkel stijgen door de inflatie, maar in een aanzienlijke mate door oplopende rentelasten (ongeveer één derde van de uitgaven van de gemeenten).

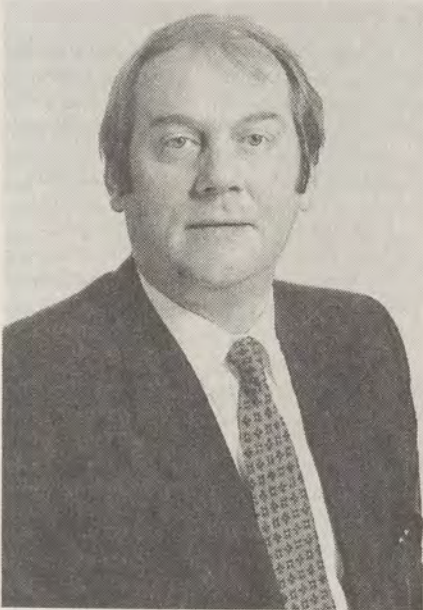
WAARBORGEN

De jongste twee jaren werd onder druk van de federale regering het Gemeentefonds bevroren op een bodemkoers.

In het huidig stelsel werd de dotatie nog verminderd met een jaarlijks vast te stellen percentage voor het *Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn* (5 %).

Het basisbedrag, waarop het evolutiepercentage zal worden toegepast, blijft gelijk aan de dotatie 1990. O.i. zou dit basisbedrag moeten verhoogd worden, zodat de gemeenten ten minste een gedeelte van de verschuldigde, maar niet-uitgekeerde bedragen van 1987 en 1988 (ong. 4,5 miljard) bekomen. Wij hebben in die zin een amendement ingediend.

Vertrekkend van het begrotingsbedrag van 1990 (32.396.615.000 frank) kan de formule met de twee nieuwe parameters berekend worden. Het resultaat bedraagt dan 4,83 % stijging of 33.961.371.505 frank voor 1991.

Vanuit de moeilijke financiële toestand van vele gemeenten, biedt een dergelijk duidelijk mechanisme de nodige waarborgen om een meer korrekte financieringsplanning op te stellen

BOEIEND DEBAT

Het nieuwe decreet op het Vlaams Gemeentefonds zal de gemeenten meer rechtszekerheid bieden: zij zijn niet langer afhankelijk van de jaarlijkse begrotingsopmaak in de schoot van de Vlaamse regering.

Hoe het Vlaams Gemeentefonds over de 308 Vlaamse gemeenten zal verdeeld worden, is een ander paar mouwen. Minister *Luc Vandebossche* heeft een ontwerpdecreet opgesteld over de nieuwe criteria die moeten gehanteerd worden bij de verdeling ervan.

Het belooft een boeiend debat te worden tussen de verdedigers van de landelijke (kleinere) gemeenten en de pleitbezorgers van de grote agglomeraties Gent en Antwerpen en de tien Vlaamse centrumsteden.

Luk Vanhorenbeek,
o.v.z. Commissie
Binnenlandse
Aangelegenheden
Vlaamse Raad

TEGENDRAADSE DEFENSIE

Flot speelt de economische functie vandaag in op de internationale en technologische werkelijkheid. De Europese Gemeenschap eist de normerende bevoegdheden op, de gewesten gelasten zich met de uitvoering te velde. Dit alles loopt duidelijk parallel met de grensvervalsingen in de bedrijfs-wereld. Deze zoekt naar een evenwicht tussen de multinationalisering en de inzet van de profit-centra met de dynamiek van de spacia-listische kleinschaligheid.

Stroomopwaarts roeit evenwel, volgens fractievoorzitter *Herman Candries*, het departement van Landsverdediging. Het stelt zich volkomen tegendraads op.

IVOREN TOREN

Ondanks de bevoegdheidsoverdracht inzake economie naar de gewesten bedenkt Landsverdediging allerhande truukjes om z'n economische dimensie gecentraliseerd te houden. Alle middelen zijn daarbij goed. In

zoverre zelfs dat Defensie een economische „*ivoren toren*” in opbouw is.

Een voorbeeld. Tot in 1986 moest Landsverdediging voor elke aankoop van meer dan 10 miljoen een economische klausule voorzien. Economische Zaken werd betrokken, het Komitee voor Overheidskontrakten adviseerde en het Ministerieel Komitee zette het licht op groen. In 1986 werd het bedrag opgetrokken tot 50 miljoen. Defensie verkreeg meer armslag en minder pottenkijkers.

Op dit ogenblik doet minister *Coëme* een poging om het bedrag te verdubbelen tot 100 miljoen. Aldus zou Landsverdediging uitgroeien tot een parallelle instelling voor Economie, maar ook voor Wetenschapsbeleid. *Herman Candries*: „*Deze manier van doen moet toelaten de subsidie- en bevoordeligingspolitiek ten overstaan van enkele bedrijven en ten koste van de hele bedrijfs-wereld voort te zetten. Tevens poogt men er de onomkeerbare weg naar de Europese eenheidsmarkt te omzeilen, wat ons eigen ek-sportvermogen zeker niet dient.*”

PERSSPIEGEL

Met een terugblik naar een geladen verleden van Europa dat met namen als Litouwen en Katyn zijn slagschaduw nog naderpt, ook in Vlaanderen, beginnen we vandaag ons persspiegel.

Belangrijk was ook de bijeenkomst van de regionale autoriteiten in Brussel met een duidelijke optie naar het Europa van morgen. En om ons Vlaanderen met eigen zelfbestuur naar dit Europa te doen toegroeien manifesteren wij zondag in Brussel.

PALLIETERKE

Nu eindelijk de Sovjet-Unie heeft toegegeven dat de massamoord in Katyn onder Stalin werd bevolen wordt het tijd eerherstel te geven aan de Vlaamse dokter prof. Speleers die hoofdzakelijk wegens zijn deelname aan de Internationale Onderzoekskommissie in 1943 door het Belgisch repressiegerecht werd omgebracht.

„In België wist men het dus uit de eerste hand. Als „dank” voor zijn onderzoek werd professor Speleers in 1944 door een Gentse weerstandsgroep zwaar gemarteld en nadien opgesloten in het kamp van Lokeren. Daar verbleef hij omwille van de opgelopen verwondingen in de ziekenafdeling. Intussen zette de RUG hem af (met de eks-weerstander professor Heyndrickx is men ondanks een gerechtelijke veroordeling nu blijkbaar niet zo gehaast). Korte tijd later en nadat men hem had vrijgelaten overleed hij aan zijn verwondingen. Krijgt deze man, voor wie de waarheid belangrijker was dan een toevallige politieke wind, nu eerherstel?”

HET LAATSTE NIEUWS

Hoe onze inzet voor het federalisme voor Vlaanderen volop begint te renderen moet nu zelfs deze spreekbuis van de liberale oppositie toegeven.

„Er wordt onder meer gedacht aan de volledige toekenning van het kijk- en luistergeld aan de gemeenschappen. Een eerste idee daartoe werd einde vorige jaar al gelanceerd toen VU-begrotingsminister Schiltz voorstelde een paar honderd miljoen fr. van die radio- en televisietaks uit de nationale staatskas over te hevelen. Een volledige ristornering zou Vlaanderen 3,5 miljard fr. extra inkomsten opleveren terwijl de franstaligen een kleine 2 miljard fr. bijkomend zouden ontvangen.”

HET BELANG VAN LIMBURG

Onder de titel „Schiltz steekt de hand uit naar de Vlaamse betoger” voert dit Limburgs blad een gesprek met de VU-minister rond een aantal hete hangijzers als de betoging van 6 mei en de prioriteiten binnen de derde faze.

„De kans is groot dat er dan helemaal niets van komt.

— Hugo Schiltz: „Als er goede instellingen zijn, dan kan veel in beweging komen. Ik geloof dus ook dat een eigen Vlaams parlement als bijna vanzelfsprekend voldoende slagkracht zal hebben om die restbevoegdheden op te eisen. Als we die nu meteen laten vastleggen, dan verhuizen landbouw, sociale zekerheid én ontwikkelingssamenwerking zonder twijfel voor jaren naar de nationale overheid. En dat zal dan grondwettelijk vastgelegd zijn, dus zo goed als nooit meer te wijzigen.”

LE SOIR

Ook de franstalige pers kijkt met argusogen naar de betoging van 6 mei en de houding van de Volksunie daaromtrent. Zij vat ons standpunt als volgt samen:

„...De organisatoren hebben niet de bedoeling te manifesteren tegen Brussel”, antwoordt Jaak Gabriëls. En als het onvoorzien zich voordoet? „Wij geven onze mening en hebben alles gedaan opdat dit zich niet zou voordoen. Beter voorkomen dan genezen...” Boven deze duidelijke uiteenlopende gezichtspunten voegt de VU zich bij de Vlaamse beweging om de volledige autonomie van Vlaanderen te eisen en de volledige verwezenlijking van de derde faze van de staatshervorming: een Vlaams parlement, internationale bevoegdheden en al de materies die niet nationaal zijn: dit zijn de VU-eisen voor een vrij Vlaanderen. Eisen die de VU-deelname aan de manifestatie van 6 mei verklaart. Wij willen de Vlaamse droom van zelfbestuur verwezenlijken. Het is voor datgene dat wij betogen en niet tegen iets of iemand.”

De Standaard

Met de tweede conferentie van het Europa van de regio's die vorige week doorging te Brussel heeft ons gedachtengoed grote weerklank gevonden tot op hoge nivo's.

„Niemand spreekt tegen dat het regionalisme in verscheidene landen leeft en aanzet tot creativiteit, soms zelfs tot revolutie. Dat streven naar het behoud van de eigenheid

houdt verband met de vrees weg te kwijnen in een groot geheel, met het verlies van authenticiteit. Dat de Vlamingen, die niet zelden veraf lijken te staan van onze noorderburen met nochtans dezelfde cultuur, hoogst attent zijn voor die bedreiging, kan geen verbazing wekken

Te veel en te lang werd ons volk gedomineerd door elites die blind ageerden tegen elke poging om zichzelf te blijven. Tijdelijke rijkdom, verbeterde koppigheid en de inzet van enkelingen verhinderden dat Vlaanderen louter geschiedenis werd. Sommigen waken vandaag de indruk dat dit niet eens zo dramatisch zou zijn geweest.”

Knack

Wij herinneren ons hoe de rare Gentse prof. Heyndrickx tijdens de TAK-aktie voor amnestie met het pausbezoek al zijn duivels ontbond tegen de amnestie. als we zo lezen wat deze meneer uitzet met zwarte rekeningen en valse getuigenschappen heeft hij blijkbaar zelf amnestie nodig.

„Een groeiend aantal mensen stelt zich vragen over de houding van de universitaire overheid in deze zaak. Er cirkuleren hardnekkige geruchten uit betrouwbare hoek die zeggen dat het rektorat al een tijdje op de hoogte was van het bestaan van „zwarte rekeningen” op het laboratorium van Heyndrickx. Ex-medewerker van Heyndrickx Jan Pollet, die in 1978 (!) naar het rektorat trok om er zijn beklag te doen over de manier waarop Heyndrickx hem behandelde, en om zijn overplaatsing te vragen, kreeg van de toenmalige rektor te horen dat „het rektorat op de hoogte was van het feit dat Heyndrickx een loopje nam met bepaalde geplogenheden, maar dat men dat potje gedekt wenste te houden”.

GEZEGD IS GEZEGD...

„Een arbeider zit gevangen aan zijn vakantie op krediet, zijn afwasmachine, zijn hifi-installatie. Ik ken arbeiders die met vakantie naar Afrika trekken. Eigenlijk willen ze niet, en zitten ze liever thuis in Flémalle, maar de consumptiemaatschappij gebiedt hen op vakantie te trekken naar Afrika. Wij hebben de echte kulturele emancipatie gemist. In elk Volkshuis, in elke kring was in de jaren dertig een koor, een teatergezelschap. Nu zie ik er alleen luiards voor de televisie zitten, en de produkten consumeren van de coca-cola-maatschappij, van cola tot drugs, met de maffia daar tussenin.”

Politiek-ontslagnemende André Cools (PS) in De Standaard.

VLAANDEREN ECHT VRIJ

ZONDAG 6 MEI OM
10 UUR IN BRUSSEL

Om 10 uur wachten het partijbestuur en de parlementsleden U op aan de E. Jacquainlaan in Brussel.

Van daar wordt gezamenlijk opgestapt vanaf 11 u richting Zuidstation. De manifestatie volgt een twee km lang traject langs de Brouckèreplein, Anspachlaan, Beursplein, M. Lemonnierlaan tot het Rouppeplein. Een

korte meeting met toespraken van Koen Baert, Lieven Van Gerven en Peter De Roover sluit de betoging af.

De VU stapt massaal maar ook herkenbaar op. Alle mandatarissen, burgemeesters en schepenen (met zwart-gele sjerp), gemeente- en OCMW-raadsleden moeten aanwezig zijn.

De afdelingsvlaggen mogen niet ontbreken.

Herkenbaarheid en zelfverzekerd maar ook ludiek. Dat beeld moet de VU op 6 mei vormen.

VRIJ VLAANDEREN
VRIJE MENSEN

LEUVEN

12 & 13 MEI 1990

VU KONGRES 1990 VRIJ VLAANDEREN, VRIJE MENSEN

LEUVEN 12 - 13 MEI

Het Kongres 1990 vindt plaats in de lokalen van het Maria Theresiakollege aan het Hogeschoolplein. De slotzitting vindt plaats in de Aula Maxima aan de Deberiotstraat, vlakbij het Leuvense stadspark.

PROGRAMMA

Zaterdag 12 mei

om 9.30 u: Op de rooster: VU-ministers en

staatssecretaris worden geconfronteerd met plaatselijke opiniemakers

om 14 u: sektievergaderingen

om 17 u: plenaire vergadering met stemmingen

Zondag 13 mei

om 9.30 u: plenaire vergadering met stemmingen

om 14.30 u: - Openbare slotzitting met een feestelijke en strijdvaardige familienamiddag

met medewerking van o.a. Miel Cools, Connie Neefs, Will Ferdy, Kurt van Eeghem, Jot Thijs, volkskunstgroep Poltava uit Oekraïne, koreografische groep Vredon uit Aalst, zangkoor De Vrolijke Musici uit Haaltert... onder regie van Hugo De Pot

- Kongrestoespraak door partijbestuurslid Patrik Vankrunkelsven

- Slottoespraak door algemeen voorzitter Jaak Gabriëls

VU
kongres '90
VRIJ VLAANDEREN
VRIJE MENSEN

BELEEF EEN „EXCELLENT” PRAATCAFE MET...

- **Hugo SCHILTZ**, vice-eerste minister en minister voor Begroting en Wetenschapsbeleid
- **André GEENS**, minister voor Ontwikkelingssamenwerking
- **Johan SAUWENS**, gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer
- **Vic ANCIAUX**, staatssecretaris Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Onze 4 excellenties laten zich door de aanwezigen op de rooster leggen. Iedereen is welkom, ook met vervelende vragen!

12 MEI 1990 om 10u
MARIA THERESIA COLLEGE
Hogeschoolplein te Leuven

leg ze op de
rooster!

DE VU EN DE MIJNEN, EEN STUDIE (2)

DE GROTE MIJNSTAKING VAN 1970

1970 was voor de Limburgse kompels het jaar van de grote en lange staking. De niet-uitbetaling van lonen en eindejaarspremies leidde tot dramatische toestanden in de gezinnen. Betogingen waarop broden getoond werden moesten dit illustreren! (foto WIJ)

Einde januari 1970 lekte het bericht uit van de sluiting van een tweede Limburgse mijnzetel, namelijk Eisden. De Vriendenkring Zwartberg-Limburg richtte een „Waakzaamheidskomitee Maaskant” op met 2 doelstellingen:

- de sluiting van de Eisdense mijnzetel „Limburg-Maas” verhinderen;
- een brede informatie- en mobilisatiekampanje — over alle partijgrenzen heen — tegen de voorgenomen sluitingsplannen.

Ook de VU nam actief deel aan de werkzaamheden, door afgevaardigden van het arr. bestuur van Tongeren-Maaseik (o.a. *Evrard Raskin, F. Stulens, J. Cuppens*).

Na onderhandelingen op 28 december 1967 kwam men tot een akkoord. De mijn van Eisden bleef open; er worden wel 150 Eisdense mijnwerkers overgeplaatst naar andere koolmijnen van het Kempisch bekken.

Op 29 december 1967 werd de NV *Kempense Steenkoolmijnen (KS)* opgericht: de mijnen van Beringen, Eisden, Waterschei,

Winterslag en Zolder vormden een maatschappij onder controle en met deelneming van de staat. De VU was hier tegen omdat dit een ongehoord voordelige transactie was voor de mijnbazen.

Ondertussen begon er een sfeer van sociale onrust te groeien onder de mijnwerkers. De mijnwerkerslonen waren weinig gestegen in 1968 en 1969. Daardoor groeide de achterstand ten opzichte van de lonen in andere bedrijfssectoren.

Op 15 december 1969 kwam men tot een vergelijk naar 2 jaar met een verhoging van de lonen met 10 % en een aantal bijkomende maatregelen zodat men in totaal aan een loonsverhoging van 12,1 % kwam. De vraag van de arbeiders was echter 15 %.

Op 25 januari 1970 brak een staking uit bij de bovengronden van Winterslag, Waterschei, Beringen en Zolder volgden snel.

De provinciale bureaus van de mijnwerkerscentrales van het ABVV en ACV keerden zich tegen de staking. Zij zouden dan ook beslissen geen stakingsgeld uit te betalen.

Daar tegenover stond *Het Permanent Komitee* gesticht door de werkleider *Gerard Slegers* van de mijn van Winterslag, waarachter zich het merendeel van de stakers zou stellen.

Op 7 januari zou ook de VU zich achter de stakers scharen. Vanaf 14 januari was de staking algemeen. Op 23 januari braken zware rellen uit. Deze rellen waren het gevolg van de niet-uitbetaling van lonen en eindejaarspremie. De volgende dag was er een betoging met naar schatting 8.000 deelnemers waaronder 4 VU-parlementsleden.

15 % NU!

Op 7 februari had een nieuwe en laatste mijntop plaats op het kabinet van de eerste minister. Er werd een compromis bereikt dat zou worden onderworpen aan een schriftelijk referendum.

Het resultaat van dit referendum was 53,4 % voor werkhervatting. Op 17 februari werd de staking door Gerard Slegers en zijn Permanent Komitee beëindigd. De VU was ontgoocheld over deze afloop. Terzelfdertijd kondigde de partij de oprichting aan van het *Noodfonds Limburg* om de sociale gevolgen van de harde staking te milderen.

Op 2 juni 1970 brak opnieuw een staking uit, ditmaal te Waterschei en Heusden-Zolder. Na een paar dagen lag het Kempisch bekken lam. Op 4 juni kwam de *Nationale Gemengde Mijnsmissie* uiteindelijk tot een akkoord waarbij aan de oorspronkelijke 15 %-eis van de mijnwerkers in ruime mate werd voldaan.

De standpunten van de VU in dit sociaal conflict zijn als volgt samen te vatten:

— België heeft nooit de politieke moed opgebracht een energiebeleid op lange termijn te definiëren, laat staan rekonversie-maatregelen uit te werken.

— De verkoopprijzen van de Kempische steenkolen werden op kunstmatige wijze ver beneden de gangbare wereldmarktprijs gehouden. Deze operatie betekent een verdoken premie van honderden miljoenen franken staatssubsidie aan de (Waalse) staalindustrie.

— Er wordt geen hoop gelaten op enige toekomst voor de mijnen. De mijnwerkers, eens de eerste burgers van het land, worden veroordeeld als een last voor de gemeenschap. De gevolgen daarvan zijn dat jonge dynamische arbeiders de mijn ontvluchten.

— De gerechtvaardigde looneis van 15 % vanwege de Vlaamse arbeiders werd gecounterd door de belangen van de Waalse staalbourgeoisie.

MOTIEVEN VAN DE VU

In de Limburgse VU bestond een zekere traditie van VU-mijnwerkersmilitanten. In de moeilijke beginjaren verzekerden zij in het Genkse en omstreken het „praktische” werk. Hun affiniteit voor de VU heeft aannemelijkerwijze doorspeeld bij de mijnconflicten van 1966 en 1970.

Wat betreft de historische doorstroming van het vooroorlogse gedachtegoed beweert een aantal vooraanstaande VU-betrokkenen in meer of mindere mate invloed te zijn geweest door (de geschriften van) L. De Raet, G. Eyskens, en/of vooral K. Pinxten.

De plaats die deze vooroorlogse auteurs aan de steenkoolnijverheid toebedeelden in de toekomstige (zelfstandige) Vlaamse maatschappij, betekende zoveel als een intellectuele onderbouw voor het fundamentele verontwaardigingsgevoelen dat losbarste n.a.v. beide besproken mijnconflicten.

In het onderzoek van de eindverhandeling wordt, zoals hierboven vermeld, natuurlijk ingegaan op de vraag naar de elektorale motieven en positie van de VU in deze aanleggenheid.

Het zware engagement dat de VU in deze crisisjaren van de sociaal-ekonomische (mijn-)politiek in Limburg legde haar ook geen windeieren.

Na de Zwartbergkrisis werd op 31 maart 1968 door de VU een uitstekende uitslag geboekt tijdens de nationale verkiezingen. De partij ging in Limburg van O naar 3 mandatarissen. Dit verkiezingssucces werd op 7 november 1971 niet overgedaan. Wel behaalde stakingsleider G. Slegers 21.054 voorkeurstemmen op de Senaatslijst en werd hij provinciaal senator voor Limburg.

Jan Gijbels schrijft als *algemeen besluit van zijn eindverhandeling* volgende bedenkingen neer:

„Zowel in 1966 (Zwartberg) als in 1970 (Grote Staking) koos de VU resoluut de zijde van de Limburgse mijnwerkers en plaatste zich zo in een uitgesproken oppositionele positie t.o.v. de regering, het Kolendirektorium en de vakbonden.

Tevens engageerde zij zich voor het eerst op „praktische” wijze in uitgesproken arbeidersconflicten. Een van de bronnen van het VU-mijnengagement is terug te vinden bij enkele vooroorlogse Vlaamse auteurs zoals L. De Raet en K. Pinxten. Ook elektorale motieven speelden wellicht geen onbelangrijke rol.

Het verantwoordingsgevoelen dat aan de grondslag van haar mijnengagement lag werd nog versterkt door het feit dat vanaf de beginjaren (1955) via de Genkse VU een flink aantal (incivieke) mijnwerkers de partij hadden helpen uitbouwen in Limburg

Bovendien wist de VU haar fundamentele verontwaardiging mooi in te passen in de volksnationalistische ideologie. Haar *underdogpositie* sprak daarentegen tot de verbeelding van het toenmalige contestataire tijds-klimaat.

De invloed van deze gebeurtenissen op het verdere sociaal-ekonomisch programma van de VU is eerder van bescheiden aard.”

NOOIT VERGETEN!

Het werk is een zeer interessante informatiebron voor wie de periode 1966-1970 voor de VU enerzijds en haar engagement in de Limburgse mijn(werkers)problematiek anderzijds nader wil beschouwen en overwegen.

Wellicht is het besluit dat de VU haar standpunten rondom sociaal-ekonomische demokratisering in de jaren '60 sterk progressief formuleerde, maar later heel wat afzwakte (1984), juist.

De lijn werd niet sterk genoeg doorgetrokken...

Eén konstante zit er volgens de auteur in ieder geval in: de VU blijft de monopoliepositie van de vakbonden aanvechten.

„Een praktisch engagement in een „wilde staking”, zit er wellicht niet meer in”, meent de auteur Jan Gijbels in zijn eindzin.

Jawel, bij de afbouw van de KS in de intense periode 1986-1987 en tot op heden is de VU zich tot in de akties blijven engageren.

De oude stroom, hij stroomt nog voort! De steenkool-periode is voorbij, maar de zware nasleep van deze afbouw, die een Limburgse en Vlaamse opbouw had moeten zijn, heeft Limburg blijvend te „danken” aan het verraad van de Vlaamse klerken.

De inzet van zovele duizenden en duizenden mijnwerkers en het engagement en offers van zovele aktievoerders met een Vlaams-nationaal perspectief, mag nooit vergeten worden!

Jaak Cuppens

HET SOCIAAL- EKONOMISCH PROGRAMMA (1966-1985)

Uit het VU-engagement in de besproken mijnkwesies bleken voor haar 2 aandachtspunten belangrijk:

— de valorisatie van de Limburgse steenkoolindustrie in het Vlaams (Belgisch) sociaal-ekonomisch bestel (vooral Zwartberg '66);

— de rol en de plaats van de Limburgse/Vlaamse mijnwerkers in voornoemd geheel en in zijn bedrijf (vooral Grote Staking '70).

Er is een impact van het VU-mijnengagement op het sociaal-ekonomisch programma terug te vinden, zij het in

bescheiden en/of verdoken vorm.

Vanuit tematisch oogpunt bestendigde of stimuleerde het mijnengagement het VU-programma op 2 vlakken:

1. Op makro-ekonomisch vlak zijn industrialiserings- en/of rekonversieprojecten beter af in een federaal heringericht België;

2. Op mikro-ekonomisch vlak beschouwt de VU geregeld de plaats van de arbeider in zijn onderneming. Haar anti-sindikalisme, voorheen al een konstante, werd door haar inzet in de mijnconflicten zeker aangewakkerd.

EEN JAAR VOLKSNATIONALE STRIJD (13)

TWEE IN ÉÉN DELTA

In de delta van de Lage Landen bij de zee wonen twee volkeren: *Nederlanders* (Diet-sers) en *Friezen*. Natuurlijk hebben ze elkaar wederzijds bevrucht, in alle betekenissen van het woord. Toch is hun kern en vooral hun woongebied duidelijk genoeg afgelijnd gebleven.

Omdat de wereld gewoonlijk met de grootste begint, beginnen wij met de kleinste: de Friezen, bijna een half miljoen, in hun grote meerderheid nog friestalig.

FRIES MAAR NIET VRIJ

Vanaf 1 januari 1989 worden de gemeenten Boarnsterhim en Tytsjerksteradiel officieel alleen nog bij hun *Friese naam* genoemd.

De ANWB past konsekvent de richting-aanwijzers aan. De PTT echter weigert, deze democratisch genomen beslissingen na te leven. Zij gaat voort met het gebruik van de vernederlandste versies in telefoonboeken en adressenbestanden. De gemeenten spannen een kortgeding in tegen de PTT, maar... verliezen het. Triomfalistisch dreigt de PTT dat het aanbeveling verdient, de Nederlandse namen te gebruiken wil men „vertraging” voorkomen. De gemeenten gaan in beroep. Nederlandse inwijkelingen in Friesland richten, samen met nederlands-kiljonse Friezen, een „Stichting tegen Friese Plaatsnamen” op. Een vergelijking met de arrogante houding van de ingevoerde en ingeweken Russen en Polen in Litouwen ligt voor de hand.

Naar buiten tonen vele Friezen zich niet erg solidair met de hele namenverfriezing. Het is daar blijkbaar zoals in Vlaanderen: de konsekvente volksbewuststen zijn een kleine minderheid. Zolang ze niet gewonnen hebben worden ze door de lauwe menigte als „ekstremisten” gedoodverfd.

Buiten Friesland wordt het Fries wel erkend, met name aan de Vrije Universiteit (VU) in Amsterdam. Daar wordt in 1989 de — uiteraard Friese — vlag gestoken om 40 jaren studierichting Fries te vieren.

Op het gebied van de cultuurpolitiek is er geen reden om te vlaggen. De Friezen beschikken over *geen kultuurautonomie*. Wat dit betekent wordt duidelijk wanneer cultuurminister Brinkman beslist, het Frysk Orkest en het Konservatorium te doen opgaan in het Noordelijk Filharmonisch Orkest van Groningen. Dit komt neer op het schrappen ervan want Groningen is Friesland niet.

De Friezen staan dus cultureel in de kou. De Nederlanders, die de laatste immigrant de hand boven het hoofd houden, laten begaan.

foar stêd & lân

„Voor Stad en Land”, de slogan waarmee de Friese nationalistenaar de gemeenteraadsverkiezingen gingen.

Friesland heeft, zoals heel West-Europa, met het verschijnen van de *vrije radio's* te maken. Men zou denken dat deze bij uitstek plaatselijke radio's de volkstaal versterken. Het tegendeel is waar, enkele uitzonderingen niet te na gesproken. Het schijnt een zaak van aanleg te zijn. Mensen met een zwak voor techniek blijken minder belang te hechten aan taal. Is Hollands niet algemener, praktischer, gewoner, enz.?

In de *herfst* komt het „Berie for iet Frysk” in een advies tot het besluit dat de provincies te weinig armslag hebben om de behoeften van de Friezen te voldoen. Het dringt aan op de oprichting van een *direktie Friese Zaken* bij het ministerie van Binnenlandse Zaken te 's Gravenhage.

Daarnaast suggereert het, een taal-ombudsman aan te stellen. Het gaat uit van gelijkwaardigheid tussen Fries en Nederlands in Friesland. Dit is beslist een zeer gematigde eis, eilaas is het nog een vrome wens.

TOCH ENIGE TOENADERING

Aangezien de Noordnederlanders over een eigen staat beschikken, hebben zij geen enkele ervaring met identiteitsdreiging. Zij missen ook gemeenschapsgevoel met buiten hun staat wonende volksgenoten in België en Frankrijk. Bovendien schijnen zij in ontstellende mate gebrek te lijden aan gezond volksbewustzijn. Dit laatste komt in 1989 zeer schril aan het licht, wanneer de tot

minister omhooggevallen hoogleraar *Ritzen* in alle ernst voorstelt, *het universitair onderwijs in het Engels* te doen geven. Er komen wel veel protesten op los, uit Vlaanderen en zelfs uit Holland, maar dat zo'n voorstel kan gedaan worden is op zich al een teken aan de wand.

Gelukkig zijn er toch enkele bemoedigende gebeurtenissen m.b.t. heelnederlands contact.

De zeer heelnederlandse Oostvlaamse dichter *Wies Moens*, begraven in Nederlands Limburg, wordt door een 60-tal Vlamingen herdacht in de kerk waarvan hij een trouw parochiaan was; dit in weerwil van patriotisch-bisschoppelijke banbliksems.

Langs de grens tussen het Belgische en het Nederlandse Limburg worden de borden „*welkom in Limburg*” weggehaald, om de eenheid van de beide Limburgse provinciën te benadrukken.

Die werden namelijk precies 150 jaren geleden uiteengerukt. Om dit te herdenken wordt ook een omzeggens identieke postzegel uitgegeven door België en door Nederland.

Een van de verdienstelijkste en zeker de oudste vereniging ter bevordering van de Grootnederlandse toenadering is het *ANV* (Algemeen Nederlands Verbond). In *juni* wordt een nieuwe afdeling Noord-Brabant opgericht te 's Hertogenbosch. Er zijn meteen 100 leden en er wordt gewerkt in samenwerking met de Antwerpse afdeling.

In *juli* maken de Belgische en de Nederlandse ambassadeurs bekend dat in Vlaanderen en Nederland samen elke dag gemiddeld vijf *kulturele activiteiten uit het andere*

land plaats vinden. De cijfers zijn niet volledig maar wijzen op toename.

In november ondertekenen de provinciën West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeland (we schreven bijna „Zeeuws Vlaanderen”) een intentieverklaring voor economische, kulturele en sociale samenwerking.

Tenslotte een politiek bericht: de Vlaamse Raad verhoogt nog net vóór 31 december zijn dotatie aan de Taalunie, met 2 miljoen Bfr. Het is niet veel, en er is veel aandrang aan te pas gekomen, maar het is toch eens iets tastbaars, wat anders dan de vele toosten en redevoeringen over dit onderwerp.

HOE BETROUWBAAR?

In de zuidelijke Dietse Nederlanden, die officieel „Vlaanderen” genoemd worden, is er voor 1989 niet heel veel te vermelden op het gebied van de volkse strijd.

Wij nemen ons trouwens voor, hierover beknopt te blijven. De lezers van dit blad krijgen desbetreffende nieuwsberichten om de week onder ogen en zijn uiteraard bij deze kwestie betrokken.

De eerste en de tweede fase van de staatsvorming werden in 1988 uitgewerkt. Het hele jaar 1989 door wordt gewerkt, maar zonder enige haast, aan een nog vrij schimmige derde fase.

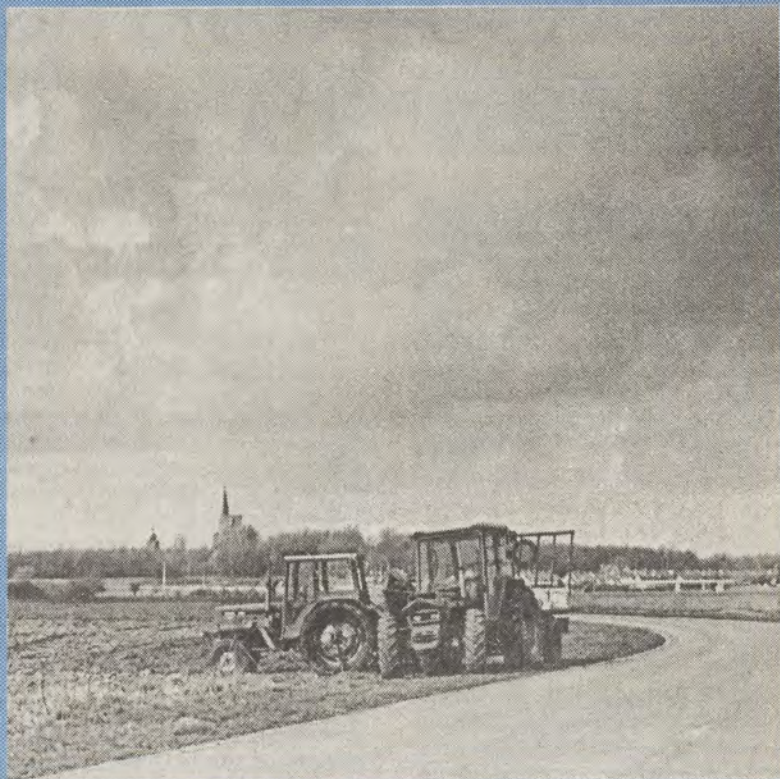
Eind 1989 legt de koninklijke commissaris voor de migranten haar besluiten neer. Het feit dat een koninklijke, dus een Belgische commissaris aangesteld is voor een aangelegenheid die uitdrukkelijk tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort, tekent de voosheid van de Belgische federale structuren. De omstandigheid dat, buiten een enkele, onachtzaam beantwoorde vraag hierover in de Vlaamse Raad, tegen een zo flagrante schending van het recht der Gemeenschappen geen enkele partij protesteert, maakt duidelijker dan wat dan ook hoe de ware machtsverhoudingen in België liggen.

De Europese verkiezingen geven een verschuiving naar rechts te zien binnen het nationalistische kamp. Ook de anti-nationalistische Groenen boeken winst.

De supersnelle trein komt toch door het dichtbebouwde België. Naast een milieukwestie wordt deze onderneming een Vlaams-Waalse kwestie, door Waalse politici als zodanig opgeklopt.

Meer dan wat gekibbel is er over de taalgrens niet te melden. De Walen beletten de Vlamingen in de Voerstreek en in het Komense, Vlaanderens privé-zender VTM te ontvangen.

De administratieve mallemlolen tussen het gemeentebestuur van Voeren, de gouverneur van Limburg en de minister van Binnenlandse Zaken wordt in 1989 voortgedraaid en zorgt nog even voor politieke spanning. Hetzelfde geldt voor de Europese verkiezingen aldaar. Die worden door de Waalse partij materieel geboycot. De Belgisch-Vlaamse minister van Binnenlandse Zaken zet haar echter op een uilenspiegelachtige manier schaakmat. ▷

FRANS-VLAANDEREN WEER WAT VLAAMSER

De aktie voor Frans-Vlaanderen is er een van stille werkers. Zij maken de grond gereed, kunnen af en toe zaaïen en zien zelfs hier en daar al wat vruchten rijpen.

Het Komitee voor Frans-Vlaanderen maakt begin 1989 bekend dat in 1988 200 leerlingen méér dan in 1987 officiële lessen Nederlands volgen. Er is zelfs een officiële inspekteur Nederlands benoemd. Op vraag van ouders wordt te Belle in de lagere scholen Nederlands aangeleerd. Ook in de vrije lessen Nederlands zijn 100 leerlingen méér ingeschreven.

In de loop van het jaar verbeterd de toestand nog. Op 25 maart zijn de 120 ingeschreven leerlingen aanwezig op de opening van een nieuwe vrije cursus Nederlands te Stegers (Estaires). Vanaf 1 september komt er een officiële cursus bij; ook in een kollege te Sint Winoksbergen.

Van 4 tot 7 april worden de leraren van al die vrije cursussen Nederlands bijgeschoold te Brugge. Het dient gezegd dat de Vlaamse Gemeenschap een duif in dit zakje doet.

Een interessant initiatief is te begroeten in Oostende: daar worden een

aantal leerlingen van vrije cursussen bij Westvlaamse gastgezinnen ondergebracht.

GESTADIG

In de zomer wordt opnieuw de spoorlijn Adinkerke-Duinkerke bereden. Toch zijn er voor deze uitsluitend zondagse verplaatsingen nooit meer dan een honderdtal belangstellenden.

Na het Davidsfonds opent de Kredietbank bijkantoren in het Franse Vlaanderen: te Robeke, Halewyn, Linsele en Rijsel.

En traditiegetrouw zijn er natuurlijk de Frans-Vlaamse dagen te Waregem en te Belle, de Frans-Vlaamse veertiendaagse te Nieuwpoort (vanaf 1990 op de helling, naar men zegt) en de (13e) zwijgende voettocht door het slagveld van de Peene o.l.v. Raf Seys.

KFV-секретарис Luc Verbeke, een man met een rijke ervaring, verzekert dat het volksbewustzijn bij de Vlamingen in Frankrijk geleidelijk maar gesta-dig toeneemt.

VAN DE GROND

In de regeerverklaring is vastgelegd dat Brussel uiteindelijk dan toch een soort derde Gewest wordt binnen het nieuwe België. Een supergewest, beweren de tegenstanders; een halfbakken, pruilen de voorstanders.

Op dezelfde dag als de Europese verkiezingen worden ook die voor de Brusselse Gewestraad gehouden. Het is het enige Belgische Gewest waarvan de Raadsleden rechtstreeks verkozen worden. Voor de „Duitstalige Gemeenschap” is dit ook het geval.

Indien deze Raadsverkiezingen een getrouw beeld geven van de verhouding tussen eensdeels de Vlaams gebleven Vlamingen en anderdeels de Walen, versterkt met verfranse Vlamingen en gewezen buitenlanders, dan stijgen de eerstenoemden nauwelijks uit boven 15 %.

Via ingewikkelde procedures is Vlaams medebeheer van de Eksekutieve verzekerd, zonder dat Brussel evenwel het beeld biedt van een hoofdstad die door de beide grote bevolkingsgroepen van haar land op voet van gelijkheid bestuurd wordt. Het mechanisme is, hoe dan ook, gestart. De toekomst zal leren hoe het uitdraait.

Een onderzoek, in het voorjaar van 1989 uitgevoerd in de agglomeratie Brussel op verzoek van het Vlaams Komitee voor Brussel, leert dat 39,3 % van de ondervraagden bij het winkelen in eigen taal goed worden onthaald. Bij openbare diensten stijgt dit percentage tot 48,3. Bang voor identiteitsverlies indien in Brussel nog meer talen bijkomen zijn slechts 18,6 %.

Voor het achtste achtereenvolgende jaar begint het nieuwe schooljaar met *winst voor de Vlaamse scholen* in Brussel: 258 kleuters meer, 77 meer leerlingen in de lagere school. Bedenklijk blijft dat minder dan de helft (47 %) van de kinderen uit nederlandstalige gezinnen komen, 28% uit taalgemengde en 25% uit anderstalige, meestal franstalige, gezinnen. Hier grijpt een stille hervernederlandsing plaats. In sommige gevallen is het gewoon een verbastering, ditmaal in de Nederlandse richting. Het gevaar komt alleen van reeds vastgestelde arrogantie bij franstalige ouders (die in feite op tweetalig onderwijs aansturen) en van daaraan beantwoorde, nog steeds niet overwonnen, slaafsheid van Vlaamse schoolbesturen.

Brussels, een Brabants dialect, zwaar doorspekt met verbasterd Frans, zou nog door een 30.000 mensen gesproken worden. In 1989 ontstaat een vereniging „*vi de verheidigink van dem Brusselse sproek*”.

Belangrijker voor de toekomst van deze stad en voor de toekomst van het Dietse gedeelte der provincie Brabant is het antwoord op de vraag *waar het Europese parlement zich definitief gaat vestigen*: te Brussel of te Straatsburg?

Vooruitlopend op de beslissing, die door de 12 EG-ministers eenparig moet worden

genomen, is Brussel volop aan 't bouwen. Sinjaal hiertoe: de voorkeur voor Brussel, uitgedrukt door het Europese parlement zelf.

Dadelijk voelbaar is deze uitspraak in de vastgoedsector. Brussel begint te ontvolken: rijke vreemdelingen nemen de plaats in van arme(re) inboorlingen. Buiten enkele redevoeringen, dan nog meestal door de oppositie, is er geen enkel gezag dat daar wat aan doet.

BRUSSELSE RAND

Het spreekt vanzelf dat dit verschijnsel onvermijdelijk een nieuwe verstedelijkings- en bijgevolg *verfransingsgolf* rondom Brussel moet veroorzaken. Tot nu toe worden zij die hiertegen waarschuwen voor zwartkijkers uitgekreten. Er is dan ook zeer veel geld gemoed bij deze verrichting, ook voor vele Vlaamse zakken.

Op vraag van een Vlaams raadslid deelt de Gemeenschapsminister voor Cultuur mee dat in geen enkele van de rond Brussel liggen Vlaamse gemeenten met taalgevoelmoetkingen voor Walen een erkend *kultuurcentrum* staat.

Inmiddels verdubbelt de Franse Gemeenschap haar toelage aan de v.z.w. „*Centre de rayonnement de la Culture Francaise*”, bestemd voor de verfransing van de Brusselse Rand; duidelijk tegen alle pacificatie-afspraken in.

Een *anti-faciliteiten-betoging*, aangekondigd door de VVB wordt na bedreigingen afgelast.

Een incident te Overijse, geklemd tussen

de taalgrens en olievlek Brussel, haalt even de eerste bladzijden der kranten. Een Vlaams gemeentebestuur dat de beperkte voorraad bouwgrond tracht voor te behouden voor Vlamingen, wordt in de Waalse pers voor aanhanger van bloed-en-bodemtheorieën uitgescholden. Het hele verhaal is opgefokt door de vaak anti-flamingantische BRT. Hoofdzaak blijft dat de gemeente haar beleid volhoudt.

De *Europese verkiezingen* wijzen op een ongewijzigde tot lichtjes verbeterde meerderheidsverhouding van Vlamingen in de buitenkantons van het nog steeds ongesplitste tweetalige arrondissement Brussel.

Karel Jansegers

RECHTZETTING

In vorige WIJ zijn enkele storende zetfouten geslopen. In het artikel *Im Westen nichts neues...* op blz. 18, laatste paragraaf stond:

De Europese Verkiezingen veroorloven België's Duitsers met een eigen vertegenwoordiger naar Straatsburg te zenden.

„...met een eigen...” moest zijn „...niet een eigen...”

Op blz. 19 in hetzelfde artikel onder het titeltje „Zwitsers-Duitse dialectgolf”

„*Alemanisch* Zwitserland is doende, zijn band met de andere Duitsers door te knippen. Konkreter uitgedrukt: de dialectgolf aldaar bedreigt de kennis van het overkoepele Hoogduits.” is de juiste tekst, er stond „...aldaar bedreigt door de kennis...”.

ADVERTENTIE

Succesvol zijn laat men zien...

C.N.CO.
Claesey Collection

- Inrichting van direktiekantoren
- Systeemmeubelen
- Ergonomisch zitcomfort
- Totaalinrichtingen

ANTWERPEN: ANTWERPSESTEENWEG 363 - 2500 LIER —
TEL. 03/480.22.51
BRUSSEL: TOLLAAN - PLANET I - 101 B - 1940 SINT-
STEVENS-WOLUWE — TEL. 02/725.20.35

OP WEG NAAR ANACONDA

ANACONDA is een eilandje op de *Rio Napo*, één van de grote rivieren die de *Oriente* doorkruisen. Oriente is de naam voor heel de regio ten westen van de Andes. Anaconda is alleen te bereiken per kano. Van het rimboedorpje *Misahualli*, de poort tot de Amazone, is het nog ongeveer een uur varen. Maar wanneer je de enorme onmetelijkheid van het Amazone-woud op de kaart bekijkt, betekent het tochtje *Misahualli-Anaconda* niet meer dan een teentje pootjebaden in de groene Amazone-oceaan.

De tocht van Quito naar Anaconda werd met jeeps afgelegd. Het was een hotsend en botsend avontuur door prachtige valleien en over steile kronkelwegen. De wegen waren niet geasfalteerd, maar toch slaagde de karavaan erin de fikse snelheid van 70 kilometer per uur aan te houden. De projektleiders-chauffeurs waren blijkbaar gewoon om urenlang een daverend stuur te beheersen.

Dat zouden ze trouwens 's anderendaags nog eens moeten bewijzen in de streek van *Palmira*. Op die Andijnse hoogvlakte verijdelt een verschrikkelijke erosie de meeste menselijke inspanningen om de wegen te onderhouden. Er loopt een bilateraal ontwikkelingsprojekt geleid door ingenieur *Valdi Fischer*. Enerzijds tracht men er de voeding en zelfvoorziening van de lokale indianengemeenschappen te verbeteren, anderzijds kiest men daartoe gewassen die het produktief gehalte van de bodem zo min mogelijk belasten.

CAVIKWEEK

De indianen leven er boven de 3.200 meter. Het is er bar koud, droog en er waait een scherpe wind. Verschillende kinderen dragen geen schoenen. De meesten hebben twee verschillende soorten aan, vaak zonder veters. Een oude, tandeloze vrouw draagt een veel te grote voetbalschoen en een veterloze basketter. Vooraan in de voetbalschoen, die zeker drie centimeter langer is dan de basketter, zit een gat waar ze al haar tenen makkelijk door zou kunnen steken. Het gat is opgevuld met votten, grijs van het stof.

De ontwikkelingshulpverleners voerden in *Palmira* de *quinua* terug in, een traditioneel gewas

De minga is de gratis gemeenschapsdienst. Eén dag op de week werken de indianen voor een gemeenschappelijk projekt. Hier is men een weg door een bosje aan het aanleggen.

dat de bodem bijna niet uitput en zich in het ongunstige klimaat wonderwel staande houdt.

Quinua was door de komst van andere gewassen uit het westen op de achtergrond gedrongen.

De situatie van de indianen in Ecuador is niet erg bemoedigend. Parameters die dit zwart op wit bewijzen, ontbreken vaak. Wie echter door het land reist kan er niet naast kijken. De indiaan leeft dikwijls in zeer barre en primitieve omstandigheden. In Ecuador leven verschillende indianenstammen, sommige met een boeiend verleden en rijke tradities, andere kunnen slechts terugkijken op een troosteloos verleden van slavernij op de grote Spaanse hacienda's. Heel wat Belgische projecten werken samen met indiaanse gemeenschappen. Vooral het Vlaams Internationaal Centrum levert hier, in het spoor van indianenpater Joos de Rycke, baanbrekend werk.

TUNGURAHUA

Er wordt verder een verbetering van de schaapskudden nagestreefd door kruisingen met een produktiever ras. Typisch was ook de caviakweek. Bij heel wat indianenstammen vormt het Guinees biggetje een traditioneel huisdier. De cavia's leefden samen met de indianen in de hutten — in *Palmira* gewoon een put met een strooien dak erop. Cavia's waren echter een belangrijke verspreider van allerlei ziekten en ongedierte. Bovendien raakten de diertjes door de ongekende kweek gedegenereerd. Men haalde daarom de cavia's uit de hutten en bracht ze onder in aangepaste stallen, waar de kweek gecontroleerd wordt. Het Guinees biggetje is voor de indianen een waar feestmaal. Toegegeven, het smaakt niet slecht.

Maar het is wel vervelend als je indiaanse tafeluur het beestje op een kwartier tot op het bot afgekloven heeft, en je zelf amper de grootste stukjes vlees — en die zijn niet groot! — hebt binnengewerkt. Smakelijk ca-

via eten is voor ongeoeffende fijnproevers vooral een kwestie van tijd.

Een projekt van het Vlaams Internationaal Centrum in *Tungurahua* in de Sierra heeft eveneens een verbetering van de caviateelt op het oog. De indianen hier werkten vroeger op de hacienda's uit de buurt. Daar werden ze slecht behandeld: men had geen respect voor hun persoon, ook niet voor hun taal of hun cultuur. Toch leeft er bij de zeven gemeenschappen een sterk en mooi gebruik: de *minga*. Eén dag in de week werken de leden van de gemeenschappen gratis voor een gemeenschappelijk projekt, nu eens in het ene dorp, dan weer in een ander. Zo bouwden ze caviastallen, legden ze wegen aan, bouwden vergaderplaatsen en klasjes. Het VIC-projekt loopt er als een trein.

KAKKERLAKKEN

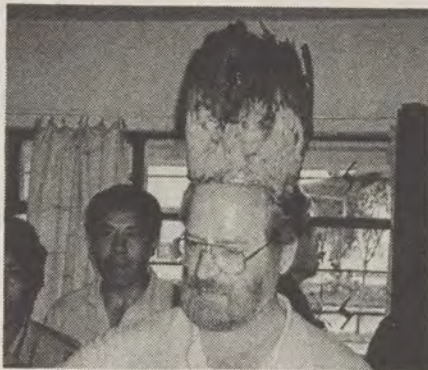
De tocht naar Anaconda was avontuurlijk en vermoeiend. Zoals wel verwacht kon worden, ging hij ook met enkele hindernissen gepaard. Volgens de gids was het absoluut noodzakelijk om vóór zonsondergang de boot te nemen van Misahualli naar Anaconda. Een leuke band, problemen met een benzinefilter en uiteindelijk zelfs een verbijzeld voorruit hadden het tijdschema hopeeloos in de war geschopt. De BRT-ploeg, die het de laatste uren zonder voorruit moest stellen, at letterlijk stof. Op de terugweg kregen ze er nog enkele buien bovenop.

Het was net valavond toen we dán toch Misahualli bereikten. Alleen omdat het die nacht volle maan zou zijn, gaf de plaatselijke kommandant onze gids de toestemming om de Rio Napo te bevaren. Dat is een rivier die ongeveer zo breed is als de Schelde te Antwerpen. Maar met al zijn stroomversnellingen en draaikolken is het een zeer verraderlijk watertje.

De maan zorgde voor een opwindend lichtspel over het water. De buitenboordmotor van de lange kano's overstemde de geluiden van het oerwoud. Toen die echter stilgelegd werd aan de aanlegplaats op Anaconda, weerklonk terstond een orkest van krekels, insecten en vogels verweg en dichtbij in het pikdonkere woud. Overweldigend.

Op Anaconda is geen elektriciteit. Een generator zorgt wel voor het allernoodzakelijkste: de ijskast in de refter van het „hotel”. Het „hotel” is niet wat je normalerwijze onder hotel verstaat. Het bestaat uit een park met rieten hutten op palen, tegen overstromingen. Elke hut heeft een hangslot aan de deur en muskietengaas als venster. Een kaars en lucifers lagen klaar op het nachttafeltje. Drie vingerdikke kakkerlakken bleven doodgemoedereerd onder het kaarslicht zitten. Twee van die kolossen zaten elkaar hun levensverhaal te vertellen onder mijn hoofdkussen. Ik heb niet gauw schrik van een beestje, maar daar greep ik toch even in. Overigens was de nacht rustig en de slaap ongestoord.

Aan die nachtrust ging een avondlijke perskonferentie van minister *André Geens* bij kaarslicht vooraf. Persattaché *Verlinden*

Minister van Ontwikkelingssamenwerking André Geens, getooid met een traditioneel hoofddekse uit de Oriente.

liet niet na de glazen gevuld te houden. Gelukkig moet je van die liters lokaal bier alleen maar overloos wateren. Hotel Anaconda had voor ons nog enkele speciale gasten in petto. De Federatie van indianenstammen uit de Oriente had van de komst van de minister gehoord, en een vertegenwoordiging maakte zijn opwachting.

PETROLEUM

Wilfrido Aragon, ondervoorzitter van de *Confederacion de nacionalidades indigenas de la Amazonia Ecuatoriana*, vroeg de aandacht van de minister voor de problemen van de autochtone bewoners van het Ecuatoriaanse regenwoud. Het zijn de bekende klachten. De indianen eisen van de regering dat de integriteit van hun grondgebied gerespecteerd zou worden. Het grondgebied is voor de indianen levensnoodzakelijk. *Zonder grond, geen leven*, zo stelde Aragon het. De indianen in de Oriente zijn eigenaar van hun territorium, maar toch slagen ze er niet in om

het ongeschonden te houden. De regering maakt immers een verschil tussen oppervlakte en ondergrond. De indianen hebben de beschikking over de oppervlakte, maar niet over de ondergrond. Voor hen is dat verschil onbegrijpelijk: grond is niet op te splitsen in boven- en ondergrond. En nu zitten ze met de gebakken peren: allerlei multinationale ertsbedrijven, ontbossers, ontginners en projektontwikkelaars deden hun intrede in de groene Amazone. De internationale petroleumbedrijven vormen in Ecuador de grootste bedreiging voor de indianen uit het woud. De petroleumbuizen die het oerwoud doorkruisen verstoren er het menselijk en dierlijk leven. Op sommige plaatsen raakte het water besmet, en dan is er zomaar geen flessenwater als alternatief. Vreemde ziekten deden hun intrede, vreemde mensen stellen vreemde wetten. De indianen vrezden voor hun grond, hun cultuur, hun bestaan. Van de overheid hebben ze niet teveel steun te verwachten: voor de regering zijn de petro-dollars maar al te welkom.

Om hun rechten te verdedigen hebben ze zich georganiseerd in federaties en konfederaties. Ze willen echter niet deelnemen aan de verkiezingen. Aragon: „*Dat is geen manier om vooruitgang te boeken. Het risico bestaat dat je dan gemanipuleerd wordt. De druk van de andere partijen op de indianen in het parlement zou te groot zijn. Daardoor zouden we helemaal niets bereiken. De indiaanse eisen zullen steeds diametraal tegenover andere eisen staan. Eigenlijk beschouwen we participatie aan het Ecuatoriaanse politieke leven als een overgave. Wij eisen de erkenning van onze eigen regering door de Ecuatoriaanse overheid.*”

Het valt te betwijfelen of deze weg de indianen van de Oriente wat zal opleveren. Toch geldt hier ook de slogan: als er nu niks gebeurt, is het straks te laat. Verweg schetert nog een toekan.

(pdj)

OPROEP TOT SCHOLEN EN UNIVERSITEITEN

Heel wat scholen en instellingen in Ecuador kampen met een schrijnend tekort aan materiaal allerhande. Zo bvb. doet het onthaalcentrum *Tierra Nueva* in Quito, een centrum waar ongeveer honderd mentaal gehandicapte kinderen en jongeren opgevangen worden, een oproep voor volgend tweedehandsmateriaal: kleding, houten speelgoed, klein schoolmateriaal, didactisch materiaal, lintjes voor kantwerk (verschillende dikte's), klosjes...

Ook het *Collega Particular Dominicana San Fernando* (Quito) doet een oproep:

laboratoriummateriaal voor de lessen biologie, natuurkunde, scheikunde, elektriciteit is hier zeer welkom, want men heeft er niets.

Misschien zijn er scholen of instellingen die op zolder nog wel wat afgedankt materiaal hebben liggen. De NGO's *Doe Mee* en *SOS Ziekenhuizen*, o.m. bekend van de naaimachines voor Burundi, zegden hun medewerking toe. U kunt contact opnemen met *Veerle Wijffels* op het kabinet van Ontwikkelingssamenwerking (02/210.19.13).

LEEUVENVLAGE WAPPERT IN BRASOV

N Roemenië spreekt men op talloze plaatsen over de efficiënte Vlaamse aanpak van *Adoptie Dorpen Roemenië*. De vraag kwam op: „Waarom doet zo'n volk dat?”.

Zij kenden ons nauwelijks. Zij vergeleken ook wat zij noemden „de Vlaamse bescheidenheid op dat vlak” — terwijl Vlaanderen verhoudingsgewijs de meeste hulp bood — met wat dikwijls overkwam als aanstellerigheid van andere groepen, die meermalen eisten van onmiddellijk op de TV gepresenteerd te worden.

Wat zij niet begrijpen dat deze golf van simpatie van en uit Vlaanderen zou verzamelen of op termijn herleid worden tot sporadische contacten.

PROFESSOR POENARU

Op initiatief van *Adoptie Dorpen Roemenië* was vorige week een afvaardiging op bezoek in Vlaanderen om initiatieven voor duurzame samenwerking te openen om Roemenië opnieuw in te schakelen in het Europa van nu.

De leider van de groep was de Roemeense professor Poenaru die op dit ogenblik verbonden is aan de universiteit van Brasov. Een man die getekend werd door de vervolging van het vroegere regime.

Merkwaardig: hij behoort tot de Grieks-katolieke kerk waar priesters in het huwelijk kunnen treden hoewel zij verbonden zijn met Rome. Het zijn de zogenaamde Uniaten. Zijn vader was professor Geografie en priester maar werd onder het kommunistisch regime verbannen naar een onooglijk buitendorpje. Zijn zoon Emil Poenaru was gedurende verschillende dagen onze gast. Met kollega-senator Guido Janszegers bezochten we in langdurige gesprekken de ministers Coens, Dewael en de voorzitter van de Vlaamse Regering minister Gaston Geens.

Want dit is duidelijk: door de gunstige naam die de Vlamingen verkregen door de inzet van zoveel vrijwilligers en het contact met meer dan 160 dorpen van bij ons klinkt de naam Vlaanderen nu zeer positief. Sinds maanden wappert de Vlaamse leeuw aan het gebouw van het rektorat aan de universiteit van Brasov. Wel met de vraag zoals enkele Roemeense boeren het stelden, aanknappend wellicht bij het begrip leeuw: „Of Vlaanderen ergens in Afrika ligt?”.

En hier ligt de uitdaging naar ons toe op een ogenblik dat in de derde fase van de grondwetsherziening wij spreken over Vlaan-

deren een eigen gelaat en vertegenwoordiging te geven in het buitenland.

WAT KAN ER GEDAAN WORDEN?

Aan de universiteit is er een ganse tegenbeweging op gang gekomen waarbij honderden studenten zich willen inzetten om samen te werken en die Vlaamse hulp blijvend te konkretiseren.

Lokalen van de universiteit werden ter beschikking gesteld. Ligt hier geen kern voor een „Vlaams huis”?, maar dan niet in de klassieke betekenis van kostelijke kultuurpaleizen. De ministers waren bereid om in het overlegcomité Buitenlandse Betrekkingen

Zelden zal op zo korte tijd een solidariteitsactie op gang gekomen zijn als tijdens de wintergebeurtenissen in Roemenië. Dit is voor een groot stuk mogelijk geweest omdat door de voorafgaande actie Adoptie Dorpen Roemenië er reeds een netwerk bestond dat zowel een begrip konkretiseerde als de doelstelling vermenselijkte.

van de Vlaamse regering vormen van coördinatie te zoeken. De goede wil bleek er te zijn, wij hopen dat het niet bij vriendelijke woorden zal blijven. Deze infrastructuur kan een kanaliserende functie krijgen in samenwerking met Roemenen uit Brasov en de mensen van hier vooral dan van de groep *Adoptie Dorpen*. Hier moeten mensen en middelen op een voldoende basis kunnen ter beschikking gesteld om initiatieven van allerlei aard te helpen coördineren. De verwachtingen in Roemenië zijn hoog gespannen, het is aan Vlaanderen om er op een efficiënte manier op in te spelen. Een andere Roemeense professor, sinds enkele jaren actief aan de KUL, zegde hoe Hollanders en Fransen in de stroom van solidariteit van enkele maanden geleden al dadelijk de contacten wilden bestendigen op „ekonomisch vlak”. De Vlamingen leken bijna beschaamd als men hen in die richting aanporde.

Uit de gesprekken onthouden we dat de noden groot zijn in verband met samenwerking naar onderwijs en vorming. Studenten uit Roemenië moeten via studiebeurzen en stages een perspectief kunnen krijgen dat door de jaren afgeslotenheid ontbreekt. Inzichten in import- en exportmethoden, de werking van KMO's moeten de overgang van de kommunistische economie naar een vrije markteconomie in de hand werken.

Het is ook hier de plaats om het woord te gebruiken dat zo dikwijls op derde wereldlanden wordt toegepast: „geef de mensen niet enkel een vis maar leer hen vissen”.

WISSELWERKING

Want bij vergelijking zegde professor Poenaru ons: „Roemenië heeft een Europese traditie maar vertoont door de schuld van het vorige regime talrijke kenmerken van een derde wereldland.” Maar ook wij kunnen als Vlamingen genieten van een verrijkende wisselwerking. Uit contacten met scholen bleek dat vele jonge Roemenen een heel wat stevigere kultuurbasis bezitten dan de jonge Vlamingen, sinds jaren overspoeld door het Amerikanisme van de Las Vegas-kultuur. En wat nationale trots betreft kunnen wij misschien leren van de opmerking van professor *Massalar*, politiek vluchteling uit Roemenië die nu onderwijst aan de Leuvense universiteit. Vol geestdrift toonde hij ons het prachtige fotoboek „Daar is maar één land” en citeerde er warempel verzen van *van Wilderode* bij maar met de opmerking dat het hem verwonderde te moeten vaststellen dat zoveel Vlamingen ongevoelig waren voor hun eigen schoonheid en kultuur.

Deze contacten met de Roemenen, deze week, waren een verrijkende ervaring voor ons. Er is werk te doen naar de toekomst op dit vlak zowel voor regering en gemeenten en dit liefst in een stevige samenwerking met de actie *Adoptie Dorpen Roemenië*. Voor de coördinatie-Vlaanderen is men steeds van harte welkom bij Ronnie Fuller, Gemeenteplein 26 te Asse. Of ook via telefoon 02/452.47.57 in de hoop dat je hem daar thuis treft.

Walter Luyten,
senator

KROATIE NA DE VERKIEZINGEN

KROATIE (4,5 miljoen inwoners) herbergt een Slavisch volk dat een taal spreekt die verwant is aan het Servisch. Maar de taal betekent hier niet gans het volk. Er zijn ook de tradities, de godsdienst, een gemeenschappelijke geschiedenis. En die verschillen wel heel erg van Servië... Net als de Slovenen, hun noordelijke buren, zijn de Kroaten gekristianiseerd vanuit Rome en daardoor is de meerderheid katholiek en tevens op het Westen gericht. De Europese Gemeenschaps-idee vindt daar entoesiaste aanhangers.

De Serven zijn orthodox en cultureel eerder naar de Byzantijns-Slavische traditie gericht. Ze gebruiken zelfs een verschillend alfabet. De Turken hebben ook Kroatië lange tijd bezet (er leven nog altijd Islamietische leefgemeenschappen in die buurt). Het katholiek-Habsburgse keizerrijk werd door de Kroaten dan ook als een soort „bevrijder” aanzien. Misschien niet helemaal met het volle hart maar toch liever dát, dan de heerschappij van Istanboel!

BEDILZUCHT

Na de eerste wereldoorlog werd de politieke Oostenrijks-Hongaarse heerschappij van Wenen vervangen door de Servische van Belgrado. Daar waren pan-Zuidslavische beweegredenen voor aan te voeren die na 1945 aangevuld werden met een „internationalistisch” gericht kommunisme. Al bij al voelden de Kroaten dit als zeer onprettig aan. Niet alleen werd de culturele ontplooiing gehinderd. Belangrijk was dat de Kroatische economie door de dirigistische plan-economische opvattingen van Belgrado ernstig gefnuikt werd. Ondanks dat, doen de Kroaten het — net als de Slovenen — beter dan hun zuiderburen. Dat doet de afgunst en de politieke bedilzucht nog toenemen en vergiftigd meer en meer de atmosfeer in de Joegoslafse verhoudingen.

De verkiezingen hadden plaats tijdens de voorbije weekenden. In Slovenië steunde de bevolking de hervormingsgezinde nationaal-getinte kommunist *Milan Kucan* zeer breed. Hij wordt president. Maar de Slovenen hebben de nog meer nationalistische centrumrechtse politici een meerderheid gegeven in het parlement en die zullen de regering vormen. Iets gelijkaardigs gebeurde in Kroa-

tië. Ook daar was er een sterke nationalistische centrumrechtse partij onder leiding van de ex-generaal en de ex-dissident Franjo Tudjman. Ook die kan rekenen op massale aanhang. Maar ook hier zijn de erfgenamen en voortzetteren van de kommunistische partij absoluut niet weggevaagd

SPANNINGEN

In de overgangsfase moet er rekening gehouden worden met ernstige spanningen met Belgrado. Daar is de politieke situatie heel anders. Géén breed partijenspectrum,

Op woensdag 18 april kon ik kennismaken met een groepje Kroatische ballingen. Zij hadden zich in Brussel verzameld om hun bezorgdheid uit te drukken over de toekomst van Kroatië, hun vaderland. Zij bekijken de verkiezingen met argusogen. Het wordt de belangrijkste gebeurtenis sinds 1945. Zij hebben geen goed woord over voor de Partij van Democratische Verandering. Dat een deel van de Kroatische nationale beweging gedragen wordt door ballingen, hoeft ons niet te verbazen. Vele Kroaten zijn in het verleden uitgeweken omdat hun eigen land geen toekomst kon bieden. Zij moesten onder druk van de politieke omstandigheden vertrekken. Het Kroatisch nationaal leven bevorderen werd door machthebbers in Belgrado immers niet zo gunstig bekeken.

géén hervormingsgezinde „kommunisten”. Integendeel, de kommunistische partij onder leiding van Milosovic heeft verder het Groot-Servische imperialistisch nationalisme geadopteerd dat weinig goeds belooft voor de toekomst. Bovendien staat de top van de door Serven geleide strijdkrachten (waarschijnlijk) in meerderheid achter Milosovic omdat die Joegoslavië „één” — in dienst van Servië! — wil houden.

Het worden spannende tijden voor de volkeren tussen Wenen en Athene. De Euro-

Zagreb, is net zoals de andere „hoofd”-steden van het „wijlen” Habsburgse Rijk, overleden in 1918, een pracht van een 19e eeuwse barokke stad. De 2e WO trok er zacht aan voorbij; de betonwoede — gelukkig — ook. Wij hebben er enkele paasdagen 90 beleefd in het zachtelente licht. Maar politiek-gespannen leeft bijna idyllisch onderhuids de Kroatische zelfstandigheidsverwachting.. Een 30-tal partijen maken zich hieromtrent klaar! De oude kommunistische partij heeft zich losgewerkt van het Servisch-centralistische Belgrado en heet nu: Partij van Democratische Verandering (te vergelijken in Roemenië met het Front voor Nationale Redding).

pese Gemeenschap heeft hierbij een taak te vervullen. Misschien even belangrijk kan de bijdrage worden van de Sloveense, Macedonische, Kroatische, Albanese... uitgeweken gemeenschappen. Zij kunnen een politieke brugrol spelen door de dialoog te bevorderen. Maar dan moeten ook hier sommigen bereid zijn hun dromen te verwijzen naar de afvalhoop in de geschiedenis. Velen onder hen bleven „stil staan” en geloven nog in een separaat, staatsnationalistisch model. Hun emoties beletten hen federalistisch te denken: bindend, overbruggend, samenwerkend... In 1970 schreef eresenaar dr. Maurits van Haegendoren een boek dat te herlezen is: „Nationalisme én federalisme”. Nu, 20 jaar later, kan het een leidraad zijn voor de nationalistische krachten die spontaan losgroeien tussen Galicië en Armenië.

Willy Kuijpers

ANDRE GEENS SPRAK VERENIGDE NATIES TOE

ANDRE GEENS sprak de hoop uit dat, na de weinig succesvolle vorige decennia, de jaren negentig voor de ontwikkelingslanden een beter verloop zouden kennen, mede dankzij het gewijzigde internationale klimaat. Hij had twee bemerkingen bij de recente ontwikkelingen in Oost-Europa. Enerzijds hoopte André Geens dat de democratiseringsgolf bij onze Europese burenen inspirerend zal werken voor de ontwikkelingslanden, waar men eveneens teveel gesteund heeft op een autoritair overheidsop treden en op een staatsgeleide economie. Anderzijds benadrukte hij dat de Derde Wereld niet het slachtoffer mag worden van een verhoogde financiële aandacht vanwege het Westen voor Oost-Europa.

HET SCHULDENVRAAGSTUK

André Geens wees tevens op de mogelijkheden voor de oplossing van tal van ontwikkelingsproblemen, die geboden worden door het alternatief gebruik van de middelen die thans aan de bewapening besteed worden. Hij noemde het een historische vergissing indien men de huidige unieke ontwapeningskansen niet zou benutten.

Wat het belangrijke vraagstuk van de schulderlichting betreft, verwees de minister van Ontwikkelingssamenwerking naar het door hem voorgestane systeem van de tegenwaardefondsen. Hierdoor kan een schuldenland zijn schulden afbetalen in plaatselijke munt. Deze afbetaling wordt gestort in een speciaal ontwikkelingsfonds, dat paritair beheerd wordt door het schuldenland en het schuldeneisende land en dat tot taak heeft productieve activiteiten met een hoog sociaal nut te financieren.

MENSELIJKE FAKTOR

André Geens zei dat hij de voorgestelde oplossingen, zoals deze van Toronto, nooit voldoende heeft geacht om de problemen van de zware schuldenlast van de Derde Wereldlanden efficiënt te beantwoorden. Hij wees erop dat de Belgische schuldkwijtscheldingsmaatregelen verder gingen dan wat op wereldvlak gangbaar was. Daar vele

Minister André Geens op het spreekgestoelte van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties te New York.

schulden gemaakt werden door onaangepaste investeringen in het verleden, pleitte de minister voor het opstellen van een „*internationale gedragskode voor de financiering van de ontwikkeling*“, die moet vermijden dat men in de toekomst met dezelfde problemen wordt geconfronteerd.

Verleden week had te New York een buitengewone zitting plaats van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, die gewijd was aan de internationale economische samenwerking en meer in het bijzonder aan de economische groei van de ontwikkelingslanden. Minister van Ontwikkelingssamenwerking André Geens vertegenwoordigde er ons land.

In zijn aanhef verwelkomde minister Geens speciaal de afgevaardigde van Namibië, dat tijdens deze zitting werd opgenomen als nieuw lid van de Verenigde Naties.

André Geens brak tevens een lans voor een herziening van de korte termijn benadering van de structurele aanpassingsprogramma's van het IMF en de Wereldbank. Hij vindt de menselijke faktor van primordiaal

belang voor het ontwikkelingsproces. Gezondheidszorg, onderwijs en een goede leefomgeving moeten dan ook de nodige aandacht krijgen in het ontwikkelingsbeleid. Ook dient de demografische uitdaging adequaat beantwoord te worden en moet de primordiale rol van de vrouw in het ontwikkelingsproces erkend worden. André Geens duidde er nogmaals op dat de ervaring aangetoond heeft dat de eerbied voor de rechten van de mens en de democratische organisatie van de politieke en economische systemen de beste waarborgen bieden voor de maximale ontplooiing van een maatschappij.

GRONDSTOFFEN

Wat de internationale grondstoffenhandel betreft, pleitte onze minister van Ontwikkelingssamenwerking voor een evenwichtige relatie tussen de produktielanden en de aankopende — vooral Westerse — landen, met als uiteindelijk doel tot een stabiliteit van de grondstoffenprijzen te komen.

Tenslotte wees André Geens erop dat de ontwikkelingslanden in de eerste plaats zelf hun verantwoordelijkheid moeten opnemen om hun land tot een betere toekomst te brengen door het voeren van een gezond economisch beleid. De industrielanden moeten daarbij de aangepaste internationale kontekst scheppen, die een duurzame ontwikkeling mogelijk maakt.

Frank Ingelaere

ANKERMOMENT LEEFMILIEU „AKTIE ROND DE DENDER”

De Dender is de jongste tijd niet meer uit de aktualiteit weg te slaan. Onlangs nog werd de stinkende Dender nogmaals her-schapen in een dik schuimende waterloop. Meteen werd eenieder met de neus op de feiten gedrukt; wij zijn ondanks *Mina* en andere beleidsintenties nog ver verwijderd van de vooropgestelde zuivere rivieren.

Voor afdeling *Aalst* gaf dit aanleiding tot een spektakulaire actie rond deze vervuilde waterloop. In het kader van het *Ankermoment Leefmilieu* werd, met de hulp van enkele „sluikplakkers”, getracht de bevolking en de overheid van de problematiek van de stinkende Dender op de hoogte te stellen.

GRENS- OVERSCHRIJDEND

Het is reeds langer geweten dat de lange reeks van vervuilingpunten reeds op Waals grondgebied gestart wordt.

Naast *La Floridienne* (zware metalen) en *Despé* (zeepfabriek) heb ik in de VNOS-uitzending ook reeds het bedrijf *Lutosa* bij Aat aangeklaagd.

Dit aardappelverwerkend bedrijf blijft — ondanks zijn inspanningen i.v.m. waterzuivering in eigen beheer — toch verantwoordelijk voor een belangrijke hoeveelheid inwoners-equivalent (I.E.) aan vervuulende stoffen die de Dender vervuilen. Natuurlijk is het Waalse gewest alléén niet verantwoordelijk voor de huidige toestand. Het toont echter duidelijk aan dat het waterzuiveringsbeleid op een andere leest geschoeid moet worden. Het zou veel efficiënter zijn de verschillende stroombekkens grensoverschrijdend aan te pakken. Hiertoe kunnen overlegstructuren opgezet worden door de betrokken gewesten. Pas dan kan er sprake zijn van een gekoördineerde aanpak van de vervuiling.

In dit verband heb ik onlangs een interpellatieverzoek ingediend tot de Eerste Minister over de gewestgrensoverschrijdende vervuiling van onze oppervlaktewateren.

Hierin klaag ik het feit aan dat zowel Brussel via de Zenne als Wallonië o.a. via de Dender de grootste vervuilers zijn van de Schelde. Wilfried Martens is voorzitter van de Interministeriële Conferentie voor het Leefmilieu waar samenwerkingsakkoorden moeten afgesloten worden om de vergiftiging van onze Vlaamse waterlopen door Wallonië en Brussel te doen ophouden.

Binnenkort komen wij op deze belangrijke interpellatie en het antwoord van de Eerste minister terug.

In Aalst werd één van de vervuilers van de Dender stevig aangepakt door de VU. Reklame-affiches van het bedrijf Lutosa werden "aangepast" door VU-sluikplakkers. (eigen foto)

LUTOSA-PATATTEN

Het in de VNOS-uitzending aangehaalde bedrijf reageerde verbolgen. In een brief somde het bedrijf de inspanningen op die zij in functie van de eigen waterzuivering reeds gedaan hadden.

En inderdaad, een investering van 50 miljoen werd gedaan om het eigen afvalwater te zuiveren. Dit kan enkel toegejuicht worden.

Maar ik beschik over cijfers die aantonen dat van de uiteindelijke vervuilinglast van 200.000 I.E. er nog steeds 10 procent niet kan gezuiverd worden en op deze manier met het Denderwater vermengd wordt.

De genomen maatregelen zijn weliswaar een stap in de goede richting maar blijken alsnog onvoldoende om op korte termijn tot een zuivere Dender te komen.

Voeg daarbij de regelmatige voorkomende „aksidenten” waardoor het zuiveringsstation van het bedrijf stilvalt en de totaliteit van de smerboel tijdelijk ongezuiverd de Dender wordt ingekiept.

In functie van het lopende project leefmilieu proberen we als Volksunie afdeling Aalst de problematiek van de vervuilde Dender bij de bevolking aan te kaarten. De situatie van het bedrijf Lutosa is echter slechts één van de probleemgevallen. Dit bedrijf echter startte in de directe omgeving een publiciteitskampanje. Enkele „sluikplakkers” zagen hierin een perfect klankbord om de Denderproblematiek voor de gehele bevolking op een ludieke manier aan de kaak te stellen. Het resultaat hiervan kan u zien op bijgaande foto, genomen van de reuze-affiches die in de streek veelvuldig verspreid zijn.

Jan Caudron
Provinciaal verantwoordelijke
Ankermoment Leefmilieu

HS

**N.V. ZAKENKANTOOR
HERMAN STEENHOUDT**
1 STATIONSPLEIN,
9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 41 30 44

**Woonkrediet
steeds iets beter!**

GD *Diependaels*

- **BINNENHUISINRICHTING**
- **SIERSCHOUWEN**
- **MEUBELN — STOFFEN**
- **BEHANG**

Kazernestraat 39   091/60.13.37
9620 ZOTTEGEM

HELP, EEN NACHTKROEG NAAST MIJN SLAAPKAMER

Het *Ankermoment Leefmilieu* wordt door VU-Aalst actief beleefd en spektakulair in het nieuws gebracht. Eerst werden de 20m² reclameborden van Lutosa door sluijplakker ecologisch bijgewerkt.

Tijdens de gemeenteraad van 24 april zorgde kamerlid Jan Caudron voor een tweede blikvanger met zijn opgemerkte interpellatie over *lawaaihinder* in de stad Aalst.

Wordt Aalst het *Klein Chicago* van Vlaanderen?

Door het nachtlawaai en het brutaal vandalegeweld in bepaalde uitgaansbuurten voelt een deel van de bevolking zich niet meer veilig en verhuist naar rustiger oorden.

Het VU-raadslid haalde schokkende voorbeelden aan van luidruchtige nachtkroegen die tot bij dageraad de buurtbewoners de normale nachtrust ontnemen.

WEINIG FRAAI

Naast de onwettige decibels in het café is er het straatlawaai van roepende drinkbroers- en zusters die bij aankomst en vertrek zonodig hun wagen ekstrahard moeten dichtkletsen. Een biezonder leuk spelletje bestaat in het kapotgooien van bierglazen op het wegdek waardoor de riolen verstopt geraken met glasscherven.

De Sint-Martinuskerk en de huizen van reclamanten dienen als urinoir en worden beklad.

Caudron is met verschillende slachtoffers van deze onuitstaanbare terreur gaan praten om zijn striemende interpellatie met voorbeelden te stofferen. Oude alleenstaande mensen die met hun bed reeds alle kamers probeerden en maar geen nachtrust kunnen vinden.

Een echtpaar dat het huis tracht te verkopen maar er geen bod op krijgt wegens de rosse buurt.

Schoolgaande kinderen die met slechte uitslagen naar huis komen wegens gebrek aan concentratievermogen. Overspannen ouders die psychiatrisch behandeld worden en tussen de kalmeerpillen van de ene depressie in de andere vallen.

De meeste van de slachtoffers durven geen klacht indienen uit schrik voor represailles.

Wie wel klacht neerlegt stuit soms op de onwil van een bepaald soort politie dat duidelijk aan de kant van de overtreders staat in de plaats van de zwaksten in bescherming te nemen en op te treden zoals het van vertegenwoordigers van de wet kan verwacht worden.

Wanneer de politie dan toch verbalizeert dan verdwijnen een aantal PV's of worden

belachelijk kleine straffen uitgesproken die meer als aanmoediging van de overtredingen gelden.

De burgemeester doet wel haar plicht en is reeds tot sluitingen overgegaan maar zij botst op de onwil van het gerecht.

OPNIEUW AANGENAAM

Ook de zogenaamde *honderddagenvieringen* van de schoolgaande jeugd overschrij-

ADVERTENTIE

Ook DIT Is EBES

EBES kent één richting: voorwaarts. In alle domeinen. Op alle vlakken. In al haar activiteiten. Vooruitgang mag echter niet willekeurig gebeuren, kost wat kost. Daarom bijvoorbeeld heeft EBES beslist haar vliegastorten ecologisch te herstellen. Vliegias is een fijn grijs poeder dat met de verbrandingsgassen uit de ketel van de centrales naar de schoorsteen wordt meegevoerd en opgevangen door "elektrofilters". Omwille van kwantitatieve en tech-

nische redenen kan niet alle geproduceerde vliegias hergebruikt worden. De overblijvende vliegias wordt dan gestort op geschikte stortplaatsen die met aangepaste technieken bezaaid en beplant worden. Het resultaat is de effectieve groei van verschillende boomsoorten, de ware ecologische herstelling van de omgeving. Ook dit is vooruitgang. Ook dit is EBES.

WELKOM IN LEUVEN

ONS weekblad is deze week te gast in het arrondissement Leuven: *Leuven Centraal* dus. En dat mag niet verwonderen, tijdens het weekeinde van zaterdag 12 en zondag 13 mei a.s. houdt de Volksunie er haar 30ste kongres. Dit is niet zomaar een kongres, gedurende twee dagen zullen honderden mandatarissen, kaderleden en simpatizanten van gedachten wisselen over de politieke weg die de Vlaams-nationalisten de komende jaren zullen volgen.

Bovendien is de partij in 1990 35 jaar jong en wil zij naar het einde van de 20ste eeuw en naar het begin van de 21ste eeuw toe bepalen hoe de Vlaamse gemeenschap er volgens haar moet uitzien.

Dit is een belangrijk oogenblik. Onder de impulsen van de Volksunie werd het oude België grondig door mekaar geschud. Vlaanderen verwierf een grotere zelfstandigheid, een eigen regering en, als alles meezit, binnenkort ook een eigen parlement.

Maar deze vernieuwingen moeten ook een definitief vaarwel zijn aan de aftandse Belgische gewoonten.

Onze zelfstandigheid kan pas voltooid zijn wanneer wij over een eigen, volwaardig Vlaams gezag beschikken dat eerbied heeft voor onze volksaard en voor ons grondgebied.

Inmenging van wie dan ook is totaal te verwerpen. Het 30ste VU-kongres kreeg dan ook de dwingende titel „*Vrij Vlaanderen. Vrije Mensen*” mee.

Het beetje zelfstandigheid dat wij nu reeds verwierven moet versterkt worden. Daarom is het nodig dat alles wat nog unitair-Belgisch is en beter en democratischer door de volksgemeenschappen kan beheerd worden, gesplitst wordt: de sociale zekerheid, de landbouw en de ontwikkelingssamenwerking staan bovenaan het lijstje. Bovendien moet Vlaanderen met *Europa 1993* voor de deur de volledige bevoegdheid krijgen om eigen buitenlandse verantwoordelijkheid te dragen.

Reeds maanden zijn onze VU-afdelingen, zo'n 4000 kaderleden, bezig dit kongres voor te bereiden. Volgend weekeinde zullen zij te Leuven hun stem daarover uitbrengen.

Wij, het VU-bestuur van het arrondissement Leuven, heten hen van harte welkom.

Leuven is een gastvrije stad, velen kennen haar omdat zij er hebben gestudeerd, want Leuven is dé (hoge)scholenstad van Vlaanderen.

Leuven is ook het middelpunt van de ziekenhuiswereld, een dienstverlenende stad ook, een *bierstad* bovendien... En Leuven is ook het centrum van een arrondissement waar het landelijke en het stedelijke in mekaar vloeien.

Bovendien hebben zeker VU-militanten (goede) herinneringen aan *Leuven* omdat zij er betoogd hebben op een van de hardnekkigste fronten van de Vlaamse beweging, met name de splitsing van de unitaire *Alma Mater*. Een splitsing die om zijn symbolische waarde voor altijd een ereplaats in onze strijd voor autonomie zal blijven behouden.

Deze bijzondere *Leuven-WIJ* wordt op een extra hoge oplage verspreid in het hele arrondissement. Het blad wil een overzicht geven van onze politieke werking in het arrondissement, van de sociale en leefmilieuproblemen, van het fraais dat de streek te bieden heeft, enz. Bovendien bevat dit weekblad een hartelijke *welkom*. Het is goed dat onze leden en simpatizanten weten dat zij volgend weekeinde met open armen verwacht worden in het hartje van Vlaams-Brabant.

Zeker zondagnamiddag verwelkomen wij hen in de *Aula Maxima Piet De Somer* voor de grootse slotzitting van het kongres. Daar wacht hen een strijdvaardig spektakel dat ook een beetje feestelijk én ludiek is, want men wordt niet elke dag 35 jaar. Welkom in Leuven dus!

Paul Vanden Bempt,
voorzitter arr. Leuven

Ter voorbereiding van het 30e VU-Kongres werd het vergadertempo van het VU-arrondissement Leuven gevoelig verhoogd. Zittend v.l.n.r.: Hans Bracquené, Herman Van Autgaerden, voorzitter Paul Vanden Bempt, kamerlid Luk Vanhorenbeek, William Vanhorenbeek; staand: Geert Van Besien, Gerda Raskin, Dries De Smet, Jos Stockx, Annie Ruytings en Johan Plas.

HARBALORIFA, ZONG DEN HERTOOG...

DE graaf, Lambrecht met de Baard, vestigde zich in 1015 op 's hertogeneiland, waar nu de O.-L.-Vrouw-ter-Predikherenkerk staat. Door vele veroveringen breidden de graven hun gebied uit en kregen zij in 1106 de titel van hertog van Brabant. Leuven werd meteen een hoofdstad van het hertogdom. Toen de stad zich ontwikkelde tot zelfstandige gemeente gingen de hertogen op de Keizersberg ten noorden van de stad wonen. Rond 1300 verlieten ze Leuven, om zich voortaan te Brussel te vestigen. Brabant draagt er nog de gevolgen van...

Het middeleeuwse karakter van Leuven kan je, bij een wandeling door het Sint-Donatuspark of langs de handbogenhof, nog terugvinden in de resten van de oude ringmuur uit de 12de eeuw.

Het is echter vooral op de Grote Markt dat je de pracht van de middeleeuwse stad en van de Brabantse laatgotiek kunt bewonderen.

In de 15de eeuw werd dit stadscentrum heraangelegd. Naijver met Brussel en de komst van de universiteit speelden hierin een belangrijke rol. De Sint-Pieterskerk (1410), het stadhuis (1449) en het oorspronkelijke Tafelrond (1480) zorgden ervoor dat Leuven mooier was dan de andere steden in de Bourgondische Nederlanden.

BEGIJNHOF

In 1425 kreeg de stad de toestemming tot het openen van een universiteit, de eerste in de Nederlanden. Wie geïnteresseerd is in de geschiedenis van deze instelling vergeet niet door de Naamsestraat te wandelen. In de oude gotische lakenhalle, nu universiteitshal, werden de lessen gegeven en verder in de straat vind je meerdere kolleges, waar studenten logeerden. Loop ook eens binnen in het gerestaureerde Groot Begijnhof.

Begijntjes waren trouwens niet de enige vromen in deze stad. De oudste religieuze vestigingen waren ontstaan onder impuls van de hertogen: de abdijen van Vlierbeek en van 't Park in de 12de eeuw, en de Sint-Geertrui-abdij in de 13de eeuw.

Leuven is natuurlijk ook de bierstad bij uitstek. Het brouwerijmuseum onder het stadhuis laat je kennis maken met het verleden. Het heden betekent voor Leuven de uit zijn voegen gegroeide Stella Artois, maar

Het prachtig gerestaureerde Begijnhof is een oase in de studentenstad. Wonen in het Begijnhof is echter niet voor ieders beurs weggelegd. (foto Dienst Toerisme Leuven)

ook de kleine huisbrouwerij Domus. Op elke wandeltocht vind je trouwens langs je weg een ruime keuze aan kafees, waar je streekbieren kunt degusteren en veelal ook een hap kunt eten.

Leuven is, zoals vele steden in ons land, ontstaan in de middeleeuwen. Rond de burg van de graaf, de Sint-Pieterskerk en de haven aan de vismarkt werd Leuven geboren. Het rijke historische verleden en het mooie Hageland bieden de streek sterke toeristische troeven.

Bedenk, als je door Leuven wandelt, dat deze stad zwaar geleden heeft in de twee wereldoorlogen. In augustus 1914 werd, tijdens twee Engelse bombardementen, Leuven bijna volledig platgelegd. Veel waardevols is alleen via zeer drastische restauratie en wederopbouw bewaard gebleven.

Verlaten we de hertogelijke stad voor het achterland dan komen we aan het waterkas-

teel van Horst (Sint-Pieters-Rode) met zijn 14de eeuwse verdedigingstoren. In Aarschot wandel je langs de gotische O.-L.-Vrouwkerk naar het begijnhof en de 's Hertogenmolen over de Demer.

Langs de barokke basiliek van Scherpenheuvel bereik je de oude Oranjestad Diest. De zoon van Willem de Zwijger werd er begraven in het koor van de gotische Sint-Sulpitiuskerk.

Vergeten we ook het geboortehuis van Ernest Claes in Zichem niet en zijn grafzerk op het kerkhof van de premonstratenzerabdij van Averbode.

We eindigen onze rondrit in het rustige en schilderachtige Zoutleeuw waar de Sint-Leonardkerk, het stadhuis en lakenhalle de stille getuigen zijn van een groots verleden.

Als je daar op een terras een Diests gildenbier of enkele Hoegaardse wittekes drinkt zie je mogelijk om de hoek Hertog Jan verschijnen. Na 700 jaren, te peerd parmant al triumfant...

Harbalorifa!

Rika Dubaere

UNIVERSITEIT IN DE STAD

DAT de universiteitsgebouwen te Leuven kriskras over de stad verspreid liggen, heeft te maken met de eeuwenoude geschiedenis van de opbouw van de universiteit met de vestiging van talrijke „kolleges” als verblijfplaatsen voor studenten. Vooral in de Naamsestraat vindt men een hele rij van deze historische gebouwen, fraai gerestaureerd en gebruikt als onderwijs- en onderzoeksgebouwen of als studentenresidenties.

De betrokkenheid van de stad bij de universiteit dateert ook vanaf het begin. Toen paus Martinus V in 1425 de toelating gaf om te Leuven een universiteit op te richten — de eerste universiteit in de Lage Landen — hadden het stadsmagistraat van Leuven en de eerwaarde heren van het kapittel van de Sint-Pieterskerk ongetwijfeld hun best gedaan om daarvoor te gaan pleiten bij hun hertog en te Rome — nu heet dat „lobbywerk”... —. Een legende zegt dat Brussel de vestiging van een universiteit had afgewezen; zij achtten de eerbaarheid hun dochters in gevaar door de oprichting van een universiteit waar toen, zoals nu, veel vreemd volk en vooral jong volk komt aanzetten... Volgens de eigen Leuvense legende hadden die van Leuven daar geen moeite mee!

De aanwezigheid van de universiteit is natuurlijk voor Leuven van groot economisch en materieel belang. De Leuvenaars beseften dat ook maar al te goed toen in de jaren voor 1970 de eis tot overheveling van Leuven-Frans akuit en onvermijdelijk werd. Rechttuit gezegd: de Leuenaar, middenstander of kotbaas, had daar eigenlijk geen boodschap aan. Voor de centen sprak hij ook zijn mondje Frans, en het verdwijnen van de helft van de studenten, professoren en assistenten enz... zag hij met lede ogen aankomen.

Die Leuenaar is evenwel ook realist: toen in 1970 bij de gemeenteraadsverkiezingen een franskiljonse lijst opkwam, waar het heimwee naar de vroegere toestand vanaf dróóp, geraakte die niet van de grond.

24.000 JONGE MENSEN

Overigens, de uitbouw en bloei van de KU Leuven na de overheveling als grote Vlaamse en internationaal gerichte universiteit, kwam ook de stad ten goede. De burgemeester kon in 1988, bij de viering van 20 jaar Leuven-Nederlands, gelukkig vertellen aan de universiteit en haar oud-studenten, dat het probleem van de overheveling ook voor de Leuvenaars opgelost was: „De zaken gaan goed, tot zeer goed. Dank U!”.

De opening van het Akademisch jaar zorgt in oktober voor een jaarlijkse stoet hoogwaardigheidsbekleders en professoren in toga. (foto VUM)

Te Leuven zijn de universiteit en de stad op een merkwaardige wijze ineengegroeid. Wie te Leuven aankomt en vraagt waar de universiteit ligt, wordt meewarig bekeken: de universiteit ligt overal. De universiteit in de stad bezorgt Leuven een heel aparte en aangename sfeer.

Het stadsbeeld van Leuven wordt gedomineerd door de universiteit, dat merk je in de gebouwen en aan het menselijk stadsbeeld. Dit is ook logisch: zet 24.000 jonge mensen in een stad van 28.000 inwoners (binnen de vesten) en van 85.000 inwoners met Heverlee en Kessel-lo erbij en je krijgt zo wie so een ander, meer levendig beeld.

Die unieke eigen Leuvense sfeer proef je meest in de eerste oktoberweken als jaarlijks zowat 5.000 nieuwe eerstejaars hun weg zoeken in het Leuvense labyrint van de middestad, je voelt het in de avonduren in de uitgangsbuurt van de Oude Markt, in de eigen wat verstilde sfeer van de zomerse „blok”-periode wanneer de onderhuidse spanning heerst van de eksamens met de onzekerheid van de deliberatie die voor deze duizenden jonge mensen het moment van de waarheid inhoudt.

Je voelt het vooral aan als de studenten er niet zijn in de rustiger augustusmaand, als Leuven letterlijk half leeg is.

Met haar ruim 11.000 personeelsleden van de universiteit en de universitaire ziekenhuizen is de KU Leuven ook een werkgever van formaat voor stad en regio, het gaat dan bovendien over hooggekwalificeerden: professoren, onderzoekers, technici. Daarmee doen ook de stad en de omliggende gemeen-

ten hun financieel voordeel. Reken daarbij in toenemende mate de vestiging van bedrijven en bedrijfjes gebaseerd op nieuwe kersverse wetenschappelijke resultaten, rechtstreeks uit universitaire labo's. De universiteit is daardoor van langsom meer een economische motor van de streek.

KOTMADAM

Ontegensprekelijk heeft de universiteit enorm bijgedragen tot de restauratie van talrijke historische gebouwen in de Leuvense stadskern: het Groot Begijnhof en de verschillende kolleges langs de Naamsestraat. Deze historische gebouwen worden door de universiteit ook effectief verder gebruikt voor eigen diensten, labo's, studentenhuysvesting, het zijn niet louter mooie relikten, maar levende delen van de universiteit, bewaard en gebruikt door het studentenvolk.

En waar is de „eeuwige student” het prototype van het fuifnummer? En waar is de „kotmadam”?

Geen van beide bestaat nog. De student van nu is een zachtere uitgave, die vooral hard werkt voor zijn diploma... De studentenkontestatie van twintig jaar geleden is verstuurd, maar dat is dan wel een pendelbeweging, die ook vrij snel weer kan omslaan.

En de „kotmadam” die een paar kamers verhuurt aan studenten aan wie ze met de ochtendkoffie ook wat moederlijke zorg leverde, is ook bijna uitgestorven. Naast de universitaire residenties zijn het vooral grotere huizen en blokken die verhuurd worden met meer zakelijke aanpak en ook met meer comfort dan vroeger. Wel vind je nog een bronzen eksamplear van de kotmadam op de Oude Markt, uitnodigend gezeten op een bank, met de koffiekkan in de hand...

Frans Van Nieuwenhove

LEUVEN EN DE WITTE WOEDE

DE zware arbeidsomstandigheden, de ondermaatse lonen en wedden en de druk op het sociale en gezinsleven werden aangeklaagd. Deels ludiek, deels grimmig. In Leuven werd door de rijkswacht op een spektakulaire en brutale manier een betoging van ziekenhuispersoneel uit elkaar geslagen.

Komende van een ver verleden, zonder tradities wat betreft sociale strijd en een lage syndikalisatiegraad, kon het niet anders dat deze aktie zonder het gewense resultaat bleef. De premies voor de extra-prestaties zoals zondagsdienst en nachtdienst werden aangepast, de lonen en wedden met amper 2%. Daarnaast was het zeer frustrerend te moeten vaststellen dat de partijvoorzitters veel goedkope lippendienst bewezen t.a.v. de gerechtvaardigde eisen maar geen enkele er zijn lot wilde aan verbinden. Minister *Busquin* had veel begrip voor de situatie maar verwees onze eisen naar de werkgevers en stelde terzelfdertijd dat er geen geld was. Om niet langer spelel te blijven tussen de regering en de werkgevers besloot het personeel zich tegen de overheid te keren. Tevens werd gesteld dat er een herverdeling van de geldstroom in de ziekenhuizen moet kunnen. De politieke, de medische wereld en andere lobby's keerden zich één na één tegen het personeel met het gekende gevolg.

PSYCHIATRIE

Velen, zeer velen van het ziekenhuispersoneel en militanten blijven met de kater zitten. De bereikte overeenkomst is niet van aard om de onrust weg te werken. Integendeel, vooral bij het verpleegkundig personeel blijft zij latent aanwezig en nawerken. En met reden. Zij wordt dagelijks gevoerd door de arbeidslast die alsmat toeneemt.

De syndikale strijd heeft eveneens als resultaat gehad dat de reeds stagnerende interesse voor het verpleegkundig beroep bij de jeged nefaste tendenzen vertoont: in Vlaanderen min 25% inschrijvingen. Het kan niet dat deze toestand blijft voortduren. De maatschappij kan niet zonder degelijk opgeleide verpleegkundigen. Zij zal, willens nilens, voor deze mensen die steeds klaarstaan voor hun medemens iets moeten doen.

Klap op de vuurpijl waren de besparingsplannen van de regering (1 miljard) in de psychiatrische sektor. Samenvattend werd

Tegen de plannen van *Busquin* in de psychiatrische sektor school een afbouw van 1.200 personeelsleden. Hiertegen werden heel wat akties op touw gezet.

1989 was het jaar van de witte woede. Heel wat werknemers uit de ziekenhuiswereld kwamen in verzet. Leuven, gekend om zijn grote konsentrasie van verzorgingsinstellingen, algemene ziekenhuizen en psychiatrische instellingen, was één van de voortrekkers in deze beweging. Niet alleen in België, maar in heel wat Europese landen als Frankrijk, Nederland, Engeland (waar het allemaal begon) kwam een bewustzijn tot stand dat het zo niet langer kon. De onrust was algemeen.

gesteld dat het beleidsplan van de verantwoordelijke minister enerzijds een betere ondersteuning van de intensieve psychiatrische zorgverlening beoogde en anderzijds in alternatieve verzorgingsvormen voorzag zoals Psychiatrische Verzorgingstehuizen (PVT) en Beschut Wonen. Achter deze mooie woorden schuilde echter een afbouw van personeel (in totaal 1.200), een verhoogde persoonlijke bijdrage van de patiënten, een arbitraire uitstoot van chronische patiën-

ten zonder rekening te houden met de pathologie en een verlaagde kwaliteitszorg. In Vlaams-Brabant ging het om 8 privaat-psychiatrische instellingen. Deze 8 Brabantse instellingen sellen 1.717 personeelsleden tewerk. De psychiatrische sektor heeft dus een niet te verwaarlozen betekenis voor de regionale, gespecialiseerde werkverschaffing.

Na de nationale betoging van 9 maart jl. is er voor de eerste keer op 14 maart in een officiële tekst van het ministerie van Volksgezondheid gewag gemaakt van een uitbreiding van het aantal personeelsleden. Een eis die voor het personeel uitermate belangrijk was. Tevens werd ook in die periode het behoud van het ziekenhuisstatuut voor het personeel door de politieke partijen en ministeriële kabinetten gegarandeerd.

Wat echter onaanvaardbaar blijft, is dat men de besparingen gaat realiseren op de rug van de patiënten. In heel dit dossier hebben wij het partikulier personeelsbelang kunnen veilig stellen. Maar we willen het maatschappelijk belang in het principe van de sociale zekerheid voor de zwakken en zieken in onze samnleving niet loslaten. Dit is de verbondenheid met de mensen waar wij verantwoordelijk voor zijn.

Dirk Vangodtsnoven Voorzitter nationale Belangengroep Ziekenhuizen-LBC

BEDRIJFSLEVEN IN HET LEUVENSE

NAAST de werknemers in de grote bedrijven uit het arrondissement vormde de rest van de beroepsbevolking van het Leuvense eigenlijk een arbeidsreservoir voor andere gebieden in en buiten Vlaanderen. Leuven, en dan zeker ook het verder gelegen Hageland, is steeds een belangrijk arbeidsreservoir geweest voor Brussel. Samen met de Denderstreek is het Hageland het gebied geweest met de grootste pendel vanuit Vlaanderen naar Brussel. Daarnaast was een deel ook aangewezen op verder afgelegen industriële gebieden, gaande van het Limburgs steenkolenbekken tot de Borinage of het Zwarte Land.

In deze structuur is er de laatste jaren echter een duidelijke evolutie gekomen.

SOCIALE ONRUST

Een aantal van de grote bedrijven hebben het minder goed gedaan. Het belangrijkste, meeste recente voorbeeld daarvan is de Leuvense Philips vestiging die zo goed als opgedoekt is. Dit leidde tot heel wat sociale onrust in een gebied waar dit zo goed als onbekend was. Sociale onrust is er vorig jaar ook geweest in de Leuvense zetel van Interbrew, de nieuwe naam van de grootste brouwerij van het land ontstaan na de fusie van de Leuvense Artois brouwerijen met het Waalse Piedboeuf. Deze onrust was echter niet zozeer ingegeven door een schrik voor verlies aan arbeidsplaatsen in Leuven zelf maar was vooral een actie van arbeiders die hun arbeidsplaatsen elders teloor zagen gaan. Belangrijk voor Leuven is wel dat men er zou in slagen de nog op te richten centrale hoofdzetel van het Interbrew-koncern te Leuven te houden. Of men daar zal in slagen is nog maar de vraag en men sprak reeds over een typisch Belgisch compromis: vestiging tussen Luik en Leuven op de taalgrens. Het zijn dus niet alleen de politici die uit onze Belgische wirwar niet wijs geraken. Een aantal andere belangrijke bedrijven hebben ook ingrijpende structuurveranderingen ondergaan. Denken we maar aan de Suikerfabriek van Tienen die in Duitse handen is overgegaan. Of dit nu de tewerkstellingskansen in het arrondissement zal beïnvloeden blijft een open vraag. Het is echter een illusie te denken dat door de stevige kapitaalstructuur die deze bedrijven daardoor hebben verkregen hun toekomst verzekerd is. Bin-

nen dergelijke mastodontgroepen zal elke vestiging permanent voor zichzelf moeten opkomen. Dit zal zowel van de Leuvense werknemers als van hun werkgevers een grote aanpassing vragen.

Belangrijker dan de veranderingen die opgetreden zijn bij de grote werkgevers is wellicht het groeiend aantal kleine en middelgrote ondernemingen die in het arrondissement zijn ontstaan. Ook daar zijn er aantal van naar Leuven gekomen als vestigingen van multinationale ondernemingen. Zo is de vestiging van Richem in Kessel-Lo of van Terumo in Haasrode in Leuven een vertrouwd beeld geworden. Er zijn echter ook eigen initiatieven genomen die geleid hebben tot dynamische KMO's die op hun terrein

Tot voor enkele jaren had het arrondissement Leuven een eigen typische bedrijfsstructuur. Zowel in de kernstad Leuven als in de regionale steden Diest, Aarschot en Tienen waren er enkele grote werkgevers. De buiten het arrondissement bekendste daarvan waren zeker en vast de Brouwerijen Artois en Primus Haacht, de Boerenbond, de Universiteit, de Suikerfabriek van Tienen en de „Shoe Post”.

vaak wereldleiders zijn. Wellicht het mooiste voorbeeld daarvan is het bedrijf Elbicon te Aarschot dat wat betreft visuele inspectiesystemen zonder meer aan de top staat van de ontwikkelingen op wereldvlak.

EN HET HAGELAND

Om het beeld volledig te maken moeten we daarbij nog de dienstensektor voegen. Deze heeft in Leuven een enorm belang. Er is niet alleen de KU Leuven met haar universitaire ziekenhuizen maar Leuven is als regionale centrum-stad ook een regionaal financieel centrum. Vanzelfsprekend hebben alle grootbanken een regionale zetel te Leuven die voor belangrijke werkgelegenheid zorgt. Maar Leuven is ook het historische centrum van de Boerenbond met al haar vertakkingen. Dit betekent niet alleen dat de verschillende aankoop- en verkoopcentrales

De Leuvense Interbrew-vestiging heeft een woelig jaar achter de rug. Dat was echter vooral te wijten aan acties van arbeiders uit andere Interbrew-vestigingen. (foto EDW)

van de Boerenbond te Leuven gehuisvest zijn maar ook en vooral dat Leuven de hoofdzetel is van de Cera-spaarkas en van de ABB-verzekeringen.

Dit alles heeft gemaakt dat de Leuvense bedrijfs wereld de voorbije jaren sterk gediversifieerd geworden is. Het grote probleem voor het arrondissement Leuven blijft echter de grote kloof die bestaat tussen de centrumstad Leuven en het Hageland. De inkomensverschillen tussen beide gebieden blijven heel groot en de bijzondere aandacht voor het Hageland is dan ook verantwoord. Het Hageland sluit trouwens economisch gezien aan bij andere probleemgebieden zoals Limburg en Turnhout. Vanuit Leuven is dan ook steeds gepleit voor een gekoördineerd optreden tussen deze drie probleemgebieden. Dat dit niet gebeurd is betekende voor het Hageland zeker een verlies aan belangrijke kansen.

H. Bracquené

ALLES OM TE SLAGEN

Hier is stilstaan uitgesloten. Net als in uw bedrijf. Je moet het wel kunnen en je zaak stevig in handen houden. Dan pas ben je bestand tegen een flinke golfslag. Vooruitgaan is wat anders. De markt, het bedrijf, informatika, klanten, personeel, financiën, dat kan je niet aan zonder permanente vorming. Het Instituut voor Vorming van Zelfstandigen en KMO's kan u daarbij deskundig begeleiden.

Wij geven u alle informatie over de Centra in Vlaanderen waar wij studiedagen, seminaries en bijscholing organiseren. Door praktijkmensen. Onvoorstelbaar veel varianten hebben wij. Ook in uw sektor bie-

den wij alle kans op slagen. Maar dat gegeerde succes vraagt nu eenmaal kennis. Als ondernemer bent u een beslisser. Begin met onze folder te vragen. Bel gewoon eens op. Wij zijn er voor u.

22 vormingscentra in het Vlaamse land.
Bel 02/2186378 voor informatie.

INSTITUUT VOOR VORMING VAN ZELFSTANDIGEN EN KMO'S

Jozef II-straat 30 - 1040 Brussel

EEN INITIATIEF VAN DE VICE-VOORZITTER VAN DE
VLAAMSE REGERING EN GEMEENSCHAPSMINISTER
VAN EKONOMIE, MIDDENSTAND, EN ENERGIE, NORBERT DE BATSELIER.

KENNIS MAAKT SUKSES

DE BETONKONINGEN AZEN VERDER

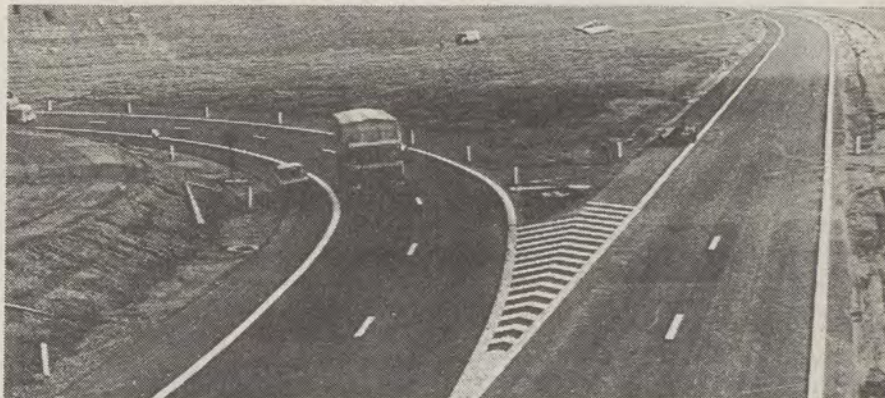
DE A2 en de E40, de twee snelwegen die Leuven omsingelen, zijn bij aandachtige ochtend-radio-luisteraars bekend om hun dagelijkse vermelding-met-stip: filenvorming „te Bertem ter hoogte van de aansluiting van de A2 op de E40”, „sterk vertraagd verkeer op de A2 tussen Rotselaar en Wilsede”. Indien de regionale wegen zouden bijgeteld worden, of de overvolle treinen op de spitsuren ook hun vermelding zouden krijgen op de BRT, dan zou Leuven niet meer van de radio weg te slaan zijn.

Plannenmakers allerhande, van de plaatselijke Kamer voor Handel en Nijverheid over de GOM en werkgeversorganisaties, hebben dan ook reeds zeer vooruitziend hun visies op de nabije verkeers toekomst voor het arrondissement Leuven naar voren geschoven. Gebogen over hun kaarten hebben ze enkele nieuwe rode linten ingekleurd. Een verbreding van de E40 met minstens één baanvak, de ontsluiting van het Hageland door een ekspressweg naar Turnhout, een verbinding van Leuven naar Mechelen, een ontubbeling van de A2 in de richting van Brussel, een aftakking van de E40 te Kortenberg in de richting E19. De Leuvense burgemeester wenst daar bovenop een verbinding tussen A2 en E40 over Kessel-Lo en Linden, zodat ook de toekomstige hoofdstad van Vlaams-Brabant zijn „grote ring” zou krijgen. En als toetje wensen minister Dehaene en zijn Vlaamse exsekuterende bondgenoten: een TGV-lijntje tussen Brussel en Keulen, traject te kiezen tussen „de kogel- en stropvariante”.

MOBILITEITSDEBAT

Als al deze plannen van grote en kleine „eksellenties” op kaart worden uitgetekend is het overduidelijk dat het Leuvense arrondissement, vooral de streek tussen Haacht/Bierbeek en Brussel, een aaneensluiting wordt van auto(snel?)wegen en snel(?)treinen. Met hier tussenin een wanordelijk kluwen van industrierrreinen, lintbebouwing, chaotisch uitgezaaide verkavelingen, stortplaatsen en verbrandingsovens, ... en gelukkig ook nog de groene landbouw- en natuurgebieden

Eén ding is duidelijk: zo kan het niet verder. De laatste rust- en natuurgebieden, de rust van de zeldzaam wordende stiltegebieden, kan men niet zonder gevolgen blij-

ven opofferen aan koning Welvaart en koning Kortzichtigheid. Een gefundeerd mobiliteitsdebat, zoals vooropgesteld door minister Johan Sauwens, is dringend noodzakelijk. Een mobiliteitsdebat dat in al zijn facetten dient bekeken. Niet alleen het verkeer „an sich” moet hierbij aan bod komen, maar alle randfactoren die de mobiliteit beïnvloeden. Dus ook de ruimtelijke ordening, ook de economische en sociale waardebeoordeling van rust en natuur, ook de elementaire levensrechten.

Als „voorstad” van Brussel, en „tussenstation” voor talrijke Limburgse hoofdstadpendelaars, heeft ook de Leuvense regio ruim zijn deel wegens allerhande. De stad Leuven wordt als het ware „omringeld” door 2 autostrades. Maar dit is niet alles: er worden nog meer betonplannen gesmeed. En een supersnel spoorlijntje dreigt eveneens het landschap te doorklieven.

Voor het arrondissement Leuven dient de discussie nog ekstra gevoerd te worden. Een aantal signalen worden nu reeds aan de Leuvense regio en haar beleidsverantwoordelijken gegeven: de vernieuwde bouwdruk, het tekort aan industrie- en ambachtelijke zones, de Leuvense pretentie om hoofdstad van Vlaams-Brabant te worden, de verdere zuigkracht van Brussel op de arbeidskrachten uit het Leuvense en Limburgse. Het zijn allemaal factoren die de mobiliteitsdruk voor het arrondissement Leuven in de toekomst mee zullen bepalen

LANGZAAM VERKEER

De Volksunie dient dan ook duidelijke aksenten te leggen in de te voeren mobiliteitspolitiek. In de eerste plaats dient geld vrijgemaakt te worden voor de verbetering van het Openbaar vervoer, gekoppeld aan een ruimtelijk ordeningsbeleid waarbij de woon-werkwinkelmobiliteit een centraal gegeven moet vormen. Ook andere alternatieven die het dagelijkse fileprobleem kunnen voorkomen dienen reëel onderzocht: carpooling, nu reeds met succes toegepast door grote bedrijven, parkeerplaatsen die hierop aansluiten langsheen drukke (auto)wegen, een goede bereikbaarheid van stations, ...

De verkeersveiligheid, zoals deze nu gepropageerd wordt door Openbare Werken, dient ook in het arrondissement Leuven verder uitgebouwd te worden. Een eerste aanzet is reeds gegeven bij de heraanleg van de Diestsesteenweg te Kessel-Lo en te Rillaar. Hier worden staatsbanen zo heringericht dat de woonkwaliteit voor de buurt merkbaar verbetert en de zwakke weggebruikers eindelijk aan hun trekken komen. De begeleiding van deze projecten om staatsbanen verkeersleefbaar te maken door Langzaam Verkeer, een vzw die haar zetel heeft te Leuven, is een hoopvol teken dat we hier op de goede weg zitten. Er is evenwel nog zoveel achterstand in te halen dat budgettaire herschikkingen — zoals de recente verkeersslachtoffers te Drongen jammerlijk bezwezen — niet alleen noodzakelijk zijn maar prioritair voor dit doel dienen beschikbaar gesteld te worden.

Kris Bovin

LEUVENS LANDSCHAP BEDREIGD

HOOGST omstreden is het plan van het stadsbestuur om een evenementenhal te bouwen aan de voet van de Kesselberg. In het provinciaal domein, een oord van groen en recreatie, worden straks 7 ha opgeofferd aan een loods-achtige ekspohal voor beurzen en allerlei evenementen met een bijhorende parking voor 700 auto's. Als economische ontwikkelingspool past dit project geenszins in deze zone en de weerslag op de verkeersafwikkeling en de woonkwaliteit in de omgeving wordt door vele burgers met een bang hart tegemoet gezien.

BOUWPROMOTOREN

En er dreigen nog zulke grootse projecten als donkere wolken aan de urbanistische hemel van Leuven.

Allerlei bouwpromotoren houden hun bagerige blikken gericht op de schaarse vrije ruimten in de Leuvense omgeving. Liefst in de buurt van snelwegen: de E 40, de A 2, hun verbinding met het centrum en de ekspresweg Grammaire-De Mol.

De druk op de open ruimten wordt wel erg zwaar. Zij komt van twee kanten.

Intern is er de onleefbaarheid en de verzaaging van de binnenstad die allerlei grote instellingen naar buiten dringt. Cera en Artois springen uit hun karkan en richten buiten de ring grootse nieuwbouwkompleksen op.

Het ministerie van Financiën wil haar Leuvense buitendiensten hergroeperen en zal daarvoor, net zoals de Vlaamse regering en later wellicht ook de provincie Vlaams-Brabant, een vestiging moeten zoeken aan de rand van de stad.

Ekstern is er de druk van kantoren en bedrijven die vanuit Brussel alsmat verder oprukt naar de periferie. Langs de zwaar getroffen oostzijde bereikt die nu Leuven.

Nogal wat internationale firma's en instellingen, die het oververzadigde en dure Euro-Brussel links laten liggen, wenden zich tot deze satellietstad. Met haar universiteit, haar goede ligging aan snelwegen en kort bij de luchthaven is Leuven het ideale doelwit.

Recente bouwaanvragen van grote projectontwikkelaars als Atlas Consult, Electronic City Europe en Igopec, respectievelijk in Haasrode, het Heverleese Termunckveld en het Leuvense Kareelveld, stellen deze evolutie in alle scherpte. Dergelijke projecten

zullen het mobiliteitsprobleem in hoge mate verergeren. Zij lokken massa's personeelsleden en bezoekers en zijn slechts met de auto bereikbaar...

GEWESTPLAN

Het ergste is evenwel dat daar gewoon geen plaats voor is. De open ruimten kunnen niet langer straffeloos ingepalmd worden. Het gewestplan laat daarover trouwens weinig twijfel.

De meeste zones, behoudens wellicht de soms dubieuze woonuitbreidingsgebieden, zijn bijna volzet. Althans ogenschijnlijk, want hoewel nogal wat woon-, industrie- en dienstenruimte benomen lijkt, worden zij in praktijk niet maximaal benut. Wanneer er niet meer aan de open ruimte kan geknaagd worden is er dus maar één oplossing: het gebruik van de huidige zones optimaliseren.

Het stadsbeeld van Leuven, de historische hoofdstad van Brabant, is in de loop der geschiedenis zwaar gehavend. De buitengemeenten en het prachtige Dijleland zijn er niet veel beter aan toe.

De ruimtelijke wanordening heeft ook hier wild toegeslagen en nog anno 1990 worden er flats begaan.

Konkreet betekent dit het volgende:

1. de binnenstad moet terug leefbaar gemaakt worden en de woongegelegenheid aldaar opgedreven;
2. leegstaande gebouwen en verkommerde gebieden moeten worden gerenoveerd;
3. zogenaamde „geaksidenteerde” zones en restgebieden moeten functioneel worden ingericht.

Dat er op dit vlak nog enorme mogelijkheden zijn werd onlangs bewezen door prof. Smets van de KUL die in opdracht van de stad een ontwikkelingsplan voor de Vaartkom opstelde. Hij illustreert daarin met talloze voorbeelden de kansen die bovengenoemde opties in zich dragen. De behoeften en projecten die momnteel op de stadsurba-

nisatie wegen zijn daarin grotendeels op te vangen.

Maar er zijn nog andere mogelijkheden. De overwerving van de spoorweggeul bv. zou een ruimte creëren van verschillende hektaren die zeer goed gelegen is. Net zoals de Vaartkom situeert deze zone zich vlakbij het station en het stadscentrum zodat mobiliteitsproblemen gering zijn en de commerciële waarde zeer hoog. Bovendien zou hiermee een „lelijk gat” in het stadsbeeld gevuld worden en de verbinding tussen Leuven en Kessel-Lo aanzienlijk verbeterd

ZONES

Andere mogelijkheden die in de stad voorhanden zijn of zullen komen, betreffen de ruimten van het Philipsgebouw, van de St.-Rafaëlkliniek, de gevangnissen, het slachthuis, de vroegere stortplaats van Interleuven, de zone rond het kanaal en Dijledreef, Remy in Wijgmaal, de centrale werkplaatsen in Kessel-Lo (gedeeltelijk)...

Het zou toch te gek zijn om nieuwe ruimten in te palmen als de huidige zones nog zulke mogelijkheden bieden. Zij zijn weliswaar niet zo direct operationeel als de landbouwgronden maar daar ligt juist de taak van de overheid. Het nieuwe RO-gebied moet via aangepaste gewestplannen en BPA's (Bijzonder Plan van Aanleg) deze evolutie sturen

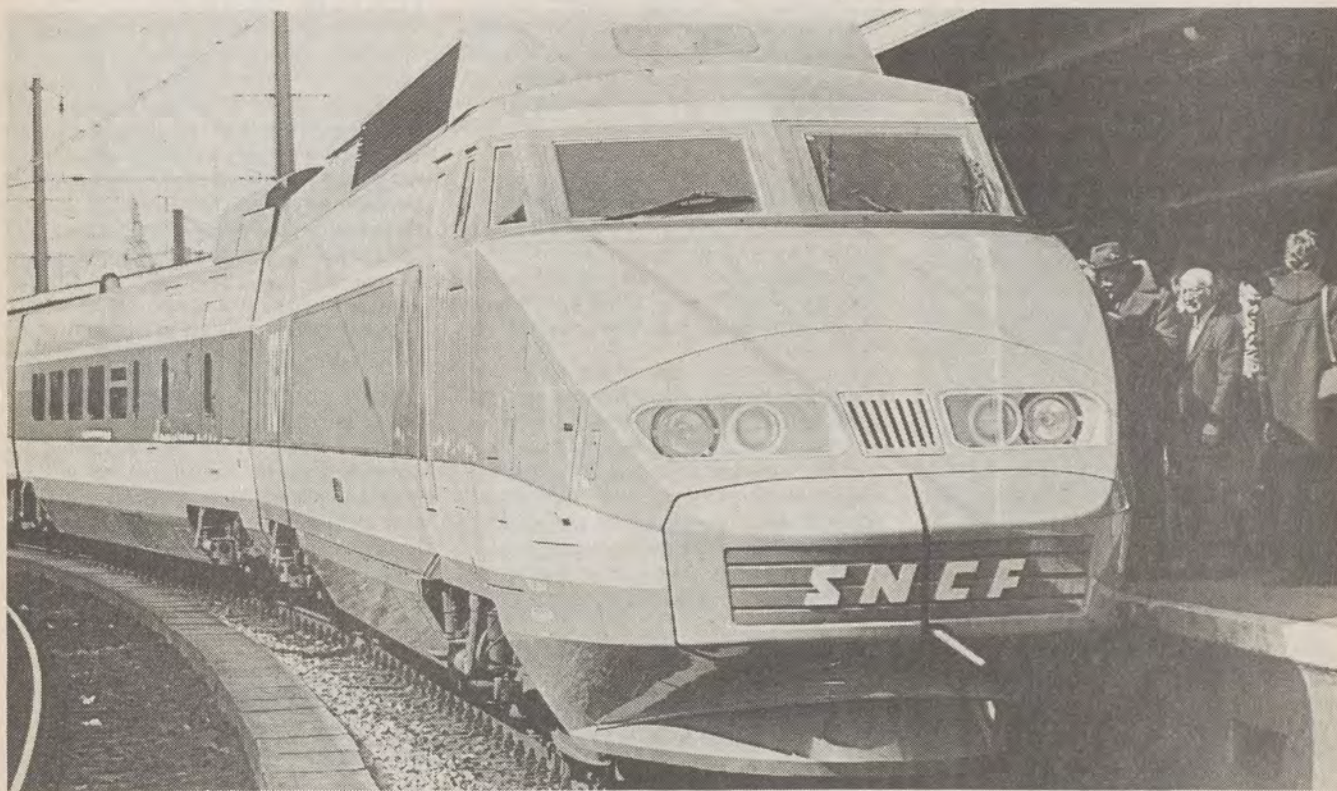
De overheid moet bovendien i.s.m. privéinstanties werkzame organen oprichten die in deze tot realisaties trachten te komen. Zij zal bovendien, bij uitvoering van eigen projecten hierin het voorbeeld geven.

Deze politiek van renovatie moet met enkele geslaagde voorbeelden in gang gezet worden. Zij zal dan een dynamiek ontwikkelen waar ook privéinstanties, die momenteel misschien wat twijfelachtig staan, zich zullen bij aansluiten. Hun investeringen zijn uiteraard nog zeer welkom. De ruimte-nood is hiermee niet in tegenstelling. Zij noopt alleen tot meer studie en creativiteit. En tot een RO-beleid dat minder als vroeger de zaken op zijn beloop laat. Er moet actiever opgetreden worden om nieuwe projecten in goede banen te leiden.

Wanneer deze kansen benut worden zal Leuven beslist terug de glans krijgen die haar toekomt volgens haar vroegere status: hoofdstad van Brabant!

V.G.

DE SST SPOOKT DOOR LEUVEN

AN de buitenzijde van het bestaande dubbelspoor tussen Brussel en Leuven plant de NMBS immers de aanleg van twee supersnelle sporen. Dwars door de dorpskommen. Niets en niemand ontziend!

Waar is het gezond verstand?, vraagt men zich vertwijfeld af. Moeten de inwoners van de Leuvense regio het slachtoffer worden van de Waalse eis om een stopplaats te hebben in Luik? Waar zit de logica, om zo'n hoogtechnologische flitstrein door onze rustige dorpen te jagen?

En vanuit Brussel poogt Dehaene zijn „merchandise” te verkopen met het Star 21-plan. Wie is nu tegen de vooruitgang? Op die snelle sporen laten ze immers gewone treinen rijden, zogezegd ter verbetering van het binnenlands vervoer. Technisch zal dat wel allemaal mogelijk zijn. Maar of onze Leuvense bevolking daar beter van wordt, is zeer de vraag.

Voor ons, Leuvenaars, blijft de aanleg van dat SST-spoor totaal onaanvaardbaar. Nu niet, en in de volgende eeuw niet.

Geen enkele minister kan ons ervan over-

Meer dan gelijk welk ander arrondissement wordt Leuven geteisterd door de plannen van minister Dehaene inzake de aanleg van een supersnel spoor naast de bestaande spoorlijn. De bevolking van de getroffen dorpen (Kortenberg, Erps-Kwerps, Winksele, Veltem, Herent, Bierbeek, Boutersem) heeft verbolgen gereageerd. En terecht.

Zij voelen zich de dupe van het spel dat in hoge politieke cirkels gespeeld wordt.

tuigen om dit gevaarte in onze achtertuin te dulden. Toch niet op de manier waarop de plannenmakers aan de tekentafel het allemaal uitdenken.

HINDER

Mijn gezond boerenverstand zegt mij dat deze plannen een té zware milieuhinder en maatschappelijke hinder in onze overbevolkte regio veroorzaken, dat ze niet zullen kunnen uitgevoerd worden. Ofwel steekt men die trein als een mol in een pijp onder de grond, ofwel laat men hem elders rijden, waar er meer plaats is en waar er minder mensen wonen. In de rand van dit mobiliteitsprobleem vraag ik mij trouwens af welke inwoner van het Leuvense met die SST zal rijden. Daarvoor wonen wij immers te dicht bij Brussel en bovendien stopt hij niet eens in Leuven zelf.

Vandaar dat ik het ook volstrekt logisch vind dat de Leuvenaars deze trein blijven afkeuren.

En met klem. Zonder compromissen te aanvaarden. Er is geen plaats in ons overbevolkt arrondissement voor de SST. En daarmee, basta!

L. Vanhorenbeek

SST: GETUIGENISSEN UIT LEUVEN...

WINKSELE

Ook in Winksele rijdt de SST over huizen. Wij gingen op bezoek bij Karel Dewil, Rijkestraat 23; zijn huis ligt pal op het voorgestelde trajekt.

Karel is 59 jaar, weduwnaar en mindervalide. Hij vertelt ons dat hij in zijn huis vijf kinderen heeft grootgebracht, die nu allemaal het huis uit zijn. Hij maakt zich grote zorgen hoe hij als alleenstaande met een zeer bescheiden inkomen binnen drie, vier jaar — hij zal dan een stuk in de zestig zijn — nog aan een nieuwe woning moet geraken en aan een nieuw leven moet beginnen. Hij verwacht dan ook van de gemeente, als de SST er zou komen, juridische bijstand en hulp bij het zoeken naar een nieuwe thuis.

De SST voor Herent is duidelijk niet alleen een milieuaffaire, maar ook een groot sociaal probleem!

HERENT

De huizen langs de Wildemansweg worden door de geplande aanleg van de SST met afbraak bedreigd. Dat geldt dus ook voor het populaire dorpscafé, „Sans Peur”. We

vroegen Suzanne Van Lancker, de uitbaatster, naar haar bedenkingen. Hier volgt haar verhaal:

„Negen jaar gelden verhuisden wij met ons gezin naar Herent en door hard werken konden wij onze zaak uitbouwen tot een gezellige ontmoetingsplaats voor heel wat verenigingen en natuurlijk ook voor de Herentse duivenbond. Het kwam voor ons en onze klanten dan ook heel hard aan toen we op een dag vernamen dat wij mochten ophoepelen voor de aanleg van het stalen snelheidsmonster. Verbitterd en vrslagen stellen wij ons nu heel wat vragen!

Inderdaad, ze nemen onze boterham af en wat moeten wij nu doen? Jean en ik zijn 45 en 42 jaar... waar vinden wij nu nog werk? Waar vinden we in Herent-Centrum een nieuwe zaak, waar plats genoeg is om bijvoorbeeld de duiven in te korven en waar de nodige parking is? Aan al deze problemen denken die heren in Brussel niet als ze hun plannetjes tekenen. En hoewel we nog niet berusten, voelen we ons verkocht. Wij zouden graag van het gemeentebestuur wat meer steun krijgen, want tot nog toe was van die kant niet veel hulp te verwachten. En tot slot zou ik willen zeggen dat onze strijd tegen de SST geen politieke strijd zou mogen zijn. Ik roep integendeel alle Herentenaren op om

ons „samen” te verzetten tegen de SST. Want hoe je het ook draait of keert: de hele dorpsgemeenschap zal onder de aanleg van de SST te lijden hebben! Dus niet alleen de zogenaamde rechtstreeks betrokkenen.”

VELTEM-BEISEM

„Al 3 generaties verdienen wij hier onze boterham. In 1912 kocht mijn grootvader deze boerderij En er is hier ooit nog een bloeiend café geweest. En nu gaan ze dat hier allemaal kapot maken. Ze willen zelfs een nieuwe straat dwars door mijn grond en mijn witloofhof leggen. Ik ben 50 jaar en heb een vrouw en twee kinderen. Ze pakken hier zomaar een mens zijn broodwinning af en wat kan een man van mijn leeftijd nog beginnen?

Mijn ouders wonen hier in hetzelfde huis, die mensen gaar hier letterlijk aan kapot.”

Aan het woord is Gustaaf Roskams, landbouwer en kolenhandelaar, die vlak tegen het spoor woont in de Peterburgstraat in Veltem-Beisem. Hij zal volgens het nu bekende tracévoorstel niét onteigend worden, maar ziet wel de huidige toegangsweg tot zijn bedrijf volledig opgeslokt door het spoor.

ADVERTENTIE

Tönissteiner

is vooral een gezondheidswater!

Eeuwen geleden spraken de Romeinen reeds van de buitengewone gezondheidseigenschappen van « Tönissteiner Sprudel ».

In latere tijden vestigde de toenmalige mineralenkenners herhaaldelijk de aandacht op het bronwater van Tönissteiner. Ze prezen het niet alleen aan als een heerlijk dorstlessend middel, maar ook en vooral om zijn samenstelling met magnesium en calcium. Hun lovende rapporten werden zelfs teruggevonden tot in... vierhonderd jaar oude oorkonden.

Bij de bron vindt men oude schriften als « fons sanitatis, effectu mirabilis » (= gezondheidsbron, wonderbaar in haar inwerking en « de beroemdste bron onzer tijdrekening ».

Tönissteiner Sprudel is speciaal geschikt voor:

1. ziekten der urine-afvoerkanalen.
  - a) reinigen der nieren, urinewegen, blaas- en voorstanderklier (prostatic).
  - b) reinigen bij nierstenen; ook fosfaat- en karbonaatstenen.
2. chronische maagslijmvliesontsteking. Herstellen na darmontsteking. Zenuw- en functionele storingen.
3. chronische ontsteking der luchtpijpen (pharyngitis trachelitis, chronische spastische bronchitis, allergische huidaffectie).
4. ziekteverschijnselen bij de stofwisseling. Urinezuur diathese met haar gevolgen. Jicht.

BRUSSELSE OLIEVLEK BEDREIGT LEUVEN

De internationalisering van Brussel mag geen bedreiging vormen voor onze Vlaamse identiteit. Omwille van de goede ligging en het landelijk groen karakter van Vlaams-Brabant, en meer in het bijzonder Leuven, neemt de verstedelingsdruk en de daarmee gepaard gaande verfransing vanuit de hoofdstad steeds toe.

Door de overdreven inwijking van Franstaligen en kapitaalkrachtige vreemdelingen ontstaat er een golfbeweging over Vlaams-Brabant, die verder uitdeint vanuit de Brusselse rand tot in Leuven, en die de homogeniteit van Vlaams-Brabant dreigt teniet te doen.

EUROKRATEN

Door de pijlsnelle en felle stijging van de grond- en huurprijzen komt het recht op wonen in eigen gemeente of regio voor vele Vlaamsbrabanders ernstig in het gedrang: jonge gezinnen slagen er niet meer in een betaalbaar stuk grond of huis te verwerven. De Vlaamsbrabanders die op woningjacht zijn, zien zich met hun rug tegen de muur geplaatst. De vraag overtreft niet alleen het aanbod, maar ook het vinden van een betaalbare woning is een frustrerende en bijna onmogelijke opdracht in de regio Brussel-Leuven.

Een eurokraat of andere kapitaalkrachtige vreemdeling kam immers omwille van zijn hoog salaris vlot het dubbele neertellen om een woning te huren of te kopen. De grondspekulanten en immobiëliënmaatschappijen buiten deze evolutie begrijpelijkerwijze uit, ten nadele van de eigen bevolking.

Dat de huisvestingsmarkt in het Leuvense ernstig onder druk staat is niet alleen de ervaring van heel wat mensen die op zoek zijn naar een geschikte woongelegenheden, het kan ook cijfermatig vastgesteld worden. Om een huis te kopen in het Leuvense moet je al 30% meer neertellen ten opzichte van '85. In de agglomeratie Leuven bedraagt dit zelfs 54%!

Niet alleen de verkoopprijzen kennen een prijsstijging, ook de huurprijzen nemen een hoge vlucht. Een appartement met twee slaapkamers, waarvoor je twee jaar geleden 13.000 frank huur per maand betaalde, wordt dit jaar vlot verhuurd voor 17 tot 20.000 frank. De eigen bevolking moet hierdoor uitwijken

naar verdergelegen woongebieden met alle gevolgen vandien: verbreking van de socioculturele banden met de eigen gemeente en hogere vervoerskosten om het werk te bereiken.

De inwijkelingen die de woningnood voor de plaatselijke bevolking veroorzaken, zijn anderstaligen. Het gaat vooral om Franstaligen uit Brussel en Europese onderdanen die wel in Brussel werken, maar er niet willen wonen. Zij wensen zich bovendien in vele gevallen niet aan te passen aan taal en aard van de gemeenten waarin ze neerstrijken.

Brussel maakt zich op om hoofdstad van de EG te worden. Dit internationale perspectief zal ongetwijfeld de economie van onze hoofdstad en haar hinterland en goede komen. Er zijn evenwel ook schaduwzijden aan verbonden. Vlaams-Brabant komt onder schut te liggen op cultureel, sociaal en politiek vlak. De druk op de woonfunctie zal in de periferie sterk toenemen. Dit leidt nu reeds tot politieke spanning, stijging van grond- en huurprijzen, verdere verstedelijking, sociale verdringing en een bedreiging van het Vlaamse karakter.

Om de vele jonge mensen die op huizenjacht zijn, te beschermen tegen overdreven prijzen en om de Vlaamse cultuur- en taalhomogeniteit te vrijwaren, dringen een aantal maatregelen zich op. Het voeren van een Vlaamsgericht grond- en huisvestingsbeleid is noodzakelijk.

OVERIJSE

Onder invloed van de recente sociaal-economische verschuivingen is de Vlaamse Gemeenschap verplicht om de eigen Vlaamse bevolking positief te diskrimineren. Zonder beleidsmaatregelen met het oog op een sociale correctie van de immobiëliënmarkt zullen in de toekomst enkel nog kapitaalkrachtige inwijkelingen grond of een woning kunnen verwerven in onze aantrekkelijke regio.

De lovenswaardige inspanningen van het gemeentebestuur van Overijse vormen terzake echter geen echt waterdicht systeem. Via de eigen gemeentelijke Toezichtskommissie wil men er de Vlaamse identiteit vrijwaren. Hiermee worden enkel de grote verkavelingen van de bouwpromotoren doorgelicht, maar kleinere verkavelingen met enkele percelen en alleenliggende percelen ontsnappen aan het toezicht.

Bovendien lost de Toezichtskommissie het probleem van de grondprijzen niet op. Vandaar dat er dringend een woonruimtedekreet nodig is, dat de zwakken beschermt en de ruimte rechtvaardig verdeelt. En om een betere huisvesting voor de eigen bevolking te verzekeren, dient een woonvergunning te worden ingevoerd.

Volkvertegenwoordiger *Daan Vervaet* diende, enkele dagen voor zijn overlijden, het voorstel van dekreet in waarbij het woonrecht aan zekere voorwaarden kan onderworpen worden. Zijn voorstel is gebaseerd op de begrippen dorpsbinding en economische binding, waarbij de kandidaat-koper een aantoonbaar belang in de leefgemeenschap kan laten gelden. Indien dit kaderdekreet (hopelijk snel) zal worden gestemd, dient het door de gemeenteraad van de betrokken Vlaamsbrabantse gemeenten enkel te worden ingevuld en goedgekeurd. Met één grote doelstelling: de prijzen van grond en huizen voor de eigen jonge Vlaamsbrabantse bevolking betaalbaar te houden.

Luk Vanhorenbeek
volksvertegenwoordiger

LEUVEN HUNKERT NAAR VROEGERE GRANDEUR

DE slogan „Leuven hoofdstad van Vlaams-Brabant” zindert regelmatig op euforische wijze doorheen het politieke leven in de universiteitsstad. Voeg daarbij het feit dat de Katholieke Universiteit Leuven zich op tijd en stond tot „centre of excellence” uitroept, de impact van de Boerenbond naar aanleiding van haar 100-jarig bestaan in hoofdletters geschreven wordt, de plaatselijke brouwerij haar bier beschouwt als het beste wat het land voortbrengt ... en je begrijpt dat de Leuvenaar regelmatig in hogere regionen vertoeft. In stedelijke persmedelingen wordt het feit dat Leuven tot diep in de veertiende eeuw de hoofdstad van het Hertogdom Brabant was soms als argument ingeroepen. Dit was ondermeer het geval in een motie begin 1989 waarin men de vestiging van een Vlaams ministerie te Leuven eiste. De politieke realiteit van iedere dag in Leuven steekt echter schril af tegen dit „hoofdstedelijk” streven. Ondanks het feit dat de Leuvense regio met *Mark Eyskens*, *Gaston Geens*, *Louis Tobback* en *Willy Kuijpers* vier belangrijke politieke pionnen op het nationale schaaftbord heeft, lijkt de impact niet zo bijzonder groot te zijn.

Toen de NMBS in september vorig jaar het stukgoederencentrum in Leuven sloot, legde de Kamer voor Handel en Nijverheid de vinger op de zere plek. „*Het arrondissement Leuven geeft de schijn eerder van bepaalde overheidsinstanties uit Vilvoorde, Mechelen en Hasselt afhankelijk te zijn of te worden...*”. De Kamer wees op een hoop overheidsinstellingen die recent aan Leuven voorbijgingen: de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor Vlaams-Brabant (Vilvoorde), de Belgische Dienst Buitenlandse Handel (Vilvoorde), Handelsdirectie NMBS (Hasselt), Openbare Afvalmaatschappij (Mechelen)... Voor haar eigen desiderata, met name een verbinding tussen Leuven en de Haven van Antwerpen (via de A2) of de noodzakelijke uitbreiding van de industriezones, lijkt het bedrijfsleven nauwelijks gehoor te vinden.

Andere voorbeelden van politieke machteloosheid zijn legio. Ondanks jarenlange protestmoties zal de TGV eerlang toch door Leuven razen en de wondermooie omgeving van de abdij van het Park danig verminken. De vrees dat Milieuminister *Kelchtermans* een verbrandingsoven voor huishoudelijk afval in Leuven wil inplanten is dermate groot

dat het CVP-PVV-college momenteel campagne voert om de bevolking tegen dit mogelijk besluit (waarvoor nauwelijks aanwijzingen bestaan dat dit zal genomen worden) te mobiliseren.

Meteen na de gemeenteraadsverkiezingen in 1988 werden aan de Tiense Vest (ring rond Leuven) een hele rij bomen gerooid, wat een immens ongenoegen uitlokte over de teloorgang van dit stadsgezicht. Het stadsbestuur verklaarde achteraf dat het zich flagrant verzet had tegen deze „kaalslag”, maar dat het Ministerie van Openbare Werken daar geen rekening mee had willen houden. Bij dit „verzet” werden her en der wel vraagtekens geplaatst.

De monumentenzorg is een andere bron van grote frustratie. Terwijl in publiciteitsfolders Leuven aangeprezen wordt als een „openluchtmuseum” is er nauwelijks geld voorhanden om de noodzakelijke restauratiewerken uit te voeren. Terwijl het grootste deel van de gelden van Monumentenzorg naar Gent,

De Leuvense grandeur van weleer lijkt de jongste jaren wat van zijn glans verloren. De stad greep al eens meer naast grote projecten en zag de vestigingsplaats van belangrijke instellingen aan haar neus voorbijgaan. Nochtans beschikt Leuven met politieke hoogvliegers als Kuijpers, Tobback en Eyskens over voldoende zwaargewichten in de nationale politiek.

Antwerpen en Brugge gaat, moet Leuven het met „*peanuts*” doen. Een laatste voorbeeld is de Regionale Televisie Leuven, die al een drietal jaar klaarstaat om uit te zenden. Men slaagt er echter niet in van de Vlaamse Executieve het uitvoeringsbesluit te bekomen om handelspubliciteit te kunnen uitzenden.

Ook dit initiatief (pluralistisch samengesteld) geniet (zogezegd) de lokale politieke steun...

Een nieuwe klap voor het Leuvense prestige is het nakende vertrek van de hoofdzetel van de brouwerij Interbrew. Die heeft immers aangekondigd tussen haar grootste productie-eenheden Leuven en Jupille een meer

Leuven greep in het verleden naast een aantal interessante overheidsvestigingen. Het arrondissement telt nochtans heel wat politieke mastodonten, die steeds voor een boeiende verkiezingsstrijd zorgen.

„neutrale” hoofdzetel te gaan bouwen. Een andere kaakslag waren de 810 ontslagen eind 1988 bij Philips-Leuven.

Daartegenover staat wel dat die andere Leuvense mastodont, de Boerenbond, wel degelijk voor de universiteitsstad gekozen heeft om haar expansie door te voeren.

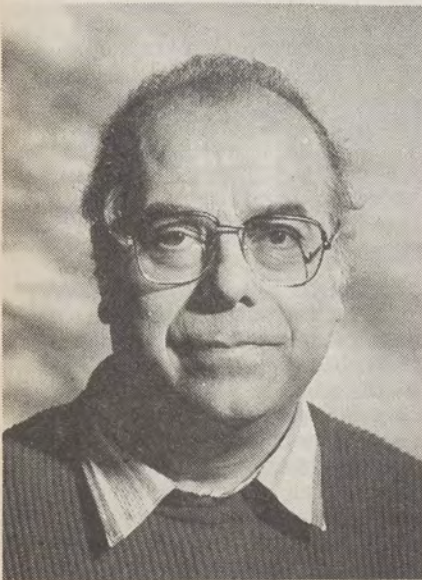
Langs de Brusselse steenweg bouwt de spaarbank Cera haar centrale site. De universiteit oefent samen met het interuniversitaire hoogtechnologische IMEC op dit moment heelwat aantrekkingskracht uit op het bedrijfsleven (cfr. het Innovatie- en Incubatiecentrum dat begin mei operationeel wordt). Aan de andere kant van de stad lijkt het universitaire ziekenhuis Gasthuisberg tot een echt dorp uit te groeien.

Keren we terug naar de Leuvense politiek. De enkele groots opgezette (sommige spreken van prestige-)projecten die de jongste jaren werden op touw gezet lijken jammerlijk te falen. De reeds gestarte bouwwerken voor de evenementenhal (kostprijs meer dan 400 miljoen) moesten eind januari worden stopgezet na een uitspraak van de Raad van State in kortgeding. Toen Gemeenschapsminister *Van den Bossche* de rol die de stad Leuven in de exploitatiemaatschappij voor

deze hal wou gaan spelen vernietigde, sprak burgemeester Vansina van een socialistische „voogdijkomplot”. Dan is er de Ladeuzeparking (kostprijs 300 miljoen). De stad schonk de uitbater naast tal van andere voordelen in het kader van de erfpachtovereenkomst een renteloze lening van 68 miljoen. Momenteel is de parking bij gebrek aan belangstelling volstrekt onrendabel. Het prangende parkeerprobleem in de binnenstad is vooralsnog niet opgelost.

VU-senator Willy Kuypers en VU-volksvertegenwoordiger Luc Vanhorenbeek moeten het in het arrondissement Leuven opnemen tegen heel wat andere politieke zwaargewichten als Frank Vandembroucke, Louis Tobback, Rik Daems, Gaston Geens, Marc Eyskens, Magda Aelvoet,... Voorwaar geen gemakkelijke opgave!

VERBOND VAN VLAAMSE ZIEKENFONDSEN (IC DIEN — VLAMAT — EEN)

HOOFDSEKRETARIAAT:

Hoogstratenplein 1
2800 Mechelen
Tel.: 015/20.36.40
Fax.: 015/20.96.66

ontvangt u graag op de volgende burelen en zitdagen in het arr. LEUVEN

LEUVEN , Van Monsstr. 83, woensdag van 16 tot 19 uur donderdag van 10 tot 13 uur.	016/29.10.48
TIENEN , Wolmarkt 9, dinsdag van 9 tot 11 uur zaterdag van 10 tot 13 uur.	015/20.36.40 016/82.21.12
Aarschot , Amerstraat 127, zaterdag van 10 tot 12 uur.	011/87.20.41
Diest , Grote Markt, eerste dinsdag van 20.30 tot 22 uur.	015/20.36.40
Glabbeek , Meenselbeekst. 3, donderdag van 18 tot 19 uur.	016/77.11.48
Keerbergen , Mechelseb. 77, eerste en derde woensdag van 18.30 tot 19.30 uur.	015/20.36.40
Kortenberg , Brouwerijst. 4, woensdag van 14 tot 17 uur en van 19 tot 20.30 uur.	02/687.95.42
Loonbeek , Kastanjekouter 2, derde woensdag: 19.30 tot 20.30 uur.	02/687.95.42
Molenstede , Dorpstraat derde dinsdag van 18 tot 19 uur.	015/20.36.30
Neerijse , Dorpstraat 21, dinsdag van 18.30 tot 20 uur.	016/47.72.93
Vossem , Dorpsstr 18 A, maandag 9 — 12 u. en 17 — 19 uur. woensdag 14 — 19u. donderdag 9 — 12 u. vrijdag 14 — 19 u. zaterdag 10 — 12 u.	02/767.61.60

ADVERTENTIE

FOLKLORE EN LEGENDEN UIT HET HAGELAND

EEN VERTRAPTE AKKER LEVERT EEN RIJKE OOGST

Zo wil het de legende van Hakendover. Elk jaar, op Paasmaandag heeft in dit dorpje bezuiden Tienen de processie ter ere van de Heilige Zaligmaker plaats. Na de hoogmis trekken de bedevaarders, omringd door honderden ruiters en nog meer toeristen, naar de akkers buiten het dorp. Vanaf de Steenberg worden dan de bedevaarders, paarden en land gezegend. Dit betekent het startsein voor de ruiters om hun briesende en onstuimige paarden driemaal in het rond te laten galoperen door de akkers. Duizenden paar voeten en hoefgetrappel ontzien geen enkel kiemend plantje. De legende zegt echter dat de velden toch rijke vruchten zullen dragen...

Deze eeuwenoude traditie staat in nauw verband met de bouw van de kerk van Hakendover. De legende verhaalt hoe in 690 dire godvruchtige maar rijke vrouwen besluiten een kerk te bouwen, ter ere van de Zaligmaker. De plaats die voor de kerk werd uitgekozen was blijkbaar niet naar Gods zin, want wat de werklieden overdag opbouwden, werd 's nachts door engelen vernietigd.

Hetzelfde scenario speelde zich af op een ander terrein, de Steenberg. De ontgoochel-

Het Hageland en omstreken is rijk aan folklore en legenden. Zoals de ruitersprocessie in Hakendover, De mannen van 't jaar in Leuven, de Keerskenprocessie in Scherpenheuvel, de spookverschijningen in het kasteel van Horst en de Sint-Rochusverlichting in Aarschot.

de maagden wisten niet wat te doen tot ze op de dertiende dag na Driekoningen het bezoek kregen van een engel. Die wees hen midden de besneeuwde akkers een plek aan met een bloeiende haagdoornstruik. De engel beval hen toen twaalf arbeiders aan te werven en het werk te beginnen. Het viel echter op dat er steeds dertien bouwvakkers aanwezig waren terwijl er bij de uitbetalingen slechts twaalf kwamen opdagen. De dertiende was de Goddelijke Zaligmaker zelf.

Deze legende stond uitgebeeld in een prachtig 15de eeuws retabel dat evenwel in 1978 grotendeels werd leeggeroofd. Dit jaar, bij de 1300ste verjaardag van het stichtingsverhaal, wordt dat pronkstuk van Brabants houtsnijwerk gerestaureerd.

In Hakendover daveren de ruiters op Paasmaandag driemaal over de akkers. Nochtans zegt de legende dat een vertrapte akker een rijke oogst oplevert.

KEERSKEN IN DE LANTEERN, DE MEISKENS ZIEN HET GEREN

Weer of geen weer, elke eerste zondag na Allerheiligen trekt in Scherpenheuvel de befaamde *Keerskensprocessie* uit. Na het lof doet de pastoor met het miraculeuze Maria-beeld een ommegang in het domein van de basiliek, gevolgd door een grote menigte. Als het beeld voorbijtrekt ontsteken de bedevaarders een kaars die ze in de hand houden of in het zand planten. Maria zegent zo die kaarsen en, eens het beeld voorbij, worden ze weer gedooft om later als afweermiddel te dienen tegen bliksem en donder. Ook bij een ziekbed en bevallingen worden Scherpenheuvelse kaarsen ontstoken.

De processie zou ontstaan zijn in 1629, twee jaar na de inwijding van de basiliek door de aartshertogen *Albrecht en Isabella*. De pest heerste toen in de streek en werd na de belofte van een kaarskensprocessie door Onze-Lieve-Vrouw bedwongen... Sedertdien gaat de processie elk jaar uit, al vertelt de legende dat het beeld om reden van slechte weersomstandigheden eens niet kon meegaan. 's Anderendaags vond de pastoor het kleed van het beeld gans besmeurd met het slijk. O.L.Vrouw had de processie alleen gedaan.

De kaarskensprocessie was ook, als slotdag van het bedevaartseizoen, de dag van de laatste kans voor de jeugd. Als ze van Scherpenheuven terugkwam, liepen de thuisblijvers hen tegemoet met een brandende kaars in een uitgeholde biet en zongen: *Keersken in de lanteern, de meisjes zien het geren, de jongens blazen 't uit, en hiermee is mijn lieken uit.*

De Scherpenheuvelse spotnaam *keerskatten* staat dan weer in verband met de verkoop van kaarsen nabij de basiliek door talrijke vrouwen, waarvan bedevaarders zegen dat ze erdoor werden besprongen als *keerskatten*. In vroeger jaren knapten deze vrouwen voor de bedevaarders tegen betaling allerlei devote karweitjes op zoals: de kruisweg doen, op de knieën, rond de kerk kruipen. Vermelden we tenslotte de weerspreuk: *slecht weer met Allerheiligen, goed weer met de kaarskensprocessie.*

De mannen van 't jaar defileren door Leuven.

DE MANNEN VAN 'T JAAR...

In 1988 werd te Leuven, aan het H. Hooverplein, een grote koperen ballon ingehuldigd. Dit monument symboliseert de vriendschap van de Leuvense folkloristische vereniging *De mannen van 't jaar*. Wellicht is Leuven de enige stad waar de mannen, geboren in eenzelfde jaar, een vriendenkring stichten zodra zij hun veertigste verjaardag bereiken. De leden worden opgenomen zonder enig onderscheid van wijsgerige of politieke opinie, maatschappelijke rang of stand.

Een jaartal heeft hoofdzakelijk als doel de verbroedering van de mannen, geboren in 't zelfde jaar, te behartigen. Het organiseert daartoe, een decennium lang, een intens kringleven. Allerlei feestelijkheden worden op touw gezet. Het jaarlijkse hoogtepunt is de stoet van de Mannen van 't jaar, op de tweede zondag van september.

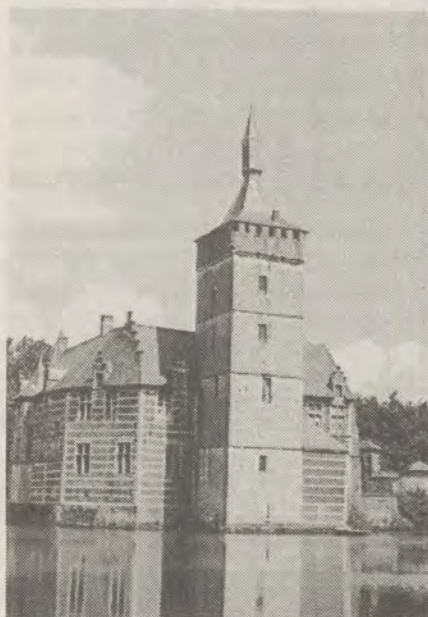
De „mannen” krijgen wel eens de naam drinkebroers te zijn en alhoewel het alomgekende Leuvens vocht inderdaad nooit weg is, moet toch worden erkend dat het overkoepelend Verbond van de Jaartallen wel meer biedt dan alleen maar dringelag en tafelen. Het organiseert bvb. ook kulturele en sportmanifestaties, en werkt mee aan de vijfjaarlijkse *Luister van Leuven*. Momenteel zijn er zo'n 1.500 leden aangesloten bij 35 jaartallen: de oudste zijn mannen van 1897, de jongste van 1950.

ELKE NACHT ALS DE KLOKKE TWAALVEN SLAAT

...raast over de toegangsbrug van het kasteel van Horst, een karos, getrokken door 6 vurige paarden. Nadat de spookachtige verschijning haar tocht heeft gedaan, verdwijnt ze weer zonder enig spoor na te laten...

De legende vertelt dat de heer van Horst geen rust kan vinden omdat hij destijds een priester heeft vermoord en elke nacht naar de plaats van de misdaad terugkeert. Verschillende versies van dit verhaal doen de ronde. Volgens de meest verspreide zou de baron van Horst, na een onstuimig jong leven, op ouderdom gehuwd zijn met een jonge, beeldschone vrouw. Hij gedroeg zich erg jaloers tegenover zijn echtgenote die door de mensen zeer werd geacht om haar goedheid en godsdienstigheid.

Alleen een kapelaan werd in de omgeving van de vrouw geduld. Toen dan op een dag een jonge boer door de hardvochtige baron ter dood werd veroordeeld omdat hij een haas had gestroopt op zijn domein, kwam diens verloofde de edele vrouwen om genade smeken. De tussenkomst van de barones en de kapelaan redde toen het jonge boerenleven.

Van het prachtige kasteel van Horst werd reeds in 1100 melding gemaakt, zij het niet in de huidige vorm.

Een tijd later ging de kasteelheer samen met zijn echtgenote en de kapelaan op bezoek bij zijn leenheer in Heverlee. Onderweg passeerde de koets een bruiloftstoet.

Het jonge paar herkende de kasteelvrouw en de geestelijke en gooide hen hun bruidsboeket toe. Het waren de vrijgekomen boer en zijn bruid...

De onderlingen gebaren die de barones en de kapelaan toen wisselden ontstaken de baron in toorn. In een opwelling van jaloezie meende hij zijn vroegere argwaan bevestigd te zien en stak de kapelaan terstond met een dolk in het hart. De edele vrouw viel flauw, werd krankzinnig en overleed kort nadien. De heer van Horst eindigde zijn leven in eenzaamheid, wroeging en wanhoop. Sedert zijn dood verblijven er spoken en geesten op het kasteel en komt elke nacht de rode karos met de paarden...

Maar laat u daardoor niet afschrikken om het kasteel te bezoeken. Deze burcht, waarvan reeds sprake was in het jaar 1100, ligt in een schilderachtige omgeving van bossen en vijvers te Sint-Pieters-Rode middenin het Hageland. In het kasteel kan u stucwerk bewonderen van de befaamde 17de eeuwse kunstenaar *J.C. Hansche* en de vestingstoren beklimmen. Recente stripverhalen van De Rode Ridder hebben de legende van Horst weer in de kijker geplaatst en in één van de kasteelvertrekken werd een Rode Ridderzaal ingericht. Een andere zaal is tot kafetaria omgebouwd. Daar kan u bij een glas Hagelandse wijn dromen, van ridders, spoken en prinsessen...

ZET EEN KAARS VOOR JE RAAM VANNACHT

Elk jaar op de hoogdag van halfvoorst versiert men in Aarschot de gevels met kaarsjes. De Sint-Rochusverlichting is een aloude traditie die geruime tijd in de vergeethoek was geraakt doch sinds een aantal jaren opnieuw is uitgegroeid tot een wijdevaard gebeuren dat duizenden belangstellenden lokt uit binnen- en zelfs buitenland.

De feeëriek verlichting vindt zijn oorsprong in de 17de eeuw, toen Aarschot meermaals geteisterd werd door pestepidemieën. In september 1666 maakte deze gevreesde ziekte zoveel slachtoffers dat een processie ter ere van Sint-Rochus werd gehouden. Deze ommegang zou de basis zijn voor de huidige kaarsjesverlichting op de vooravond van het patroonsfeest van Sint-Rochus. Sindsdien werden glazen met brandende kaarsen gezet voor kapellen en openbare gebouwen in de stad. Later volgden partikulieren dit voorbeeld. De opkomst van de gas- en elektrische verlichting verdrong evenwel het gebruik van kaarsen en in een helverlicht winkelcentrum ging de sfeer helemaal ten onder.

Nu de openbare verlichting sinds een tiental jaren opnieuw gedooft wordt en ook de handelaars beginnen mee te werken heeft de Sint-Rochusverlichting echter opnieuw haar vroegere glans herwonnen. Bovendien wordt het stadscentrum op 15 augustus nog opgevrolijkt met allerlei kulturele en andere animatie.

In 1979 werd in de schaduw van de Aarschotse O.L.Vrouwekerk een monument ingehuldigd ter ere van Sint-Rochus. De beschermheilige van de stad staat er ekspresief beeldhouwd door de plaatselijke kunstenaar *Roland Rens*. Hij hoeft de stad gelukkig niet meer te beschermen tegen de *zwarte dood*, maar volgens de heemkunde wordt hij wel nog vereerd door landbouwers tegen ziekten van hun varken...

Bij de foto:

Sint-Rochus hoeft de inwoners van Aarschot niet langer te beschermen tegen de pest. Toch zijn er nog landbouwers die de heilige inroepen ter bescherming van hun varkens...

Vital Geeraerts

Bronnen en foto's: Toeristische diensten van Brabant, Leuven, Tienen, Aarschot, VVV Scherpenheuvel, Opbouwwerk Interleuven, Eric De Waersegger

ALLE DAGEN TOT UW DIENST, OOK OP ZON- EN FEESTDAGEN!

6 sfeervolle salons voor Uw recepties, lunches, diners, vergaderingen, seminaries, bals, modeshows, enz.

Self-Service Restaurant (alle dagen open van 12 u. tot 13.30 u., zaterdag gesloten). Plaatsreservering voor groepen wenselijk.

Maaltijden voor gemeenschappen en uitbating van Bedrijfsrestaurants.

Traiteurdienst met bediening en materieel bij U thuis of elders.

Afhaling of levering zonder bediening van gerechten.

Verhuring van feestmateriaal.

**VRAAG VRIJBLIJVEND ONZE BROCHURE
MET VOORSTELLEN EN PRIJZEN.**

GRATIS PARKING SERVICE!

Elke vrijdagavond Elke zaterdag en zondag

Andere dagen op verzoek vanaf 17u.

N.V. „SALONS GEORGES”

TRAITEUR

HOGESCHOOLPLEIN 15
3000 LEUVEN

(016) 23 75 75 FAX (016) 20 76 20

DE LANGSTE TOOG VAN 'T LAND, OOK DE MOOISTE?

HELAAS is de Leuvense Oude Markt slechts voor de helft auto-vrij. De terrasjes bloeien evenwel over de volle lengte en in het zomerseizoen, als Marktrock of andere evenementen de auto hebben verdrongen, is héél de markt een feest. Of liever, héél de stad. Want ook in de omliggende straatjes, op de grote Markt, de Vismarkt en elders kent de kafee-kultuur ongekende hoogten. Beweren dat deze kafees ook nog tot de mooiste van het land behoren zou wel té veel chauvinisme verraden, maar de onlangs uitgegeven kafee-poster zet toch niet voor niets Leuven op één rij met Amsterdam, Rotterdam, New-York, San Diego, Antwerpen en Brussel. Dit zijn steden waar de Nederlandse fotograaf-kunstenaar *Jan C. Bartelsman* reeds eerder een poster met kafee-interieurs realiseerde.

Het rijke aanbod aan kroegen, pubs, tavernes en kafees van allerlei slag dat hij in Leuven aantrof was spek voor deze Hollandse bek. Bartelsman koos op basis van representativiteit en esthetiek, 15 kafee-interieurs uit: Belgisch Congo, D'Adario, Crocodile, Mykene, Wiering, Blauwe Schuit, Notre Dame, Quo Vadis, Oriënt, Clijne Taefel, Aperó, Domus, Boule, Allee en Gambrinus. De namen alleen al!...

VERGANKELIJKE KROEGENKULTUUR

Via een speciaal procédé waarin fotografie en schilderkunst gekombineerd worden, creëerde hij 15 sfeervolle prenten die gedurende een week in de stedelijke tentoonstellingszaal te bewonderen vielen en nu nog via de verzamelposter te verkrijgen zijn. Eerder al was het Leuvense kroegenleven een bron van inspiratie voor de uitgifte van een kroegenboek.

Het valt daarbij op hoe vergankelijk deze kroegenkultuur wel is. De namen bv. waren vroeger vooral Frans, in de zestiger en zeventiger jaren Engels. Sinds een aantal jaren zijn ze vaak weer origineel Vlaams of zelfs „Leivens” en momenteel is eksotisch in.

Kafee Gambrinus heeft een wel zeer karakteristiek interieur.

Ook de uitbaters en de trendgevoelige interieurs wisselen frekwent. Het valt te verwachten dat de poster binnen enkele jaren enige herinneringen uit de oude doos zal bevatten.

Zelfs traditie en een roemruchte faam zijn niet bestand tegen de tand des tijds noch

Je mag het natuurlijk niet te letterlijk nemen, maar wie de Leuvense Oude Markt bezocht heeft zal deze titel wel niet overdreven vinden. Zo'n 25 kafees op een rijtje! Dorst ga je dus niet hebben op dit prachtige langgerekte plein waarvan de homogene gevelrijen harmonieus afwisselen met de imposante aanblik van de Universiteitshal en het H. Drievuldigheidscollege.

tegen de macht van de kommercie die het sukses van de Oude Markt heeft geroken en verbreid. Kafees waar een hele geschiedenis aan kleefte en wier naam verbonden was met die van grote figuren, o.m. uit de Vlaamse (studenten) beweging, zijn opgedoekt of nog nauwelijks herkenbaar.

Menig oud-strijder uit de '68-revolte heeft

al ontgoocheld vastgesteld dat het rijke Leuvense kroegenleven niets heeft overgelaten van die roemruchte periode. De Reynaert is ongeveer de enige keet van toen die de tijd heeft overleefd. De bruine kroegen, voormalige broeinesten van de Leuvense popscene, zijn nu vaak vervangen door hippe, moderne kafees.

„Design, eksklusief” zeggen de yuppies. „Badkamers, slagerswinkels” zeggen de geitenwollensokkendragers. Hoedanook, met de kommercialisering valt ook enige vervlaking en zielloosheid te bespeuren.

Gelukkig zijn er in het ruime aanbod nog voldoende kafees die hun charme niet ontleenen aan een knap(?) binnenhuisarchitect maar aan een ongedwongen sfeer, de „figuur” van de patron en de kleurrijke klanten. Aan U om ze te ontdekken.

Ergens aan die lange toog in Leuven is er zeker een plekje waar jij je thuis voelt. Het speelt daarbij geen rol hoe laat je binnen valt. Wanneer de laatste lallende student het laatst opgebleven kafee uitstropelt hebben immers alweer enkele vroege „burgerkafees” hun eerste vat gestoken. In bierstad Leuven kan je de klokke rond op kafee gaan. Daar zullen de studenten wel voor zorgen...

Vital Geeraerts

„NEN OEP EN E WEG”

Men knieë sloege paraplie!” (ik heb te veel gedronken). Meer dan waar ook drukt de Leivenier (de Leuvenaar) zijn waardering uit voor de persoon die hij ontmoet, door „em e pinke te offreire” (een biertje aan te bieden) (1). Zijn wijze van drinken verschilt t.a.v. die van „de stident”. De echte Leuvenaar ervaart veelal de student als een anderstalig drinkend, hinderlijk wezen dat hem in een aantal van zijn „staminees” (herbergen) voor de voeten loopt. Enkel omdat „de stident” de Leuvenaar goed opbrengt zonder „doevei veil te presteire” wordt hij gedoogd. De Leuvenaar is ’n humorist en een filosoof. Dat vind je o.m. terug in zijn drankwoordenschat. Een Leuvenaar die blijft drinken, is „oep de zwier” en als hij dan verveelt, is hij een „plek- of een angpluister” (plak- of hangplaster); „ge kint er ni van af” (je komt er niet los van); „dœu iët in ’n Ingelse sjiek getrêen” (hij heeft in ’n Engelse chique (kauwgom) getrapt) Een student die hem dan platzaks benadert betitelt hij een „peizoeëger” (pee/wortelzuiger). Maar hij begrijpt vorsteljk mild diens *deust* (dorst) en vraagt vanuit zijn financieel sterke hoogte of de student een „vieze goesting” of „vrâvever-driet” (liefdesleed) „iët” (heeft). Wanneer de betrokken arme student deze vernederende taal ondergaan heeft en de pint geschonken is, zegt de kapitaalcrachtiger „offreirende Leivenier” trots (ên afstand nemend!) tot zijn kafeekameraden: „Emme es emme, en krui-ge es de kînst” (hebben is hebben en krijgen is de kunst). Is die Leuvenaar „ne gees” (een geus, een ongelovige) dan zal hij er dikwijls schamper aan toevoegen dat hij „vee de pous gewêrrekt èët” (voor de Paus gewerkt heeft). Zelf kroonhalst hij dan wat antiklerikaal aan de toog, hij is „zoëë fiër lak als ne gijeter of ne pâ” (zo fier als een gijeter of een pauw). En de student? Die „rolt” (drinken van de ene herberg naar de andere) verder; hij „piert” (overgeven) of „salamandert” (een glas bier in één teug uitdrinken) volgens zijn maaginhoud. Meewarig beluistert de Leivenier al die stoere (drink)woorden, doorheen vele studentengeneraties gegroeid uit die andere streektaal en uit het Frans. Zij spreken immers over „zjoëisance” (Fr. Jouissance/Nl. kameradenvreugde) en „ambiaans” (Fr. ambiance/Nl. prettige stemming); over „brossen” (Nl. spijbelen) en *absensses*” (Fr. absences/Nl. afwezigheden in de les); over „passeire” (slagen) en „buiszen” (Fr. être busé/mislukken); over „tuoos” (Fr. tuyau/Nl. veelgestelde examenvraag) en „delibereire” (Fr. délibérer/Nl. overleggen). De Leivenier nam dat taaltje over en versterkte het soms. Een zware buis is voor hem „’n blekke buis” (blikken). Maar

zijn argwaan voor de student bleef. De universiteit-van-toen leefde immers in haar veelal franstalige ivoren toren, ver van hem.

Nochtans had hij — en vooral zijn vrouw! (2) — niet liever dan dat „den beste stident achter zen dochter kwamp”. Maar nooit zou hij dát gezegd hebben! Een student was immers in zijn gedragingen „te pruikelees” (Fr. péril — It. pericolose/Nl. te gevaarlijk) en via zijn andere (Nederlands of Frans!) taal „nen âmelôëke doeëker” (’n heimelijke duiker). En als die vrienden van „henne stident” (hun student) ’t Leuvens vrouwvolk vanuit vele Vlaamse dialecten betitelden als „’n flokke fien, ’n tof mokke, ’n soliede por, ’n schoeën poes, ’n pronte teef, ne meivaller, e

Naar aanleiding van dit Leuvens kongresnummer vroeg de redactie Senator Willy Kuijpers om een bijdrage te schrijven over de nu snelverdwijnende Leuvenaar, zijn taal, zijn levensprofiel, en zijn verhouding tot de student!

Het beeld van de échte kotmadam, zoals wij ze bij Ernest Claes, Mon Degoeyse, Paul Lebeau e.a. terugvinden, behoort net als de eeuwige boemelaar tot een nabij verleden. De pendelende auto-bezittende student huurt nu in een anoniem appartementsgebouw zijn kamer. De helft van de Leuvense studentenbevolking vervrouwelijkt; „de porren” — destijds op de eerste rij in de kollegezaal! — zijn geen uitzonderingen meer. Generaties lang leverde Leuven (en Gent!) de politieke leiders in Vlaanderen. Leuven was (en is) méér dan een Brabantse stad!

poëppemieke, e schoë maske, zen Soeze (Suzanna), e moeike” vergrootte nog zijn argwaan. Zo geraakte wel veel verbasterde leenwoorden thuis in onze Leuvense taal en vergemakkelijkten dan toch de kennismaaking!

Wellicht is er geen stad in Vlaanderen te vinden waar zoveel taalgemengde huwelijken ontstonden als in Leuven. En als dé dochter dan het Leuvens ouderlijk nest verliet met „nen interloctuel” (’n intellectueel) spraken de Leuvense schoonouders over hun „vreemde” schoonzoon zoals over ’n gastarbeider met woorden als: „ne gelijkzak” (gelukzak), „ne chanssard” (Fr. chan-

Fonske maakt al jaren een onmisbaar deel uit van de Leuvense bevolking.

ce/Nl. geluk), „ne fôenen tiën” (een fijne teen). Hij kon zijn „ankes kisse” (handjes kussen)! Klom die schoonzoon snel de maatschappelijke ladder op dan „stoefte” (blufte) de Leivenier er niet naast! Diens „amploeëke” (Fr. emploi) werd het belangrijkste ter wereld! ’t Leven ging hem af „lak e fluike van ne cens” (een fluitje van een cent) en zo werd die gewantrouwe „stident” „et plezier van d’oeësâve (het plezier van het huishouden). Hij had plots „veil lettere gegete” (erg onderlegd) en was hij zijn „dagiër mier dan wèd” (loon meer dan waard). Zat „em moe oep ’t minesteire” (een openbare functie)... dan „sjiède em zen botte” (veegde, schuurde hij er zijn laarzen) of „witselde em ’t plafon of de locht” (slepte hij achterovergezakt) of nog: „spelde em mei zen tiëne tot ’t vermoek van zen vêsseme” (speelde met zijn tenen tot ’t vermaak van zijn hielen)... Maar „het ministerie” bleef een eerbaar ambt. En eerbaar wil de Leuvenaar zijn; je bezit een universiteit of je bezit ze niet!

En gebeurt het dat in deze mistieke driehoek (Leuven — Universiteit — Brouwerijen)

van ons Brabants gemeenschapsleven je knieën „paraplie slagen”, dan schuilt de oorzaak daarvan zeker niet bij de Leuvenaar, noch bij de student maar wel bij „et bie” dat „te plat, te zier of te ziet” (te verschraald, te zuur of te zoet” was... Wat dacht je?

Deze proeve-tot-geschreven Leuvens draag ik graag op aan „menne jolipère” (= mijn schoonvader) Fik Devijver, de enige man „in men gebiere” (= in mijn buurt) die ik geen „floere poeikes” moet geven omdat hij de laatste is in onze familie waarmee ik onverbloemd mijn taal — het Leuvens! — spreken kan. Bovendien „es em den auteur” (is hij de vader) van „een iël tof vrâmins” (een aardig vrouwmens) dat nog steeds „mennen alven trâboek es” (mijn echtgenote!)...

Willy Kuijpers
Senator

(1)

De Pint =

a) oorspronkelijk een schep- en inhoudsmaat. „E pinke pakke” is de vertederende vorm om zijn dorst of bierzucht aan op te hangen. En „iène gon konstateire” wordt als een veredelde, zelf-ironische vorm gebruikt om het herbergbezoek te verantwoorden.

b) „Veil Leiveniers” ervaren de „nief ollandse pinkes van Artoeës as 'n schan”. „Ge kint da ni vasthaave” en „doe es bekans nikske nemie in!” (Vele Leuvenaars ervaren de nieuwe Artois-bierglazen als 'n belediging: je kan ze niet vasthouden en daar is bijna niets meer in!).

Bie =

de ingekorte uitspraakvorm voor bier. Je vindt die terug in vele woorden en uitdrukkingen. „E bieglas” ('n bierglas), „Da's gië klaa bie!” (Dat is geen klein bier). Klein bier betekent: verschraald bier. „Fluïkkesbie” daarentegen was tafelbier of weinig-alkoholhoudend wit bier, dat vooral 's zomers, gedurende het werk gedronken werd. „Biesoep” (biersoep) werd 's avonds met gebrokkeld oud brood destijds in onze buurt klaargemaakt met kletskes (overschotten) bruin bier.. Overdrachtelijk wordt het gebruikt voor 'n rommeltje: „'t Es hie 'n (bie)soep”.

Brâver =

brouwer; de brâveroë van Artoeës (de Artois-brouwerij). „Woe den brâver es, kan den bekker niks ne mië verdiene” = zegswijze voor een Leuvense armoegegewoonte: waar de brouwer levert, daar kan de bakker niets meer verdienen.

(2)

Vrâ =

vrouw. — 'n Onhygiënische vrouw heet bij ons een „voeël Jeanette”. 'n Opvliegende vrouw was „ne viebèrreg” (vuurberg) en én strenge „es 'n tang” of „ne zjandarme” (Fr. gendarme/Nl. rijks-wachter). Over een hoogmoedige vertellen we: „Ze zal er uiège nog ne kië verbôë loeëpe” (Ze zal zichzelf nog voorbijlopen) of „Ze loept oep oège polleviëe” (= Fr. pont-levis/Nl. hoge hak — ze loopt op hoge hakken). Omhels je in Leuven een lekkere vrouw dan zeg je best: „Kom ie, dak oe teige me gilee trek!” Omgekeerd wordt dat „'n korsee” (Fr. corset). Wil ze niet, dan kan je jeezelve beklagen met: „Ze komt ni in men charet” (Fr. charette/Nl. wagen). Vrouweborsten worden mooi gehouden in Leuven door een „tèttegariël” (BH). Een (kinderachtige) vrijer die in die omgeving goed thuis is wordt omschreven als „nen tettezoeëger”. De woorden spreken voor zichzelf en hoeven geen vertaling!

ADVERTENTIE

**Het bier
van het land
van het bier**

KUNSTECHO'S WORDT JAARBOEK

In haar bulletin meldt de galerij en uitgeverij *Kunstforum* (Schelderode/Gent) dat haar sedert 1970 verschijnend tijdschrift *Kunstecho's* definitief opgeheven is. Het verdwijnen van dit voor Vlaanderen uniek goede geïnformeerde, overvloedig geïllustreerde en degelijk uitgegeven kunstmagazine is zeker een verlies te noemen. Maar er komt gelukkig een veelbelovend alternatief waar wij nu reeds reikhalzend naar uitkijken. Er werd namelijk door uitgever *Albert Van Wie-meersch* besloten van de tweemaandelijks frequentie op een jaarlijkse uitgave over te gaan. Deze nieuwe editie zal onder de titel *Kunstecho's — Internationaal Jaarboek voor Beeldende Kunst* in het najaar 1990 verschijnen.

VEELOMVATTEND AKTUEEL

Het jaarboek zal met beeldende en tekstuele bijdragen de kernpunten van de ei-

gentijds internationale kunstscène belichten en sterker nog dan voorheen een documentaire en informatieve functie vervullen.

Een ruime redactie van deskundige auteurs, critici en specialisten heeft nu reeds haar medewerking toegezegd.

Het redactionele opzet is alleszins ambitieus veelzijdig genoeg. Er wordt aandacht besteed aan opmerkelijke tentoonstellingen, relevante gebeurtenissen, personalia, belangrijke en vernieuwende initiatieven. Speciale rubrieken behandelen de kunstmarkt (zo wordt o.a. een overzicht gegeven over de enorme prijsstijgingen tussen 1970 en 1990 en de verbluffende veilingtoppers van de recentste jaren). Nieuwe tendenzen worden op de voet gevolgd, innoverende realisaties, musea-nieuwbouw, uitbreiding, aanwinsten.

Ook andere publikaties worden onder de loupe genomen, kunstprijzen aangekondigd, veilingen doorgelicht, etc. Boeiende en ongetwijfeld ook verrassende artikelen en beschouwingen worden gewijd aan exclusieve onderwerpen (bv. bijzondere kollekties, kunstschaten in de nalatenschappen van

beroemde personen, hoe staan topfiguren van de sport, management, media, showbusiness e.a. tegenover eigentijdse kunst, sponsoring, kunst in het bedrijfsleven). Vanzelfsprekend komen ook de nieuwe generaties en strekkingen aan bod, worden er atelierbezoeken gedaan bij befaamde meesters... Kortom, het gamma onderwerpen is onbeperkt en de redactionele kwaliteit gewaarborgd.

NU INTEKENEN

De marketing-techniek van het voorintekenen drukt natuurlijk de investeringslast van de uitgever en het is dan ook logisch dat de voorintekenaars daarvan meegenieten. Wie nu inschrijft op het eerste jaarboek (21 x 29,5 cm, 320 blz., veelvuldige illustraties in kleur en zwart/wit) dient slechts 636 frank te betalen i.p.v. 954 frank bij het verschijnen. U stort dan op rekening 000-0089921-02 of 446-0013871-43 van *Kunstforum*, Postbus 629 te 9000 Gent.

LITERAIR CAFE „DEN HOPSACK”

Er bestaan in Vlaanderen wel meer drankgelegenheden waar wel eens 'n dichtbundel voorgesteld wordt, of waar schrijvers over hun lot van gedachten wisselen. Maar een echt literair kafee, nee dat niet... op één uitzondering na... *Den Hopsack*, in het hartje van de oude Antwerpse binnenstad... een beetje in de aard zelfs van het kunsthistorisch vermaarde oord Dada in Zürich, waar op het einde van de eerste wereldoorlog de dichter Tristan Tzara en enkele geestesgenoten het dadaïsme in het leven riepen.

Na een jaar intense activiteiten is *Den Hopsack* blijkbaar welvarend, „prettig gestoord”, maar nog gezond en nog vol ambitie. *Den Hopsack* is een fantasierijke, stemmige bedoening, met een niet te miskennen ludieke inslag, waar aan diverse wegen getimmerd wordt, waarvan richting en bestemming hoopvol onbestemd zijn. In een eigen publikatie nodigt men het publiek uit voor „feesten, leed, passies en waanzin”. Dat gebeurt allemaal in een mooi oud pand, elke avond vanaf 20 uur, behalve op zondag en dinsdag. Daarbij wordt wel gerekend op enige assertiviteit, verbale creativiteit en bereikbare emoties van de gasten. Maar wees gerust, niets moet en zowat alles kan.

Op het vaste programma van *Den Hopsack* staan maandelijks enkele poëzie-avonden, lezingen of discussie-avonden die de literatuur wel eens te buiten gaan en tot in de politiek kunnen reiken. Elke maand gaat er

Literair Café Den Hopsack

ook een „dekonstruktie-avond” door, waar de bezoekers tot actieve inbreng uitgenodigd wordt onder het Hopsack-motto: „U moet erbij zijn en uw hersens voelen”.

Maandelijks publiceert het kafee een intrigerend programma-kahier. Dat kan u natuurlijk ter plekke krijgen of aanvragen „Literair Café Den Hopsack”, Grote Pieter Potstraat 24, 2000 Antwerpen (tussen de Grote Markt en de Schelde, zijstraat van de Suikerrui) of telefonisch bestellen bij de vzw Modus Vendi 03/325.35.75 (na de kantooruren).

Den Hopsack, authentiek literair, verfrissend schizofreen, geestverrukkend...

(N.v.B.)

ADVERTENTIE

BLOEMEN ROUWKRANSEN
BRUIDSTUILEN
ZAALVERSIERING

PETRA P.V.B.A.

HEIHOEFSEWEG 1
2520 EDEGEM
Tel.: 03/457.23.89

Kostuums naar maat.

HERENKLEDING

Vermees

Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

HERSENBREKER

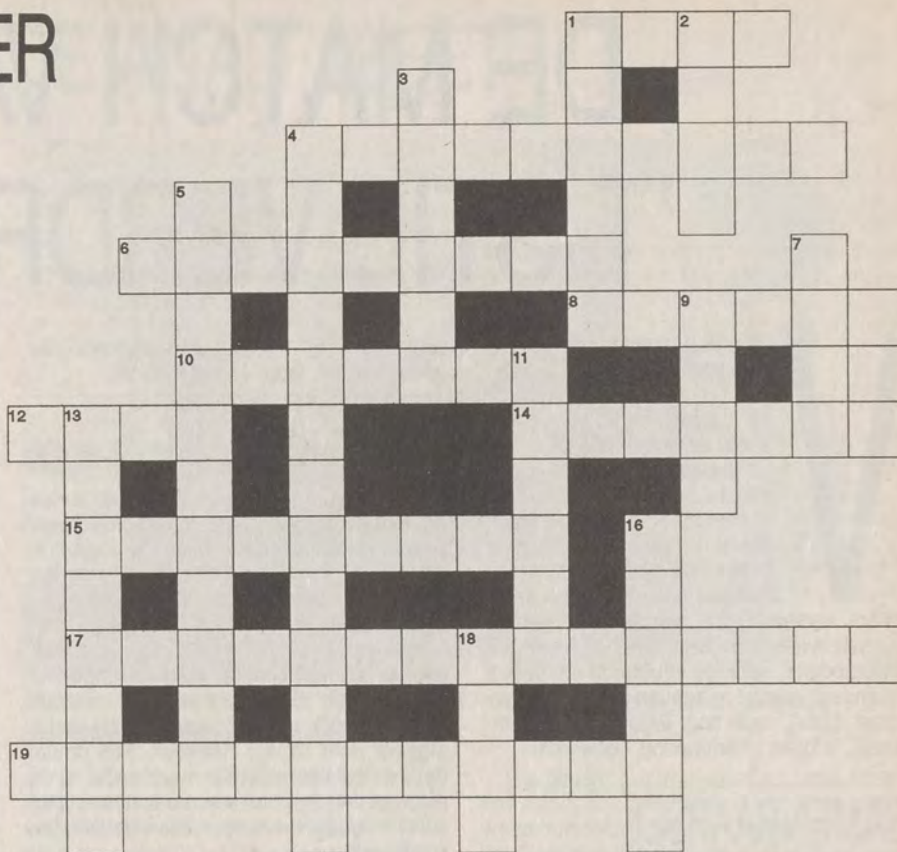
OPGAVE 38

HORIZONTAAL

1. De oorsprong is niet bepaald droog (4)
4. Dit moet eerst gebeuren als je het hard zou willen laten waaien (4,6)
6. Draaiende in een kermisattractie of op weg naar huis na teveel pintjes (9)
8. Bezig zijn met wolkvorming (6)
10. 't Is nog niet het modernste, maar ook niet meer wat het vroeger was (7)
12. 't Kost wat geld, maar je kunt er dingen mee vastzetten (4)
14. Die is ervan verzekerd dat hij elke week WIJ in de brievenbus krijgt (7)
15. Lekkernij voor als je pech met de auto hebt (9)
17. Zonder je hersens te pijnigen leg je zo'n bewijsgrond op tafel (15)
19. Verwarmt hij naaigerief tot 100 graden? (12)

VERTIKAAL

1. Gekleed in een Engels jasje speelt hij in de fanfare (6)
2. Met gebruikmaking hiervan wakker je een brand juist aan (4)
3. Winters televisiebeeld (6)
4. Gelijk Vlaamse grasvelden ((8,5)
5. Ordinair lichaamsdeel van een toch sierlijke vogel (11)
7. Wat je geleerd hebt, zit onder dit lichaamsdeel (4)
9. De nota is de moeder (4)
11. Meestal wordt van zo'n jongeman beweerd dat hij taai is (6)
13. Kleurrijke naprater (8)
16. Nors op de weg (6)
18. Ondanks ouderwetse bewapening bereikt dit knaapje toch dikwijls zijn doel (4)

OPLOSSING OPGAVE 37

Horizontaal: 3. verhuurder; 7. klaarge-stoomd; 9. tempo; 10. per abuis; 12. elasticiteit; 16. regeringsdaad; 18. ef-fektenboek; 21. rits; 22. inroepen.

Vertikaal: 1. Europa; 2. verdriet; 4. eng; 5. Hoste; 6. rampzalig; 8. Liede-kerke; 11. rein; 13. Eindhoven; 14. vistuig; 15. bankier; 17. ezels; 19. feit; 20. nerf.

WINNAAR OPGAVE 36

Onze winnaar van deze week komt uit het Oostvlaamse 9450 Heldergem. Hij staat er bekend als Alfons De Grom en woont op het Oud Dorp 61 B. Proficiat Alfons!

SATERDAG

De fabel van La Fontaine...
... was bijna uit.

de Bonvoisin in de cel
Goede buur voor Reyniers...

Stéphanie ernstig verliefd
Lefur et à mesure...

Knapen rijden RTT-auto's in de prak
Coca Colla-jeugd.

Zag Zwarte Baron alles...
... door té roze bril?

Everest-klim mislukt opnieuw
Van Snick, snik, snik!

Gorbatsjov uitgejouwd
Het Gorbie-defekt.

„Men kan een meisje beoorde-len naar het gezelschap dat zij op een afstand houdt.”

D. Ballard

DE MATCH VAN 'T STIL VERDRIET

VOORBIJE zondag aan de ene kant van het veld een club met een groot verleden en een rijke traditie maar nu veroordeeld tot degradatie naar derde klasse. Berchem, ooit één van de zuilen van de machtige Antwerpse voetbaltempel, dreigt in puin uit elkaar te vallen. De club heeft in de voorbije jaren al te veel voorzitters versleten om nog betrouwbaar te kunnen overkomen. Berchem heeft noch de akkomodatie, noch de structuren om in ons veranderd voetbal te kunnen overleven. Berchem Sport, ooit nog Belgisch vice-kampioen, is bijna „herinnering” geworden

SAMENRAAPSEL

Aan de andere kant van het veld RWDM. Een club die al bij haar vorming de kiemen van verval in zich droeg. Het oude Daring was een club met een eigen publiek, een eigen traditie die zich enkel financieel liet verzoenen met „de waarden” van *Racing White*, zelf al een samenraapsel van de overblijfselen van *Racing Brussel* en *White Star* (Woluwe). Een platte volkswrouw uit Molenbeek trad in het huwelijk met een chique heer van de andere kant van de stad. Het koppel werd „moreel en feitelijk” (maar nooit wettelijk) al voor enkele jaren definitief ontbonden.. De vrouw joeg de man met de borstel in de hand het huis uit. Beiden waren failliet...

Diezelfde club zou vorige zondag feest vieren. Voor de zoveelste keer zou de ploeg die te zwak is voor eerste en te sterk voor tweede de knop van de lift indrukken en... nog maar eens naar boven vertrekken. Zonder enige waarborg voor een betere toekomst. Al beweren de beheerders het tegenovergestelde natuurlijk.

Maar dat feest werd verstoord door geruchten omtrent poging tot omkoperij. Geruchten weliswaar. Konfus en totaal onoverzichtelijk. Maar toch. Men zou voor minder in paniek geraken. Het is natuurlijk veel te vroeg om een oordeel te vellen. Niets is bewezen en bovendien drukken ook serieuze kranten graag spektakulaire koppen op hun titelblad. Maar toch. Ons voetbal verzinkt alsmaar verder in een financieel moeras. De belangen zijn abnormaal, en dus ongezond, groot geworden. Voetbal wordt niet meer gespeeld met spelers maar met

sponsors, met commerciële partners. De gewone mens loopt er verloren bij.

NU DESAEYERE...

Niet enkel in Molenbeek trouwens. Vorige week woensdag schreef het kleine *Germinal Ekeren* geschiedenis. Tegen de logika in plaatste de jongste eerste klasser zich ten nadele van Standard voor de nationale bekerfinale. Een heuse triomf die meer dan één feest waard was maar achtenveertig uur later deelde het klubbestuur lakoniek mee dat trainer Rene Desaeeyere volgens seizoen mag (eigenlijk moet) opstappen. Hij wordt afgelost door Urbain Haesaert. Niet omdat deze zoveel beter zou zijn maar omdat hij de managerstaken beter zal aankunnen. Haesaert krijgt sportieve én administratieve bevoegdheden.

Desaeeyere, die begin dit seizoen zelf opstapte bij Genk, was amper geschrokken. Hij

Het was mooi weer en de zon stond hoog aan de hemel toen Racing White Daring Molenbeek en Berchem Sport vorige zondag de wei instapten voor hun match van 't stil verdriet.

Natuurlijk trompetten de supporters van het oude Daring Brussel hun geloof in en hun geestdrift voor hun club nog luidde uit. Maar toch...

had het voelen aankomen. In het voetbal is alles normaal behalve het voor de hand liggende, het begrijpelijke, het doorzichtige.

Natuurlijk wensen we Germinal alle succes toe op de Heizel. Die kleine club, mogen we ze zo nog omschrijven nu er een heuse „manager” wordt aangetrokken, doorkruiste het Waalse entoesiasme. Er komt weer geen Luikse finale en nochtans waren de tikkets al besteld.

Af en toe worden er toch nog menselijke geluiden opgevangen. Gelukkig maar. Alhoewel. Patrick Schrooten, de op dopinggebruik betrapte speler van Antwerp, werd door de Uefa één jaar geschorst. Voor hem volgend seizoen geen Europees voetbal. En misschien ook geen Belgisch indien de

René Desaeeyere loodste Ekeren in de bekerfinale, maar moet van het klubbestuur volgend seizoen toch de plaats ruimen voor Urbain Haesaert. (foto VUM)

KBVB de schorsing uitbreidt. Wat mogelijk maar daarom nog niet wenselijk is. Naar een reactie gevraagd zegde de speler in kwestie dat hij door zijn club helemaal aan zijn lot werd overgelaten. Dat hij niet de minste steun ondervond. Dat hij enkel maar zijn vrouw had om in deze moeilijke tijden op terug te vallen. Antwerp, dat zelf met een forse boete werd bedacht, houdt zich inderdaad zeer gedeisd. De verhaaltjes van de vitaminespuiten doen de vereniging geen goed.

HEERLIJK?

Wie de optelsom maakt krijgt een bedenkelijke uitkomst natuurlijk. Degradaties, al of niet vermeende pogingen tot omkoperij, trainerswissels in tijden van sukses, schorsingen en geldboetes voor dopinggebruik. Heerlijk wereldje niet?

We praten dan nog niet over de nog steeds natrillende scheidsrechterlijke beslissing van onze Marcel Van Langenhove in Lissabon en over de moeilijke gesprekken tussen spelers en topclubs wanneer de kontrakten moeten worden verlengd. PSV trekt aan Koeman van KV Mechelen, Johnny Bosman wordt bejaagd door Bordeaux, Nilis is kwaad op Aad de Mos die helemaal niet zo vast in zijn schoenen staat als men graag wil doen geloven. Maar we geraken er echt wel doorheen hoor. De Europese bekerfinales komen er aan, het onverwoestbare Liverpool werd opnieuw Engels kampioen en over een goede maand begint de Mondiale. Zou voetbal „geen feest” zijn?...

Flandrien

HET JAAR VAN DE ANALFABEET

Regisseur *Martin Ritt* maakte in 1972 de viersterrenfilm *Souder*, een prachtige film die terecht een romantisch meesterwerk werd en wordt genoemd. Maar de erelijst van Ritt vermeldt ook pareltjes als de recent op televisie vertoonde *Hombre* (met Paul Newman), *The long hot summer* (idem), *Hud* (idem) en de sterkste film die Sally Field ooit draaide (ze kreeg er zelfs een Oscar voor) *Norma Rae*. Ook maakte hij het meesterlijke *The Front* (met Woody Allen), over de zogenaamde anti-Amerikaanse activiteiten en de kommunistenjacht van senator McCarthy, waar hij zelf ook een slachtoffer van was.

Al deze films moeten het voor alles hebben van hun karaktertekening en meermaals deed Ritt hiervoor beroep op het scenaristen-echtpaar *Irving Ravetch* en *Harriet Frank Jr.*, die zorgden o.a. voor *The long hot summer*, *Hud*, *Hombre*, *Norma Rae* en *The sound and the fury*. Never change a winning team moeten de producenten hebben gedacht toen ze Ritt en het echtpaar opnieuw bijeen brachten voor *Stanley & Iris*. Als basis werd hiervoor de roman *Union Street* van de Engelse auteur *Pat Barker* genomen.

Alles speelt zich af in een rustig provincie-stadje ergens in Amerika. We maken kennis met *Iris King* (een zoals altijd schitterende *Jane Fonda*, alhoewel ze om iets te knap blijft om deze afgepeigerde arbeidster echt gestalte te geven), een wilskrachtige weduwe, wier overleden man nog steeds in haar lichaam en geest huist en aan wie ze haar beste krachten gaf, toen hij in de vreselijkste pijnen naar zijn einde ging. Ze is de moeder van *Kelly*, een opstandige tienerdochter (*Martha Plimpton* — die reeds schitterde in *Mosquito Coast* en het totaal ondergewaardeerde *Shy people*) en de elfjarige *Richard* (*Harley Cross*) die zijn vader erg mist.

Iris werkt in een industriële bakkerij en vormt ploeg met enkele andere vrouwen. Spitste de roman van Barker zich toe op de geschiedenis van zeven vrouwen woonachtig in *Union Street* (Vakbondsstraat) in een arme industriestad in Engeland, dan wordt de film een liefdesgeschiedenis tussen een arbeider en een arbeidster. „Een film over de arbeiderswereld en over onbemiddelde mensen, maar zeker geen film over de armoede”, zegt de regisseur. *Stanley* (*Robert de Niro*, eindelijk weer eens in een goeie rol en ver van alle geweld) is de zoon van een immigrant, die nauwelijks de schoolbanken heeft gezien, maar er echter een soort natuurlijk talent voor heeft om dingen met zijn handen te doen, terwijl hij ook alle bomen bij naam (én ook hun Latijnse kent). Hij werd er door de scenaristen bijgehaald omdat het boek het zonder liefdesgeschiedenis moest stellen. Nergens echter heeft men het gevoel dat deze er met de haren werd bijgesleurd, integendeel schrijver Barker ziet een mooie dimensie bijvoegd.

Stanley is de kok in de bakkerij en op een dag — wanneer ze op de bus van haar tasje

Jane Fonda heeft zich tot doel gesteld Robert de Niro te leren lezen in niet altijd geslaagde *Stanley & Iris*.

wordt beroofd — leren ze elkaar kennen. Plots ziet ze hem overal. Langzaam komt ze van alles over hem te weten omdat hij steeds meer haar gezelschap begint te zoeken. Dan ontdekt ze zijn grootste geheim: hij kan lezen noch schrijven.

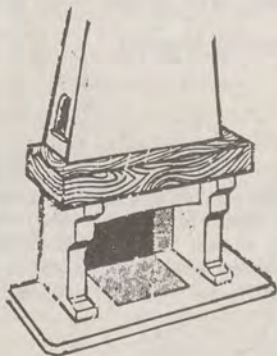
De auteurs vonden het analfabetisme een thema dat ze ooit eens moesten behandelen, want het is één der hoofdproblemen waarmee de Verenigde Staten te kampen hebben, zeker bij de jeugd. Het is een kwaal die volgens hen de US ondermijnt. Statistieken tonen trouwens aan dat 27 miljoen Amerikanen van meer dan 17 jaar lezen noch schrijven kunnen, terwijl één Amerikaanse volwassene op vijf moeilijkheden ervaart bij het lezen of schrijven.

The fourth war van veteraan *John Frankenheimer* zou het in de tijd van de western erg goed hebben gedaan: als western. Maar het werd een koude oorlog triller over een moedwillige Amerikaanse kolonel *J. Knowles* (*Roy Scheider*) en een even gekke Russische kolonel *N. Valachev* (*Jurgen Prochnov*), die elkaar bevechten aan het ijzeren gordijn, nadat ze frustraties opleep in *Viëtnam* en *Afghanistan* en die met de komst van glasnost zich nog nuttelozer voelen en zich gedegradeerd weten tot nutteloze ambtenaren. Niet direkt een film om over naar huis te schrijven en *Frankenheimer* kan hem bij zijn reeks floppers noteren.

Willem Sneer

ADVERTENTIE

4.500 m² TOONZALEN

De grootste en meest gespecialiseerde sierschouwzaak.

Terwijl U even wacht ontwerpen wij Uw schouw helemaal volgens Uw persoonlijke woonwensen.

Doe-het-zelvers ontvangen bij het materiaal een duidelijke werktekening.

Omdat het onder Vlamingen blijft, „10% extra korting op onze laagste prijs”. Recent nummer van „WIJ” volstaat als bewijs.

OPEN HAARDENBOUW, Esserstraat 1, 3688 KINROOI.
Open van 9 tot 19 u. 's Zaterdags tot 18 u., 's Zondags 17 uur.

ZATERDAG 5 MEI

BRT 1

10.00 I.O op zaterdag; 16.00 Dit boven alles, film; 17.45 Korte film; 17.55 Nieuws; 18.00 Tik tak; 18.05 Plons; 18.10 Schoolslag, spel; 18.50 Pas geveerd, het Rode Plein, serie; 19.20 Lotto- en jokertrekking; 19.30 Nieuws.
20.00 Vrouwenharten, mannendromen, serie
20.25 Moord ligt voor de hand, TV-film
22.10 Korte film
22.30 Nieuws
22.45 Sport op zaterdag
23.15 Kill two birds, triller

BRT 2

18.40 Nieuwskrant; 18.45 Lentekriebels, toer. magazine; 19.30 Nieuws.
20.00 John Nesbitt sculptor, dok
20.30 30 gouden rozen, show
21.00 Eurovisiesongfestival

VTM

16.00 Ducktales, serie; 16.30 Transformers, serie; 17.05 VTM-Super 50, hitparade; 18.00 Nieuws; 18.05 Flying doctors, serie; 19.00 Nieuws.
19.30 Dag Coco, dierenmagazine
20.00 Mini-Playbackshow
21.00 Scurples, miniserie
22.40 Nieuws
23.10 Long Journey Home, film
00.50 Nieuws

Ned 1

13.00 Nieuws; 16.06 Ja natuurlijk extra: Waterballet, dok.; 16.30 Kijk op interieur, info; 17.00 Passage, info. 17.30 Nieuws; 17.40 Passage; 18.29 Weg van de snelweg; Europa, toeristische tips; 19.00 Nieuws; 19.20 De Cosby show, serie.
19.50 Different world, serie
20.20 Het verhaal van Kees, oorlogsdrama
21.21 Sporen, dok.
22.05 Welles nietes, discussieprog.
23.00 Nieuws
23.11 Hier en nu Bevrijdingsspecial
23.37 Opmaat, religieuze muziek

Ned. 2

13.00 Nieuws; 16.00 G.I. Joe, serie; 16.25 Kuifje, tekenfilmserie; 17.05 Club Veronica compleet - Aruba, jongerenmag.; 17.40 Impressie 5 mei, mag.; 18.15 Top 40; 19.00 Family Ties, serie; 19.25 De nieuwe nationale ideeënbus; 20.00 Nieuws.
20.27 Impressie 5 mei, vervolg
21.00 Het Western sportgala, amusement
21.50 Tycoons, dok.
22.40 For those I loved, film

Ned. 3

09.00 Nieuws; 15.45 Wageningen, stad van de bevrijding, viering; 16.40 Studio sport extra; 18.00 Paspoort Marokkanen; 18.30 Sesamstraat; 18.45 Jeugdjournaal ekstra; 19.15 Nationale viering bevrijding.
21.00 Eurovisiesongfestival
00.00 Studio sport

ZONDAG 6 MEI

BRT 1

09.00 Yakari, serie; 09.05 Tom en Tina, tekenfilm; 09.10 Seabert, serie; 09.35 Dommel, serie; 10.00 Eucharistieviering; 11.00 De zevende dag, praatkoffie; 13.00 Sunday proms, concert; 15.30 Vlaamse Reuzenstoet, Heist-op-den-Berg; 16.45 Korte film; 17.00 Over mijn lijf, gezondheidsmag.; 17.30 Van Pool tot Evenaar, Sierra Leone; 17.55 Nieuws; 18.00 Tik tak; 18.05 Van Pool tot Evenaar, kwis; 18.45 Sportweekend I; 19.30 Nieuws.
19.45 Sportweekend II
20.15 Berggids, TV-film
22.00 I.Q., kwis
22.30 Nieuws
22.50 Abdijen der Lage landen, dok. serie

VTM

14.00 The girls who spelled freedom, film; 15.30 Mickey en Donald, tekenfilm; 16.00 Dolphin Cove, serie; 16.55 De kinderakademie; 18.00 Nieuws; 18.10 De warmbloedige zee, dok.; 19.00 Nieuws.
19.30 VTM-Sport
20.00 Walters verjaardagsshow, spelprog.
21.40 Sanseveria, merkwaardige verhalen
22.10 Nieuws
22.40 Funny Face, film
00.25 Nieuws

Ned. 1

13.00 Nieuws; 16.15 Howards' way, serie; 17.06 Een klas apart, serie; 17.30 Nieuws; 17.36 Vroege vogels, mag.; 18.10 Vara's kindermenu; 19.00 Nieuws.
19.07 Flying doctors, serie
19.52 Per seconde Wijzer, spelprog.
20.27 Sonja op zondag, praatshow
21.17 Achter het nieuws, aktualiteiten
21.47 Making news, serie
22.37 De schreeuw van de leeuw, cabaret
23.17 Museumsschatten
23.27 Nieuws

Ned. 2

09.00 Knipperdeknep; 09.10 Dribbel, tekenfilm; 09.15 Broodje Bras, kinderprog.; 09.30 Achterwerk in de kast internationaal; 09.45 De toren van pizza's, jeugdmag.; 10.10 The Jeessie Mekreezie show!; 10.30 Gophers, serie; 11.00 Reiziger in muziek; 19.00 Onrust, mag.; 20.00 Nieuws.
20.10 De schending, temaprogr.
23.11 Nieuws

Ned. 3

09.00 Nieuws; 11.30 Omroep Fryslân; 12.00 Het Capitool, nieuwsanalyse; 12.45 Socutera, moederdag; 15.00 Studio Sport extra; 18.00 Werk zoeken, werk vinden, cursus; 18.30 Sesamstraat; 18.45 Studio sport; 20.00 Nieuws.
20.10 Pas geveerd, het Rode Plein, reportage
20.40 Terug, dok
21.20 Women in black, dok.
22.00 Kenmerk, aktualiteiten
22.25 Bericht van de wilde ganzen
22.27 Werken aan werk, reeks over bouw
22.57 Later, discussieprog.
23.32 Nieuws

MAANDAG 7 MEI

BRT 1

14.00 Schooltelevisie; 17.30 De woudlopers, serie; 17.55 Nieuws; 18.00 Tik tak; 18.05 Plons; 18.10 Draaimolen, kinderprog.; 18.20 Liegebeest, serie; 18.30 De terugkeer van de antilope, serie; 18.55 Metro's over de gehele wereld, dok.; 19.30 Nieuws.
20.00 De drie wijzen, kwis
20.40 Langs de kant van de weg, serie
21.35 TOFSport, vrijetijdssport
22.00 Ongelooflijk maar..., vertelling
22.30 Nieuws
22.50 Azimut, report. over het leger

BRT 2

18.40 Nieuwskrant; 18.45 Rin, serie; 19.00 Buren, serie; 19.30 Nieuws.
20.00 Labyrint: De wezen
20.55 Keaton, de man die nooit lachte, dok

VTM

17.00 VTM-Kinderklub; 17.30 Lassie, serie; 18.00 Nieuws; 18.05 Cijfers en letters; 18.30 Santa Barbara, serie; 19.00 Nieuws; 19.30 Rad van fortuin.
20.00 Dierenplezier, kwis
20.30 MacGyver, serie
21.30 Family Ties, serie
22.00 Nieuws
22.30 Vroemtugten, info
23.00 Master of the Game, serie
23.50 Nieuws

Ned. 1

13.00 Nieuws; 15.30 Eeuwig zingen de bossen, film; 16.55 Neighbours, serie; 17.30 Nieuws; 17.40 Kro Kresj; 19.00 Nieuws; 19.20 Anita & the kids of United Europe, Denemarken; 19.45 De Keizerspinguin, dok.
20.15 The natural, film
22.20 Brandpunt, aktualiteiten
23.00 Nieuws
23.15 Street Legal, serie

Ned. 2

13.00 Nieuws; 15.30 Avro Service salon; 17.00 Post; 17.03 Thundercats, serie; 17.30 Toppop gold; 18.05 Home, serie; 18.30 Wordt vervolgd, tekenfilms en strips; 19.00 Avro sportpanorama; 19.25 Ciao Italia, sportkwis; 20.00 Nieuws.
20.27 Superhorse II, ruitersport
21.41 Avro Televisier, aktualiteiten
22.30 Vinger aan de pols, medische rubriek
23.15 L.A. Law, serie
00.05 Ontdek je plekje, Diest
00.20 Nieuws

Ned. 3

09.00 Nieuws; 10.00 Schooltelevisie; 15.00 Deutsch direkt, cursus; 18.00 Strijders voor Wilhelmina, dok.; 18.30 Sesamstraat; 18.45 Jeugdjournaal; 18.55 Het klokhuis, jeugdprof.; 19.10 Teleac; 20.00 Nieuws.
20.20 RVU/Milieubericht
20.25 Weerwerk
20.50 Loesje in het Europese huis, reportage
21.20 Jong zijn, zelfstandig worden, cursus
22.00 NOS-laet, aktualiteiten
22.45 Het andere Europa, dok.
23.15 Nieuws

DINSDAG 7 MEI

BRT 1

14.00 **Schooltelevisie**; 17.30 **De woudlopers**, serie; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Plons**; 18.10 **Het station**, kinderprog.; 18.30 **Johan en Pierewiet**, tekenfilmserie; 18.55 **Meesters van de animatiefilm**, dok. serie; 19.30 **Nieuws**.
20.00 **Moeders mooiste**, serie
20.25 **Saffloer over de vloer**, praatprog.
21.15 **Tien voor taal**, taalstrijd
21.55 **Oogappel**, oudermag.
22.30 **Nieuws**
22.45 **Draad van Ariadne**, special Paula Semer

BRT 2

18.40 **Nieuwskrant**; 18.45 **Rin**, serie; 19.00 **Buren**, serie; 19.30 **Nieuws**.
20.00 **Mobiele mensen**, stewardessen
20.30 **De rechtsmachine**, info-serie
21.10 **Spreken Sie Deutsch**, cursus
21.40 **Uitzending door derden**
22.25 **Jazz Middelheim '89**

VTM

17.00 **VTM-Kinderklub**; 17.30 **Lassie**, serie; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Cijfers en letters**; 18.30 **Santa Barbara**, serie; 19.00 **Nieuws**; 19.30 **Rad van fortuin**.
20.00 **Medisch Centrum West**, serie
21.05 **Return to Eden**, serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **The New Mike Hammer**, serie
23.15 **VTM-Sport**
23.45 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws**; 15.55 **Welles nietes**, diksussie-progr.; 16.41 **Ja natuurlijk ekstra**, natuurdok.; 17.05 **Rowena en de zeehond**, serie; 17.30 **Nieuws**; 17.40 **Disney parade**; 19.00 **Nieuws**; 19.20 **Bull's eye**, spelprog.; 19.51 **Roseanne**, serie.
20.21 **Een tijd van oorlog**, serie
21.58 **Hier en nu**, aktualiteiten
22.39 **Tussenspel**, muziek
23.00 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 16.00 **Belfleur**, vrouwenmag.; 17.19 **Dieren van de Middellanse Zee**, dok. serie; 17.44 **Tros tele-special**, amusement; 18.15 **Groen en grondig**, agrarisch progr.; 18.30 **Toekomst in telekommunikatie**, TV-kursus; 18.50 **Tik tak**; 18.55 **De DD-show**, spelprog.; 19.25 **Familie Oudenrijn**, serie; 20.00 **Nieuws**.
20.27 **In de schaduw van de overwinning**, 3-delige serie
21.24 **De TV-dokter**, advies
21.25 **Tros aktua**
21.59 **De TV-dokter**, advies
22.00 **Het luchtruim overwonnen**, dok. serie
22.55 **Eureka**, dok. serie
23.30 **Nieuws**

Ned. 3

09.00 **Nieuws**; 10.00 **Schooltelevisie**; 15.15 **Teleac**; 18.00 **Hoe wankel is Joegoslavië**, reportage; 18.30 **Sesamstraat**; 18.45 **Jeugdjoernaal**; 18.55 **Het klokhuis**, jeugdinfo; 19.10 **Wildspoor**, dok.; 20.00 **Nieuws**.
20.25 **Sport studio**
21.04 **Roemeense toestanden**, dok.
22.00 **NOS-laet**, achtergrondinfo

WOENSDAG 7 MEI

BRT 1

16.00 **Samson presenteert**; 17.30 **De woudlopers**, serie; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Plons**; 18.10 **Kameleon**; 18.30 **Bassie en Adriaan**, serie; 19.00 **Uitzending door derden**; 19.30 **Nieuws**.
20.00 **Baraka**, spelprog.
21.30 **Wikken en wegen**, konsumentenmag.
22.30 **Nieuws**
22.45 **Even diep ademen**, serie

BRT 2

18.40 **Nieuwskrant**; 18.45 **Rin**, serie; 19.00 **Buren**, serie; 19.30 **Nieuws**.
20.00 **Sampdoria Genua-Anderlecht**, voetbal

VTM

16.00 **The Ewoks**, serie; 16.30 **The real Ghostbusters**, serie; 16.50 **Schuif af**, kinderprog.; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **VTM-Super 50**; 19.00 **Nieuws**; 19.30 **Rad van fortuin**.
20.00 **Beroemd, De Strangers**
21.00 **Edward & Mrs. Simpson**, serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Star**
23.10 **Odd Couple**, serie
23.35 **Nieuws**

Ned. 1

10.00 **Vrouw zijn**, mag.; 10.45 **De muzikale fruitmand**; 13.00 **Nieuws**; 15.00 **Wilma**, portret Suri-naamse vluchtelingen; 15.30 **Ronduit muziek**, impressie; 15.36 **Onder het ijs**, dok.; 16.30 **Tom Sawyer**, serie; 16.54 **De avonturen van...**, serie; 17.30 **Nieuws**; 17.40 **Tijdsein 1**, aktualiteiten; 18.28 **Avonturenbaai**, serie; 19.00 **Nieuws**; 19.20 **Highlight**, portret Larry Howard.
19.56 **The Campbells**, serie
20.25 **Bunkerer**, alternatieve kijk
20.35 **Als de dag van gisteren**, dok.
21.10 **Om Sions wil**, koorzang
21.57 **Jij of niks**, dok..
22.15 **Tijdsein 2**, aktualiteiten
23.00 **Nieuws**
23.10 **Op de avond van de 9e mei**, interview W. Koch

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 16.00 **Superchamps**, sportspektakel; 16.55 **Abilene town**, film; 18.25 **The edge and beyond**, risikosport; 18.40 **Countdown**, pop; 19.30 **Behind the scenes of Tour of Duty**; 20.00 **Nieuws**.
20.27 **Crime story**, serie
21.25 **Nieuwslijn**, aktualiteiten
22.00 **The fly**, film
23.35 **Pin up club**, erotiek
23.55 **Cash**, beleggingsspel
00.25 **Nieuws**

Ned. 3

08.55 **Nieuws**; 09.00 **Schooltelevisie**; 18.00 **Hollandse nieuwe**; 18.30 **Sesamstraat**; 18.45 **Jeugdjoernaal**; 18.55 **Het klokhuis**, jeugdinfo; 19.10 **Van gewest tot gewest**, info; 19.49 **Politieke partijen**.
20.05 **Sampdoria Genua-Anderlecht**, voetbal
22.10 **NOS-laet**
23.00 **Studio sport**
23.30 **Nieuws**

DONDERDAG 10 MEI

BRT 1

14.00 **Schooltelevisie**; 17.30 **De woudlopers**, serie; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Plons**, serie; 18.10 **Draaimolen**, kinderprog.; 18.20 **Jacobus en Corneel**, serie; 18.35 **De tovenaer van Oz**, serie; 19.00 **Puur natuur**; 19.05 **Uitzending door derden**; 19.30 **Nieuws**.
20.00 **Het Capitool**, serie
20.20 **Felice!**, spelprog.
21.00 **De Prehistorie**, muziekprog.
21.25 **Panorama**, aktualiteiten
22.30 **Nieuws**
22.45 **Première**, nieuwe films

BRT 2

18.40 **Nieuwskrant**; 18.45 **Babel**, voor migranten; 19.00 **Buren**, serie; 19.30 **Nieuws**.
20.00 **L'Infedelta delusa**, opera

VTM

17.00 **VTM-Kinderklub**; 17.30 **Lassie**, serie; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Cijfers en letters**; 18.30 **Santa Barbara**, serie; 19.00 **Nieuws**; 19.30 **Rad van fortuin**.
20.00 **Tien om te zien**, show
21.00 **Flamingo Road**, serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **World War II Revisited**, dok.
23.35 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws**; 16.30 **Museumschattten**; 16.41 **Neighbours**, serie; 17.04 **Pugwall**, jeugdserie; 17.30 **Nieuws**; 17.41 **Jules unlimited**, toegepaste techniek; 18.06 **Vara's kindermenu**; 19.00 **Nieuws**; 19.22 **De baas in huis**, serie; 19.46 **Lingo**, woordspel.
20.20 **Bergerac**, serie
21.16 **Tien voor taal**, taalstrijd
21.59 **Achter het nieuws**, aktualiteiten
22.29 **Op 't scherp van de snede**, serie
23.00 **Nieuws**
23.10 **Het woord als wapen**, dok
00.00 **Natuurmonument**

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 15.30 **Avro service salon**; 16.55 **Post**, voor de jeugd; 17.03 **Runaway Island**, jeugdserie; 17.30 **Toppop gogo**; 18.00 **Ontdek je plekje**, Diest; 18.10 **Van huisschaker tot klubschaker**, TV-kursus; 18.30 **David de kabouter**, serie; 19.00 **Pauze TV**, jongerenmag.; 19.25 **Preferenties**, spelprog.; 20.00 **Nieuws**.
20.27 **Sophie's choice**, film
23.00 **Scheveningen internat. muziek konkoers**
23.50 **Nieuws**

Ned. 3

09.00 **Nieuws**; 10.00 **Schooltelevisie**; 18.00 **De waslijn**, immigranten; 18.15 **Thuis in het M.Oosten**, studeren in het Westen; 18.30 **Sesamstraat**; 18.45 **Jeugdjoernaal**; 18.55 **Het klokhuis**, jeugdinfo; 19.10 **Press gang**, serie; 19.35 **Vogels kijken**, dok.; 20.00 **Nieuws**.
20.20 **Oranje en het plan geel**, dok.
22.00 **NOS-laet**, aktualiteiten
22.45 **Mest en milieu**, info
23.15 **Nieuws**

VRIJDAG 11 MEI

BRT 1

14.00 Schooltelevisie; 17.30 De woudlopers, serie; 17.55 Nieuws; 18.00 Tik tak; 18.05 Postbus X, serie; 18.35 David de kabouter, serie; 19.00 De Vlaams-Nationale Omroepstichting; 19.30 Nieuws.
20.00 Zoete dromen, film
22.00 Cannes special, achtergrondinfo
22.30 Nieuws
22.50 Tijd is geld, ekon. mag.
23.00 De adelaar is geland, film

BRT 2

18.40 Nieuwskrant; 18.45 Babel, voor migranten; 19.00 Buren, serie; 19.30 Nieuws.
20.00 WO II, Een klein land in de wereldoorlog
21.00 Natuur, wat doe je ermee, dok.
21.25 Salto Mortale, schoolverlaters

VTM

17.00 VTM-kinderklub; 17.30 Lassie, serie; 18.00 Nieuws; 18.05 Cijfers en letters; 18.30 Santa Barbara, serie; 19.00 Nieuws; 19.30 Rad van fortuin.
20.00 Patton, film
23.10 Nieuws
23.40 Crime story, serie
00.30 Nieuws

Ned. 1

13.00 Nieuws; 15.55 Winden waaien, film; 17.30 Nieuws; 17.40 Lekker weg, toer. mag.; 18.10 De poorten van de Servaas, dok.; 19.00 Nieuws; 19.20 Hints, spelprogr.
20.00 Ver van mijn bed show
21.15 Glad ijs, serie
21.50 Brandpunt, aktualiteiten
22.50 Zwerfsters, TV-spel
23.00 Nieuws
23.10 De Doe-Het-Zelf-moorden, film

Ned. 2

13.00 Nieuws; 16.00 Dreamers, serie; 16.47 Tros Jeugdstation; 16.53 Heathcliff & Co, serie; 17.25 Alf op Melmac, serie; 17.48 We gaan naar Rome, dok. WK voetbal; 18.18 Tros popformule; 18.50 Tik tak; 18.55 De eerste de beste, rekords; 20.00 Nieuws.
20.27 America's funniest home videos
21.00 Op goed geluk, spelprogr.
21.40 De TV-dokter
21.50 Jongbloed en Joosten, mag.
22.29 De TV-dokter
22.30 Tros sport
22.55 In the heath of the night, serie
00.35 Nieuws

Ned. 3

08.55 Nieuws; 10.00 Schooltelevisie; 18.00 Kanker, voorkomen is beter dan genezen, dok.; 18.30 Sesamstraat; 18.45 Jeugdjoernaal; 18.55 Het klokhuis, jeugdinfo; 19.10 Bamboe, het wondergras, dok; 19.35 Love stories, De cellist; 20.00 Nieuws.
20.50 Mijn vaders oorlog, film
21.40 Cinema 3, magazine
22.00 NOS-laet, aktualiteiten
22.45 Nieuws

Modiefotograaf Fred Astaire maakt van de slonzige Audrey Hepburn een topmodel in „Funny Face”. Zondag 6 mei op VTM om 22u.35.

ZATERDAG 5 MEI
FOR THOSE I LOVED

Fr.-Kanadese film uit 1983 met Michael York, Jacques Penot en Macha Méril. Tijdens WO II wordt de 16-jarige Martin Grayevski samen met zijn broers en zijn moeder naar het kamp van Treblinka overgebracht. Als bij toeval ontsnapt hij en kan terugkeren naar Warschau.. (Ned. 2, om 22u.40)

ZONDAG 6 MEI
FUNNY FACE

Dick Avery, fotograaf voor een modetijdschrift, komt toevallig in contact met Jo Stockton, de uitbaatster van een boekenhandel. Zij heeft belangstelling voor filosofie en zou dolgraag professor Flostre ontmoeten. Amerik. musical uit 1957 met Audrey Hepburn, Fred Astaire en Kay Thompson. (VTM, om 22u..35)

MAANDAG 7 MEI
THE NATURAL

Robert Redford maakt in 1984 een opgemerkte come-back in deze film van Barry Levinson. Hij speelt de rol van Roy Hobbs, een jonge honkbalbelofte die om onbegrijpelijke redenen wordt neergeschoten. 16 jaar na de feiten voelt hij zich sterk genoeg om opnieuw op het veld te stappen. (Ned. 1, om 20u.15)

DINSDAG 8 MEI
JE SUIS TIMIDE,
MAIS JE ME SOIGNE

Franse komische film van en met Pierre Richard uit 1978. Een schuchtere bankbediende wordt hopeloos verliefd op een

jonge vrouw die hij in de hal van een hotel ontmoet. Hij trekt naar een psycholoog die hem van zijn verlegenheid moet afhelpen, zodat hij zijn „geliefde” het hof kan maken. (RTL-TVI, om 20u.10)

WOENSDAG 9 MEI
THE FLY

Amerik. SF-film uit 1986 met Jeff Goldblum, Geena Davis en John Getz. De eksentrieke geleerde Seth Brundle heeft een genetische transportmachine ontworpen. Bij een eksperiment worden zijn genen verwisseld met die van een gewone huisvlieg... (Ned. 2, om 21u.50)

DONDERDAG 10 MEI
SOPHIE'S CHOICE

Alan J. Pakula verfilmde in 1982 de roman van William Styron. Meryl Streep kreeg met het personage van Sophie, een vrouw die getraumatiseerd uit de oorlog is gekomen en een drukkend geheim meeleurt, een rol toegespeeld die een aktrice in staat moet stellen haar kunnen te bewijzen. Dat deed zij ook en kreeg er terecht een Oscar voor. (Ned. 2, om 20u.27)

VRIJDAG 11 MEI
THE EAGLE
HAS LANDED

Amerik oorlogsfilm uit 1977 met o.a. Michael Caine, Donald Sutherland en Robert Duvall. Dankzij de sterke rolbezetting en het levendige verhaal vol verrassende wendingen kent dit relaas over de plannen van de nazi's om Winston Churchill te kidnappen nauwelijks een saai moment. (BRT TV1, om 23u.)

FVK-RODENBACHFONDS: VLAAMS-AKTIEF

OP DE BARRIKADE

Voor mij ligt het jaarverslag 1989 van de Federatie van Vlaamse Kringen: het Rodenbachfonds, een bonte rij plaatselijke kringen, verspreid over 5 Vlaamse provincies. Een moment om blijven bij stil te staan. Inderdaad, een partijpolitieke werking kan maar zin hebben wanneer ze geschiedt tussen bredere bakens. Bakens die worden gepland en herpland door een bewegingsstructuur.

Deze bewegingsstructuur wordt uitgelijnd door wat we noemen „beviende” organisaties.

De Federatie van Vlaamse Kringen is er zo eentje. En wat mij opvalt in dit jaarverslag en in de vele activiteiten, is het denkwerk dat er verricht werd rond de kulturele identiteit van Vlaanderen in Europa 1993. Dit jaarverslag is dan ook geen opsomming van al de activiteiten die vele kringen ondernomen hebben. Nee, zowel Wilfried Vandaele (ANC) als Hugo Schiltz als Leo van Eggeraat of Evrard Raskin (ANV) komen erin aan het woord. Het hele verslag wordt omkaderd door deze teksten. Zij geven een ziel aan cijfers, aan aantallen. Een jaarverslag van een beviende organisatie geeft de algemene sekretaris de kans om leden, simpatisanten en vooral het kader te wijzen op de grote plicht in het Vlaams-nationalisme te zorgen voor vorming, voor denkwerk, voor leven binnen de „tweede kring” enz...

Het FVK heeft een nationaal sekretariaat: Gebr. Vandeveldestraat 68, 9000 Gent, tel. 091/23.77.42.

Van daaruit wordt je gegidst naar één der provinciale sekretariaten. Ze zijn goed bemand. Ze maken je wegwijs naar al de activiteiten. Hoe staat het met jouw afdeling, heb je een band met een dergelijke werking? Zo nee, dan betekent dit een opdracht; een opdracht voor een stukje beter Vlaanderen, via een geëigende structuur in je gemeente. Voor dit werk vind je mensen, die wellicht niet geschikt zijn of bereid zijn om dadelijk politieke arbeid te verrichten. Het oprichten van een FVK-werking met hen is je eerste opdracht. Niet uitstellen: plannen en doen!

Willy Kuijpers,
algemeen sekretaris

Het FVK-Rodenbachfonds stelde in Gent het jaarverslag over 1989 voor en gaf toelichting over het jaarprogramma voor 1990. Het thema wordt voor dit jaar „Tussen volk en staat”. Hiermee wordt ingehaakt op de politieke en maatschappelijke aktualiteit. Vlaanderen moet de eigen staatsstructuur doelbewust aanwenden om opnieuw inhoud te geven aan een eigentijds, toekomstgericht en zelfbewust gemeenschapsidee. Vlaanderen moet de 21ste eeuw ingaan als een soevereine staat met een eigen gelaat.

Het werkingsjaar werd geopend met een debat tussen Dr. L van Egeraat en vice-premier H. Schiltz over de kulturele identiteit van Vlaanderen in Europa 1992. Binnen het Rodenbachfonds werd met sukses een Roemenië-projekt uitgewerkt. Het projekt werd afgesloten met een aperitiefdebat met Dr J. Kruithof (RUG) en Dr. Y. Van den Berghe (UIA).

Voor 1990 zijn heel wat activiteiten gepland. Het Rodenbachfonds Brabant organiseert in augustus een tentoonstelling en een voordrachtenreeks rond

het thema „Taal, meer dan een woord.” Het Antwerps Rodenbachfonds schenkt dit jaar aandacht aan maatschappelijke problemen. Onder het motto „Cirkels doorbreken, cultuurverrijkend” wordt gezocht hoe de samenwerking tussen de sociaal-kulturele en de welzijnssector kan geoptimaliseerd worden.

Het fonds heeft ook de opdracht de werken van de Vlaamse scheppende kunstenaars aan het publiek voor te stellen. Zo wordt in het najaar een reeks tentoonstellingen met werk van Oostvlaamse kunstenaars opgezet. In West-Vlaanderen pakt het Rodenbachfonds uit met een kursusreeks rond Aids.

Eind mei brengt het audiofonds, een afdeling van het Rodenbachfonds, de gloednieuwe CD „Rij maar an, ossewa” uit.

Het FVK-Rodenbachfonds roept ook alle zelfbewuste Vlamingen op om deel te nemen aan de Manifestatie van 6 mei in Brussel.

ABONNEMENTENSLAG '89-'90

UITSLAG TOMBOLA VOLGENDE WEEK

Onze lezers zullen zich herinneren dat de nieuwe abonnees op én de wervers van ons weekblad konden deelnemen aan een grootse tombola.

De „korte” weken van pasen en 1 mei verhinderden echter dat de lottrekking op de voorziene datum kon doorgaan. Wanneer u deze WIJ ontvangt is deze echter achter de rug. De uitslag komt dan in WIJ van 11 mei a.s.

Met onze verontschuldiging voor deze „technische storing”.

Ondertussen werd de eerste schijf van de werking afgesloten. Hierbij volgt de definitieve uitslag. Eerst de individuele stand en vervolgens de stand per arrondissement.

TOP TWINTIG

Oude getrouwe *Ward Herbosch* (Wommelgem) kaapt de eerste plaats weg, op de hielen gezeten door *Pierre Vos* (Riemst). Maar binnen de eerste tien zitten toch wel enkele merkwaardige uitslagen: *Luk Van Biesen*, *Wim Duys*, *Rob Geeraerts*, *Liske Van Hoorenbeek*, *Walter Storms*. Maar vooral *Bert Anciaux* die in Brussel een prachtige score wist te behalen.

WERVERS

1. Ward Herbosch, Wommelgem	36
2. Pierre Vos, Riemst	25
3. Luk Van Biesen, Halle-Vilvoorde	24
4. Wim Duys, Broechem	22
Rob Geeraerts, Laakdal	22
6. Bert Anciaux, Brussel	15
7. Liske Vanhorenbeek, Hofstade	14
8. Walter Storms, Lovendegem	11
9. Anny Lenaerts, Wilrijk	9
10. Jan Strynckx	8
11. Willy Kuijpers, Herent	7
Patrick Minnaert, Gent	7
Cecile Vens-Demuyne, Izegem	7
14. Georges Raes, Ledegem	6
VU-Haacht	6

16. Willy Putzeijs, Lummen	5
Jacques Vander Haeghen, Oudenaarde	5
Bert Verleysen, Munsterbilzen	5
19. Rita Borremans, Geraardsbergen	4
Maurits Passchyn, Meise	4
Nieke Stradiot, Sint-Lievens-Esse	4

ARRONDISSEMENT

Het spreekt vanzelf dat de individuele cijfers deze van de arrondissementen hebben beïnvloed.

De uitschieters: *Antwerpen* + 121!, *Halle-Vilvoorde* + 97, *Tongeren-Maaseik* + 69, *Gent-Eeklo* + 56.

In totaal werden 695 nieuwe abonnementen gehaald, niet wat wij gehoopt hadden, maar alvast een resultaat om fier over te zijn.

De werfaktie gaat verder!

ARRONDISSEMENTEEL

	Nieuwe	% t.o.v. streefnorm
1. Tongeren-Maaseik (1)	60	63,8
2. Halle-Vilvoorde (2)	97	47,5
3. Roeselare-Tielt (4)	39	44,8
4. Turnhout (3)	39	43,8
5. Dendermonde (5)	24	39,3
6. Brussel (6)	27	39,1
7. Antwerpen (7)	121	38,5
8. Sint-Niklaas (8)	24	35,8
9. Oostende-Veurne-Diksmuide (10)	30	32,3
10. Mechelen (9)	33	31,7
11. Gent-Eeklo (11)	56	29,5
12. Leuven (12)	45	28,1
13. Hasselt (13)	22	24,4
14. Kortrijk (14)	20	24,1
15. Brugge (15)	20	23,3
16. Aalst (16)	27	19,3
17. Oudenaarde (17)	6	17,6
18. Ieper (18)	5	14,3
Totaal	695	34,8

(*): plaats vorige week.

ANTWERPEN (ARR) IN KONGRES

Onder ruime publieke belangstelling had vorig weekeinde het arrondissementeel VU-kongres plaats in de UIA in Antwerpen onder het motto: „Antwerpen: hart van Vlaanderen, poort tot Europa”. De resoluties en besluiten werden met een ruime meerderheid goedgekeurd. Tijdens de gesmaakte slottoespraak van Koen Raets, arrondissementsvoorzitter, werden o.a. de vier thema's kort aangehaald: mobiliteit, migranten, kansarmen en ecologie/ekonomie. Teksten kunnen gevraagd worden op het arr. sekretariaat tel 03-238.82.08.

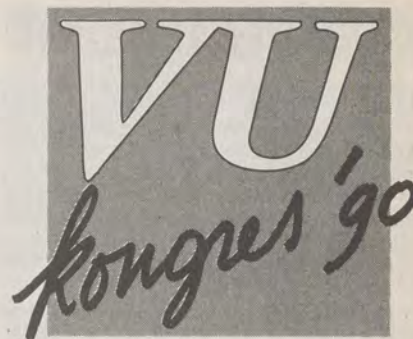
Volgende week brengen wij een uitvoerig verslag over dit kongres.

(foto Fokus, Antwerpen)

Op pasen werd in verschillende steden van „Frans”- en „Spaans”-Baskenland de *Aberri Eguna* of nationale feestdag gevierd. De grootste manifestatie ging door in Irunea (Pamplona), waar naar schatting zestigduizend mensen opstapten achter de slogan „Autodeterminazioa” (zelfbeschikking).

Bij deze manifestatie, die in een druilrige regen plaats vond, waren heel wat buitenlandse delegaties: Bretoenen, Katalanen, Korsikanen, Galiciërs en Vlamingen. Uit Vlaanderen stapte een afvaardiging van het Vlaams-Baskisch solidariteitskomitee Anai Artea mee op.

VRIJ VLAANDEREN
VRIJE MENSEN

LEUVEN

12 & 13 MEI 1990

JORIS VAN SEVEREN-HERDENKING

Aangehouden in de namiddag van 10 mei '40, werd Joris van Severen op 12 mei '40 in de Brugse gevangenis „op sekreet” gesteld om op 15 mei '40 te worden „afgevoerd”... 50 jaar later herdenken wij hem tijdens de *Joris Van Severen-herdenking te Brugge op zaterdag 12 mei a.s.*

Om 15u.: Eucharistieviering in de „Blindekenskapel”, Kreupelenstraat 8. Dit is een zijstraat van de Smedenstraat. Kapel opgericht n.a.v. de Slag op de Pevelenberg en een der mooiste bedehuizen van Brugge.

Om 16u.15: zitting in de bovenzaal van Huize Witteryck, Hoefijzerlaan 20 (op wandelafstand van de kapel).

Financiële steun welkom op rek. nr. 380-0137580-08 van „Joris van Severen-herdenking, 8000 Brugge”.

ZOEKERTJE

TE KOOP — Computerprogramma voor het berekenen van de personenbelasting voor loon- en weddetrekkenden, vennoten, bestuurders en zelfstandigen. Werkt op elke IBM-compatibele PC. Prijs 1500 fr/ 2000 fr. voor de versie met werkelijke bedrijfslasten. Op diskette 3.5" of 5.25". Te bestellen op het nummer 052/42.25.05.

OOST-VLAANDEREN

MEI

4 SINT-NIKLAAS: Bezoek aan juwelenontwerperster Monique Goossen en grafikus Guido Mariman, Dorushoeksken 11 te Waasmunster. Verzamelen om 19u.30 aan stadhuis Sint-Niklaas en worden te Waasmunster verwacht om 20u. Org.: FVV-Sint-Niklaas.

4 ASSENEDE: Gespreksavond over de toekomst van de ekspressweg Antwerpen-Knokke, met gemeenschapsminister Johan Sauwens. Om 20u.30 in zaal Cambrinus, Hoogstraat 19. Org. Vlaamse Vriendenkring 't Leeuwke Assenede.

4 GENTBRUGGE-LEDEBERG: IJzerbedevaart-avond „Europa... begint hier!“. Om 20u. in Dienstencentrum Gentbrugge, Braemkasteelstraat 45. Met Lionel Vandenberghe. Org.: VOS-IJzerbedevaartwerkgroep Gentbrugge-Ledeberg.

5 ZELE: Bal van burgemeester Jozef De Bruyne, in zaal De Zeven, met Danny en Conny Fabry. Eerste dans om 21u.

6 DEINZE: Op naar Brussel met de bus. Vertrek om 8u.30 stipt op de markt te Deinze. 200 fr. per persoon, drinkgeld chauffeur inbegrepen. Inschrijven bij arc De Vulder (091/86.72.84) of Maurice Waelkens (091/86.34.15).

8 BELZELE: FVV-hobbyklub in het teken van „moeder“. Info bij bestuur.

19 SINT-PAUWELS: Dienstbetoon invullen belastingsformulier. Bij Robert Hoelebrandt, Wijnstraat 46, tel. 03/776.89.30. Org.: VU-Sint-Gillis-Waas.

21 GENT: EHBO-kursus „Baby“. Om 20u. in Verbond Neutrale Mutualiteiten, Coupure Links 103, vergaderzaal 1e verdieping (091/24.11.13). Voor moeders uit het Gentse met een baby van 0 tot 24 maanden. Org.: Vlanajo O.VI.

„KEIZERLIJKE GENEUGTEN“ TE GENT

„Jan De Moor schrijft ironische brief aan André Van Hove“. Zo bloklettert De Morgen in grote opmaak op zaterdag 21 april. Ook de andere kranten ruimen plaats in voor de geschiedenis- makende brief.

OCMW-voorzitter Vanhove had, zonder voor- kennis van het OCMW, in een perskonferentie zijn groteske bouwplannen uiteengezet, zonder rekening te houden met de algemene beleidsnota van het OCMW en vroegere raadsbeslissingen.

In zijn open protestbrief aan de voorzitter ironiseerde VU-raadslid De Moor het voorgestelde bouwproject St. Antoniuskaai waar Vanhove een „Brug der Keizerlijke Geneugten“ (Keizer Karel, nvdr) zou bouwen over de Lieve die via een „glazen straat“ uitgaat op een binnenplein, bestemd voor horekafuncties.

Zijn brief besluit:

„Gent heeft een ludiek punt nodig, zoals Brussel zijn Manneke Pis, beweert U. Kan één André Van Hove volstaan?”

In de ministriële richtlijnen voor de opmaak van de begroting wordt gewezen op de prioriteit bij de OCMW-werking voor de kansarmen en minstbe- deelden. Ik moet tot mijn spijt vaststellen dat U zich van uit uw prachtig gerenoveerd kabinet, omringd door enkele onderdanige knappe dienstmaats, we- nig gelegen laat aan deze prioritaire taak van het OCMW. Uw afwezigheid op talloze vergaderingen spreekt boekdelen. (get.) Jan De Moor.”

VU-Laarne-Kalken wandelde zijn deel mee in de protesttocht „Red de Schelde“ en wel op zaterdag 14 april j.l. van Dendermonde naar Wetteren. Tussendoor was er aan „de Aard“ te Schellebelle tijd voor een fotootje...

CAUDRON OVER ONVEILIGHEID IN AALST

Volksvertegenwoordiger Jan Caudron, tevens raadslid in Aalst, heeft het schepencollege geïnter- pelleerd over de onveiligheid waarmee de bewo- ners van de stad worden gekonfronteerd.

Volgens Caudron wordt Aalst reeds als „Klein Chicago“ van Vlaanderen vernoemd. Door het brutaal vandalengedrag in sommige uitgaansbuurten en het ongestraft overtreden van verkeersregle- menten voelt een deel van de bevolking zich niet meer veilig en verhuist zelfs naar rustiger oorden.

Spelende kinderen, wandelende ouderlingen en andere voetgangers worden dagelijks opgeschrikt en soms gekwetst door allerlei voertuigbestuurders die de reglementering van de verkeersvrije Grote Markt voortdurend en ongestraft overtreden. Voor de Rozendreef dringt hij aan de „zone 30“ in te voeren. Hij vraagt ook of de verkeerskommissie een onderzoek wil instellen om de De Keyzerstraat verkeersvrij te maken.

Verder wil hij dat de ordediensten optreden tegen de viespeuken die de St.-Jorisstraat, de Hopmarkt en de Korte Nieuwstraat als reuzelatrines beschou- wen.

LOCHRISTI NAAR BRASOV

De Goossenaertskring Lochristi vertrekt op 7 mei met een eigen vrachtwagen naar een weeshuis te Brasov in Roemenië.

Na contacten met mensen ter plaatse werd een lijst opgesteld met de noden die er momenteel nog steeds zijn:

— er is vraag naar kledij voor zowel volwassenen als kinderen, maar vooral babykleden.

— er is nog steeds een tekort aan voedsel, vooral babyvoeding, melkpoeder en niet-bederfbare eet- waren.

— in de weeshuizen bedelt men om pampers, speelgoed, beddegoed, detergents en ontsmet- tingsproducten.

— in de scholen is er een schrijnend tekort aan schriften, potloden, latten, stylo's, kleurpotloden, papier enz...

— daar we samenwerken met mensen van de universiteit van Brasov vraagt men ons ook Frans- of Engelstalige lektuur, informatiebladen, tijdschrif- ten en leerboeken mee te geven.

Alles mag afgegeven worden bij Ivan Lybaert, Koning Albertlaan 186, 9130 Lochristi (tel. 55.55.64) en dit tot en met vrijdag 4 mei. Het transport en de verdeling ter plaatse wordt volledig door onze mensen gedaan.

ADVERTENTIE

KEUKENS - SANITAIR - VERWARMING

VAN DER CRUYS

Assesteeweg 240, TERNAT
Tel. 582.29.15

Toonzaal alle dagen open
van 9-19 u. Zondag gesloten.

Houtzagerij DE ROOSE N.V.

Algemene hout- en platenhandel
Schaverij

AFD. NINOVE - 9400
Steenweg naar Aalst 496
Tel.: 053-66.83.86

AFD.: OKEGEM - 9471
Leopoldstraat 114
Tel.: 054-33.17.51
054-33.11.49

JEUGDBOEKEN-VEERTIENDAAGSE HERK-DE-STAD

Onder het motto „Wie schrijft die blijft...wie leest, blijft ook bij" werd met medewerking van de jeugddienst en schepen Lo Guypen een jeugdboeken-veertiendaagse met daaraan verbonden een teken- en poëziewedstrijd georganiseerd.

Voor de kleuters en de jongsten uit het basisonderwijs was er een tekenwedstrijd. De leerlingen van het vierde leerjaar schreven een „kattel", vijf en zes maakten limericks. De leerlingen uit de sekundaire scholen mochten een gedicht insturen. In totaal waren er 719 deelnemers, waarvan er 50 bekroond werden. De winnaars konden hun prijs in ontvangst nemen tijdens de slotzitting in aanwezigheid van senator Laurens Appeltans. De slottoespraak werd gehouden door schepen Lo Guypen.

GROEI

Schepen Guypen maakte van de gelegenheid gebruik om het jaarverslag van de stedelijke bib voor te stellen. Hieruit blijkt dat het bibbezoek in de gemeente een blijvende groei kent. Opvallend hierbij is dat steeds meer studerende gebruik maken van de documentatie- en informatiemap-

pen, hetgeen bewijst dat deze mappen samenstellen zeker de moeite loont. Ook het jaarverslag van de jeugddienst werd door schepen Guypen naar voor gebracht. Na amper één jaar werking heeft deze dienst zijn belangrijkheid bewezen. De dienst ondersteunt de Herkse jeugdverenigingen in verband met subsidies, uitleendienst, spelenboeken, informatie en hulp bij grote activiteiten. Het feit dat de verantwoordelijke van de jeugddienst Peter Vananderooye, oud-scoutsleider, van zijn hobby zijn werk kan maken is zeker niet vreemd aan de goede werking van de dienst. Hij wordt ondersteund door schepen Guypen, zelf jaren actief in de jeugdbeweging.

LIMBURG

MEI

NEERPELT: Vanaf 14 april tot 4 juni foto-zoektocht (verdeeld in 5 zones). Prijsuitreiking op 16 juni om 20u. in De Peel. Deelname: 500 fr. voor 5 zones, 150 fr. voor één zone. Inschrijven en info bij Leo Domen, Haagdoornstraat 47 te Neerpelt (64.33.03).
5 AS: Bal van de burgemeester in zaal Elckerlyk vanaf 20u.30.

16 MAASMECHELEN: Gratis belastingsservice van 20 tot 22u. in zaal 't Gleeg, Jozef Smeetslaan 104. Org.: VU-Maasmechelen.

**WILLY
MICHIELS**

MAKELAAR IN VERZEKERINGEN

Torleylaan 51 • 1511 HUIZINGEN
tel. 02/360.20.40
Kantooruren: 9-12 - 15-18 (zaterdag: 10-12)
Waar Vlamingen méér dan thuis zijn

**Een advertentie
in WIJ RENDEERT.**

02/219.49.30
(redactie)

02/380.04.78
(Karel Severs)

SOMS KUN JE IN SCHOTLAND OVER DE KOPPEN LOPEN.

Begin uw reis naar Noord-Engeland en Schotland al in Zeebrugge. Iedere dag om 18 uur. Om de volgende morgen fit aan te komen in Hull.

Prijs vanaf 4.900 BF H/T per persoon. (Nog veel voordeliger voor mini-retours, senioren, studenten, families, groepen,...) Alles inbegrepen: 2 overtochten met telkens gereserveerde slaappleaats,

5-gangen diner en uitgebreid (Engels) ontbijt. Aan boord tax-free shoppen, van een goede film genieten, een avondje uit in de piano bar, de disco, of aan de speeltafels, het kan allemaal.

Vraag uw gratis brochure bij North Sea Ferries - Leopold II Dam, 13 - 8380 Zeebrugge.
Tel.: 050/54.34.30 - Fax: 050/54.68.35. Of raadpleeg uw reisbureau.

NORTH SEA FERRIES
1965-1990 · 25 YEARS OF EXCELLENCE

DE LUXE HOTELS OVER ZEE

ADVERTENTIE

NIET LANGER WOORDEN MAAR DADEN!

Reeds verschillende malen deed VU-Deerlijk in de gemeenteraad voorstellen tot verbetering van bestaande voetpaden of het aanleggen van nieuwe voetpaden. De bescherming van de zwakke weggebruiker (zowel voetganger als fietser) is een problematiek die de VU-Deerlijk ernstig neemt en geen ogenblik laat voorbijgaan om de CVP-meerderheid op haar verantwoordelijkheid te wijzen.

Helaas houdt deze meerderheid het bij vage beloftes zoals: We kennen de situatie, we *beloven* er iets aan te doen.

Ontgoochelend is het dan ook om telkens te moeten vaststellen dat maanden nadien de *beloftes* nog steeds in de (onderste?) lade van het schepenkollege zijn blijven liggen.

Om dit talmen van de meerderheid aan te klagen ging de VU-Deerlijk over tot actie. In de Schragenstraat (straat waarlangs heel wat wandelaars naar het Gaverdomein en kinderen naar de kleuterschool Ter Ruste passeren) werd vorige week een volledig met gras en onkruid overgroeid voetpad gereinigd door enkele VU-lidestuursleden. Voortgaande op de foto blijkbaar tot grote genoegdoening van enkele buurtkinderen.

De problematiek van de zwakke weggebruiker en het verbeteren van slecht onderhouden voetpaden werd vervolgens nog maar eens aangekaart tijdens de gemeenteraad van april.

Volgt de CVP het voorbeeld van de VU en gaat ze eindelijk ook over tot actie of wordt er gewacht op een zoveelste ernstig ongeval?

In elk geval blijft VU-Deerlijk de gang van zaken heel ernstig volgen.

DE FRIVOLE FRAMBOOS TE ANTWERPEN

Op uitnodiging van de Vlaams-nationale Coremanskring komt De Frivole Franboos naar de Arenbergschouwburg.

Wat het duo Peter Hens en Roland Serpierre op de planken brengen is een waarachtige pijniging voor de lachspieren.

„Allegro con fituro” is een schitterend programma vol muzikale en humoristische verrassingen en wordt op meesterlijke wijze gebracht door twee talentvolle rasmuzikanten met een bijzonder verfijnd gevoel voor humor.

„Hark-Hark” is een magistrale versie van het aloude Vlaamse lied „In het bos daar staat een huisje”, een New-Beat lied in een Franse versie of bewerking van Willem Tell-ouverture.

Op 22 mei 1990 om 20u.15 is de Frivole Franboos te gast bij de Coremanskring in de Arenbergschouwburg te Antwerpen.

Kaarten aan 400, 350, 300 en 250 fr. zijn te reserveren op het nr. 238.82.08 van de Coremanskring tijdens de kantooruren of op het nr. 232.11.14 van de Arenbergschouwburg (tussen 11 en 16u.)

ADVERTENTIE

ONTMOETING

Vic ANCIAUX - Charles PICQUE

*Twee mannen die weten
wat ze willen*

Moderator

Guido Fonteyn

Het nieuwe Brussel
Stadsrenovatie
Huisvesting
Fusie van de 19
Provincie Brabant
enz. ...

Maandag 14 mei 1990

20.00 uur

DE MARKTEN

OUDE GRAANMARKT 5

1000 BRUSSEL

Gratis toegang

Organisatie :

VU

Hoofdstedelijke Afdeling

VU-LEUVEN OVER DE RUIMTELIJKE ORDENING

De Leuvense VU-gemeenteraadsleden Vital Geeraerts en Hans Braquené hebben weer een nota uitgegeven waarin een beleidstema wordt uitgewerkt.

Na eerdere dossiers omtrent toerisme, parkeren, musea, personeelsbeleid en afvalproblemen wordt nu de ruimtelijke ordening in het Leuvense onder de loep genomen.

Op deze wijze wil de VU-fractie stelselmatig alle beleidsdomeinen doorlichten en een konstruktieve oppositie voeren.

Uitgangspunt in deze nota is het principe dat reeds in het kiesprogramma van 1989 scherp naar voren kwam, nl. de primordiale bescherming van de open ruimten in de stedelijke omgeving.

In een eerste deel wordt de problematiek beschreven van de druk die momenteel op de schaarse openruimte weegt. In eerste instantie is er het project van de evenementenhal die het provinciaal domein van Kessel-Lo dreigt te verwoesten maar dat door hevig verzet van buurtbewoners en oppositie, in de eerste plaats de VU, wellicht kan bedwongen worden. Maar nog tal van andere megalomane projecten liggen klaar om de Leuvense natuur in beton om te toveren.

De VU pleit voor een moratorium en voor een optimaal gebruik van verkommerde zones en restgebieden. Elders in dit blad wordt deze visie nader toegelicht (zie „Ruimtenood in het Leuvense“).

In een tweede deel wordt het ontwikkelingsplan bekeken, dat door een projectteam van de KUL, o.l.v. prof. Smets werd opgemaakt voor de zone rond de Vaartkom.

De VU ziet in dit plan het bewijs dat nog enorme mogelijkheden schuilen in de huidige, schijnbaar volzette stadsgebieden. Zij juicht dit plan in zijn algemene opties toe maar heeft wel een aantal bedenkingen bij enkele onderdelen ervan. De VU-raadsleden doen trouwens nog enkele andere suggesties inzake optimaal gebruik van de ruimte, waaronder de overwelving van de spoorgeul de voornaamste is. Wie belangstelling heeft voor dit of een van de vorige dossiers kan dit steeds aanvragen bij Hans Braquené, Bondgenotenlaan 93/5, 3000 Leuven — 016/22.36.53 of Vital Geeraerts, A. Meyswijk 22, 3010 Wilsele — 016/23.42.22.

MIGRATIE EN MIGRANTEN TE BRUSSEL

Op 28 mei 1990 om 20u. organiseren het Vlaamse Komitee voor Brussel en de WERkgroep Taalgebruik (ANV) een kollokwium in het auditorium T'Servlaes (Kredietbank), Warmoesberg 22 te 1000 Brussel.

Sprekers: mevrouw Paula D'Hondt, staatssecretaris Vic Ancliaux belast met de coördinatie van het migrantenbeleid te Brussel. Jos Bouveroux is moderator.

De werken aan de omstrede evenementenhal in Kessel-Lo liggen al een hele tijd stil na de schorsing van de bouwvergunning door de Raad van State. Intussen werd ook de overeenkomst tussen de stad Leuven en de exploitatiemaatschappij vernietigd door de voogdijminister en heeft het gemeentebestuur de aannemerskontrakten laten opzeggen. Het lijkt er meer en meer op dat de strijd van het buurtcomité en de oppositie tegen deze inplanting zal gewonnen worden. Koplopers in het verzet waren o.m. de VU-gemeenteraadsleden Hans Braquené en Vital Geeraerts en VU-afdelingsvoorzitter Gerda Raskin, hier op de bouwwerf. Ook zij zijn ervan overtuigd dat het groene Provinciaal Domein alsnog zal gevrijwaard blijven van deze mastodont. (foto W. Vanderwegen)

VOORDRACHT FVV-AFFLIGEM

Het FVV-Affligem organiseert een tweetal voordrachten. Op 18 mei om 20 u in Natekenshof spreekt Herwig Blockx over het thema „Is ons voedsel nog natuurlijk?“. Hij is bioloog en werkzaam voor de „Natuurjongeren“ in Vlaanderen.

Vrijdag 15 juni is dezelfde spreker te gast. Dan gaat het over „Ons drinkwater“. Hij gaat in op de oorzaken van waterverontreiniging. Iedereen is welkom op deze activiteiten.

NA DE BETOGING: HEKELGEM

Zondag 6 mei '90 ná de betoging te Brussel: Nieuwe krachten opdoen en nakaarten op het eetfestijn van VU-Hekelgem. Zaal Patronaat. Smaakelijke gerechten, prima geserveerd aan schappelijke prijzen.

ZOEKERTJE

— GEZOCHT — 21-jarige jongeman wenst betrekking ten westen van Brussel. Opleiding: Hoger Sekundair „Bouwtechnieken“. Legerdienst beëindigd. Aktueel tijdelijke betrekking in gemeentelijke dienst. Voor inlichtingen zich wenden tot senator dr. J. Valkeniers, tel. 02/569.16.04.

BRABANT

MEI

5 **STERREBEEK**: Haantjes- en biefstukkenfestijn van VU-Groot-Zaventem. In de gemeenteschool van Sterrebeek vanaf 12u.

5 **MERCHTEM**: Kaas- en Wijnavond in feestzaal Harmonie, Stooftstraat. Inkom 200 fr. Org.: VU-Merchtem.

5 **SINT-MARTENS-BODEGEM**: 10e pannekoenfestijn en boterhammen op zijn pajots. In de gemeenschapslokalen, Schoolstraat, vanaf 18u. Ook op 6/5 vanaf 15u. Org.: VU-Sint-Martens-Bodegem.

5 **HEKELGEM**: Jaarlijks Eetfestijn van VU-Hekelgem, in zaal Patronaat, Fosselstraat te Affligem. Vanaf 18u. Ook op 6/5 van 11u.30 tot 16u.30 en van 18 tot 20u.

6 **KAMPENHOUT**: Naar manifestatie te Brussel met bus. Vertrek Marktplein om 9u. Alle simpatisanten zijn welkom. Org.: DF-Kampenhout.

6 **STEENOKKERZEEL**: Naar manifestatie te Brussel. Opstap bus om 9u. Oud Station, Haachtsesteenweg.

6 **LONDERZEEL**: Vlaamse betoging te Brussel. Samenkomst en vertrek om 9u. op het Heldenplein. VU-Londerzeel.

13 **HOFSTADE**: Rommel- en kleinveemarkt, tussen 9 en 12u.30 te Hofstade (Zemst), Ambrooswtg, naast de kerk. Tevens van 14 tot 19 u. in Parochiecentrum, Ambrooswtg 2: taart, pannekoeken en roomijs op diverse wijze. Org.: VU-Hofstade.

14 **LENNIK**: Van 20 tot 22u. in Huize Zwartebroek, Zwartebroekstraat 127: Vreemde stoffen in onze voeding. Org.: Fed. Aut. Centra voor Welzijnzorg.

Restaurant «Tijl»

Wij vieren onze derde verjaardag en bieden U een uitstekend menu aan à 875 fr.

Aperitief gratis

Assesteenweg 74
1740 Ternat
Tel.: 02/582.31.14

Woensdag gesloten
Zaterdag open vanaf 18.00 uur

Herberg Viking

Sinds 15 jaar Vlaams-Nationaal trefpunt in het hartje van Brussel.

Guido Dosogne
Arduinkaai 5 (KVS)
1000 Brussel
02/218.01.27

RESTAURANT
Hasselberg

NIEUWE LAAN 47 - 1860 MEISE
Op 5 km van de Heysel, baan Plantentuin.

LUNCH-TIME MENU
900 F p.p.
4 diensten

MARKTMENU
1.300 F p.p.
5 diensten

Banketzaaltje gratis voor al uw feesten

Tel. : 02/269.70.45

'tboerenhof

CAFE-RESTAURANT-FRITUUR

Terras - Lunchroom - Coffeeshop
Altamira stone grill

Prijzen voor groepen
op aanvraag.

De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

**RESTAURANT
KAPPELEKESHOEF**

Kapelstraat 1
Tongerlo-Westerlo
Tel. 014-54.40.07

Maandag gesloten
Rustieke sfeer

Banketbakkerij
ANTWERPIA

JOOST GOSSYE

Geraardsbergsestraat
38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33

**RESTAURANT-HOTEL
OVEREINDE**

Salons Raymond

- banketzalen tot 300 personen
- specialiteiten bruiloften en banketten

Overeinde 8 AS
011/65.73.05 - 65.89.40

Bij vertonen van VU-lidkaart:
één aperitief gratis.

Het Palinghuis

Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER

Oude Brugstraat 16, 9328 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december

De familiezaak met traditie

Brood- en
banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2730 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

**SPECIALITEIT VAN ALLE
GELEGENHEIDSGEBAK**

Hostellerie

Petrus

Oerenstraat 13 8190 Alveringem
tel. 058/288 007

Hotel — Restaurant — Feestzaal — Tea-Room

Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmte, comfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.

- Wij bieden U:
- 6 luxueuze hotelkamers met alle denkbare comfort
  - Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 695 fr. tot 1600 fr.
  - Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
  - Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: vanaf 1750 fr.
  - Eveneens pension en half-pension mogelijkheden.
  - Week-end verblijf.

Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden: Tel. 058/28.80.07

Hostellerie Petrus, Oerenstraat 13, 8190 Alveringem.

WEST-VLAANDEREN

MEI

6 BREDENE: Wandelzoektocht. Inschrijven van 13u.30 tot 14u.30 in zaal „Cappelrie” te Bredene-Dorp. Afstand 8 km. 20 naturaprijzen en gratis tombola. Deelnameprijs 50 fr. Tijdens en na zoektocht in zaal Cappelrie manillenkorting. 50 fr. inleg. Iedereen prijs. Org.: Kring Vlaanderen Morgen.

6 IZEGEM: Vlaams Huis, 8u.30. Verzamelen voor deelname aan manifestatie te Brussel. Deelname 300 fr. Vertrek stipt 8u.30. Org.: VU-Izegem.

8 IEPEER: Kookavond VVI-Ieper, in de keuken van het Jeugdstadion, om 19u.30. Info-menu op tel. 057/20.24.68.

9 LANGEMARK: Bende van Nijvel en Roze Balletten. Hugo Coveliers in zaal Munchenhof, Markt 22 te Langemark om 20u.30. Org.: Vriendenkring VB 88 Langemark-Poelkapelle.

11 IZEGEM: Zaal ASLK, Roeselaarsestraat om 20u.: informatie oer en degusteren van streekbie-

ren. Org.: FVV-Izegem.

11 IZEGEM: Vlaams Huis, vanaf 20u. Derde kaarting. Ook op 13/5 vanaf 10u. Org.: Kaartersklub De Vlaamse Vrienden.

13 IZEGEM: Vlaams Huis om 13u.30: verzamelen voor wandeling in de Scheldemeersen te Avelgem o.l.v. Geert Orgaer. Org.: Wandelklub Vlaams Huis.

21 IEPEER: Naar Noord-Frankrijk met VVI: Glasfabriek Cristal d'Arques, Bokhaus van Eperleques. Vertrek 13u. stipt Nieuwerck. 350 fr. p.p. Inschrijven en info: 057/20.24.68.

21 IZEGEM: Zaal Oud Stadhuis, 15u.: voordracht over de staatsvorming door P. Ruyschaert. Org.: VVVG-Izegem.

26 IEPEER: Keltenroute met VVI, archeologisch wandelpad om en rond Kemmelberg. Met eigen wagen naar Labyrint, Dries 29 te Kemmel. Vertrek wandeling: 14u.30. Om 17u.30 koffietafel. 375 fr.p.p., 200 fr. -12j. Org.: VVI.

RESTAURANT

't Genoegen

Specialiteit: **VLEESFONDUE**
Salade + 5 sausjes.

Grillade: **Ribstuk aan 't been**
„**ABERDEEN**”
(van superieure
Schotse kwaliteit)

Stenedorpstraat 23
8400 OOSTENDE
059/70.34.17

Rustieke sfeer in een
landelijke omgeving op 2 km van Oostende-Centrum.

ADVERTENTIE

ADVERTENTIE

Bij ons bent u thuis.

meubelcentrale heylen

Leuvensesteenweg 781, **KORTENBERG (Erps-Kwerps)** - 02/759.89.91

Baan naar Bree 123, **PEER (meubelboulevard peer)** - 011/63.39.39.

Zondag open van 10.30 tot 18 uur. - Dinsdag gesloten. - Andere dagen open van 9.30 tot 19 uur.

ANTWERPEN

MEI

4 HERENTALS: Eksellente avond met vice-minister Hugo Schiltz, in de Boskantien Wijgaard. Org.: VU-arr. Turnhout.

4 RIJKEVORSEL: Van 18 tot 21u. Invullen belastingaangiften door VU-Rijkevorsel-Merksplas in café Duivenlokaal te Sint-Jozef.

4 BERCHEM: Kaas- en wijnavond in het „Oud Kapelleke”, Ferd. Coosemansstraat 127. Kaas- of vleeschotel aan 250 fr. Gastspreker: Herman Lauwers. Aanvang: 20u. Inschrijven bij T. Van Gelder, Apollostraat 73 (321.19.86). Org.: VU-Berchem.

4 KONTICH: VU-bal. Tropische nacht met Bart Kaell. In de Magdalenazaal.

5 ZWIJNDRECHT: VU-dansavond in zaal Gildenhuis, Statiestraat 28. Orkest: André Appeldoorn. Deuren 20u. Dans 21u. Inkom 100 fr.

6 BERCHEM: Naar manifestatie te Brussel met bus. Vertrek aan „oude kerk”, om 9 uur. Kostprijs: 200 fr. Inschrijven bij Paula Van Beeck, 321.73.60.

8 BERCHEM: Huifkarrentocht met bezoek aan begijnhof Turnhout, Speelkaartenmuseum, gelegenheid tot winkelen. Vertrek 8u. Berchem-statie. Info en inschrijven bij FVV-Berchem.

8 RIJKEVORSEL: Van 18 tot 21u.: invullen belastingaangiften door VU-Rijkevorsel-Merksplas in café Duivenlokaal te Sint-Jozef.

13 ZWIJNDRECHT: Vlaamse Kring Scheldemeeuw Zwijndrecht org. fietsenrally. Vertrek 11u. Vlaams Huis, Polderstraat 15. Afstand 30 km. Deelname: 80 fr.. Tijdens rust voor iedere deelnemer soep met brood. Info: Pol Hemelaer (03/252.68.89) en Vlaams Huis (03/252.75.32). Org.: VU-Zwijndrecht.

16 BERCHEM: Voordracht door stadsgids George Van Cauwenbergh, over Oud-Antwerpen. Om 20u. in Kult. Centrum, Driekoningenstraat 126. Inkom 100 fr. 65+ en studenten: 50 fr. Org.: Vlaamse Kring en FVV.

17 MOL: Studieavond over streekpers in zaal Malpertuus te Mol. Org.: VU-arr. Turnhout.

17 KAPellen: Uitstap met geleid bezoek aan Byzantijnse kapel en de kunstateliers van de Benediktessenpriorij te Schoten. Org. en info: FVV-Kapellen.

18 TONGERLO-WESTERLO: Om 20u.30 in Kapellekeshoef: Jo Belmans laat de Vlaams-nationale strijd herleven in de Kempen na WO II. Org.: SMF-Kempen.

19 RIJKEVORSEL: Van 10 tot 11u.30 en van 13u.30 tot 16u.: invullen belastingaangiften door VU-Rijkevorsel-Merksplas in café Duivenlokaal te Sint-Jozef.

DIENSTBEToon TE NIJLEN

Ziekenfonds tak Lier, Gemeentestraat Nijlen: elke maandag en dinsdag van 9 tot 12u; elke woensdag van 13 tot 16u.; elke donderdag van 13 tot 19u.30.

Lokaal Duivenbond Kessel: zaterdag 19 mei van 10 tot 12u.30; zaterdag 26 mei van 10 tot 12u.30 en zaterdag 16 juni van 10 tot 12u.30.

U kunt steeds terecht bij volgende personen:

— Paul Vivet, OCMW-raadslid, Merelstraat 29 te 2508 Kessel.

— Jef Lemmens, OCMW-raadslid, Zandlaan 36 te 2260 Nijlen, tel. 481.73.12.

— Jos Roofthoof, Hazelaarshof 2 te 2261 Bevel, tel. 481.60.11.

NV BERT Cars en Trucks

Assesteenweg 101-103
TERNAT

Tel.: 02/582.13.12
02/582.04.10

Verdeler

VOLKSWAGEN - AUDI - PORSCHE 924-944

Diensten: verhuring lange termijn: D'IETEREN LEASE
korte termijn: AVIS

Personenwagens, vrachtwagens en carrosserie

**TE HUUR VOOR UW VAKANTIE
AAN ZEE :**
moderne app. en villa's
in alle prijsklassen
Gratis catalogus op aanvraag

058 - 51.26.29
Leopold II laan 205
8458 OOSTDUINKERKE

DE PRIJSBREKER

van het goede meubel

Groenstraat 84, 2000 Antwerpen tel. 03/236.45.31

Open van 10 tot 19 u. Maandag gesloten

Alle trofeeën, wimpels, bekers,
speldjes, badges, enz.

**ESOX -
STAN PHILIPS**

Panorama 36
1810 WEMMEL
Tel. 02/460.68.93

Guido NUYTTENS

Longtinstraat 126
1090 Brussel

SANITAIR - ZINK
ROOFING
LOODGIETERIJ
GASERWARMING

Tel. 426.19.39

PROMO PUZZLE

Kies zelf het onderwerp
van uw puzzel

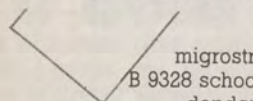
Daniël Cortier
02/428.69.84

FRANSSSENS OPTIEK:

Silhouette
Marwitz
Rodenstock

Herentalsebaan 340, Deurne-Z.
Tel. 03-321.08.96
Kerkstraat 44, Antwerpen
Tel. 03-235.64.75

nv de winne-fabrisac

migrostraat 128
B 9328 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16

drukkerij

typo - offset - repro
enveloppen - rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk - direct mail

**PVBA
J. BORREMANS-COCK
& KINDEREN**

Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89

Wij bouwen voor u
sleutel op de deur

GELD

Onmiddellijk te bekomen bij

FRANS VAN MOORTER
Vijfhuizen 6, Erpe
Nieuw telefoonnummer:
053/80.10.09

**Freddy en Cecile
Vermeersch-Vaesens**
Sint-Aarnoutstraat 12
8260 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50

algemene decoratiewerken —
schilderen — behangen —
vloerbekledingen — parket —
louverdrape — luxaflex — ....

ACHTERUITKIJK

Als ik zo de jongste nummers van WIJ op een rijtje leg dan verheug ik mij over artikels als „de wortels van onze moderne poëzie”, de verhouding Vlaamse taal-Nederlands (9 febr.), de vervuiling van de Dender (16 maart), de geschiedenis van de Ronde van Vlaanderen (30 maart), de vier ontslagen Vlaamse studenten van Gent (20 april), studentenleider Jef Van den Eynde (13 april), Dr. Speleers en Katyn (20 april)...

Dat zijn artikels die men nergens anders leest en die zowel voor ouderen als voor de jeugd lessen in Vlaamse geschiedenis zijn. Minder aangenaam zijn de ellenlange stukken over Armenië, Roemenië, Kosovo, enz. Alhoewel ik de volksverbonden waarde ervan niet ontken spreken die artikels mij minder aan.

Verder verheug ik mij in de terugkeer van de Persspiegel.

J. Larens, Herselt

STEENSTRATE

Tot mijn ongenoegen heb ik moeten vaststellen dat de voormannen van de Vlaamse verenigingen blijkbaar geen interesse hadden voor de herdenking van de Duitse gasaanvallen in Steenstrate.

Deze schande — nu 75 jaar geleden — waarbij geprobeerd werd niet alleen soldaten te treffen maar ook de bevolking, gaf mee de stoot tot de Vlaamse Nooit Meer Oorlogstraditie.

Maar blijkbaar kibbelen de Vlaamse verenigingen liever over de franjes van de staatshervorming.

Mijn ongenoegen werd nog aangescherpt toen ik de Davidsfondsvoorzitter (terecht!) hoorde van leer trekken tegen de abortuswet maar geen woord over had om de bescherming van het geboren leven, van bv. soldaten, aan de kaak te stellen!

Wie een „prenatale doodslag” veroordeelt is pas geloofwaardig wanneer hij in dezelfde eis de „postnatale doodslag” veroordeelt!

P.L., Hofstade

ONBEGRIJPELIJK

KWB-KAV maken deel uit van het ACW en zijn op de eerste plaats parochiale verenigingen.

En toch laten KAV en KWB zich misbruiken door de ACW-koepel wanneer deze haar leden adviseert massaal lid te worden van de CVP!

Als kristen, Vlaams-nationalist, en actief in het parochieleven snap ik dat niet: parochiale verenigingen die zich bekennen tot een politieke partij.

Als lid van een parochiale vereniging wens

ik niets te maken te hebben met partijpolitiek. Wat denken onze bisschoppen en parochiepriesters hierover?

Trouwens sinds CVP-ministers mee de abortuswet hebben ondertekend en deze dus mee mogelijk hebben gemaakt, snap ik niet wat die „C” nog inhoud krijgt. Of anders gezegd: zijn de mensen in de CVP dan „kristelijker” dan kristenen uit andere partijen?

Ik dat dat parochiale verenigingen zoals KWB-KAV er op de eerste plaats waren voor mensen en niet voor partijen.

Dat is meen ik, ook de visie van eminente kristenen zoals p. Schillebeekx en m. Max Wildiers.

Wilfried Rosiers, Neeroeteren

De redactie ontvangt graag brieven voor de lezersrubriek Wederwoord. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceert zij, naarglang er plaats beschikbaar is. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. Brieven worden ondertekend met de naam en de plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt slechts de initialen te gebruiken. De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van de redactie.

AANVALLEN

Het onmiskenbaar groot aantal éénrichtingsreacties rond de houding van de koning en de CVP-ministers in de abortuskwesitie is zeker een bewijs voor de denkrichting van een belangrijk deel van de bevolking, maar evenzeer haar zeer gebrekkige kennis van de macht en bevoegdheden die de betrokkenen is toebedeeld.

Zo valt men de CVP-ministers aan, omdat zij een wet die door een grote meerderheid van de volksvertegenwoordiging werd goedgekeurd, hebben ondertekend. Men zou echter de CVP als partij moeten ter verantwoording roepen, omdat zij als grootste partij heeft nagelaten een eigen voorstel in te dienen. Waarom heeft de CVP, eens haar totaal foute strategie duidelijk was, het consensusvoorstel van de Volksunie niet gesteund, het beste dat ter tafel lag?

Uiteraard en alleen met zuiver partijpolitieke berekening! CVP-voorzitter Van Rompuy vertelt nog steeds de grootste leugens die de laatste jaren in de politieke wereld verspreid

werd, door te stellen dat er geen abortusdialoog mogelijk was.

Integendeel heeft de CVP steeds elk grondig gesprek ontweken, meer zelfs, genegeerd. Het is duidelijk dat de CVP nog niet kan en wil erkennen, dat het altijd en volledig opleggen van haar wil, voltooid verleden tijd is.

Het kan gezien de huidige machtsverhouding tussen CVP en VU utopisch lijken, maar onze partij is als Volksbeweging en totaal onverzuild, perfect geknipt om de CVP te vervangen.

Wij moeten onophoudelijk, niet arrogant, niet fanatiek, maar zelfbewust en in *verstaanbare* termen aan de Vlaamse bevolking blijven zeggen dat er een partij nodig is, niet gebonden aan vakbonden, ziekenkassen, boerenbonden, middenstands- en patroonsorganisaties.

De recente houding van de koning vraagt van ons een doordacht en duidelijk geformuleerd standpunt. Waarom heeft Boudewijn tegenover zoveel andere zeer belangrijke beleidsaspecten als bewapening, ontwikkelingssamenwerking en het eindeloos door de strijdersbonden genegeerde amnestiedossier niet dezelfde moedige en respectabele houding aangenomen?

200 miljoen kinderen zullen in de ontwikkelingslanden in de eerstkomende 10 jaar sterven door hongersnood en gebrek aan de meest elementaire gezondheidszorg. Als de koning echt meer inhoud aan zijn bevoegdheden wil verbinden, dat hij dan van deze regering eist dat zij minister André Geens de middelen geeft die hij van bij zijn aanstellen heeft gevraagd zodat wij de hoogst mogelijke bijdrage kunnen verlenen, om het welvaartsverschil stilaan te verminderen.

De monarchie, als dusdanig, dient voor ons echter geen strijdpunt te worden. Een partij met 10 % van de stemmen kan niet op veel fronten tegelijk de kastanjes uit het vuur halen.

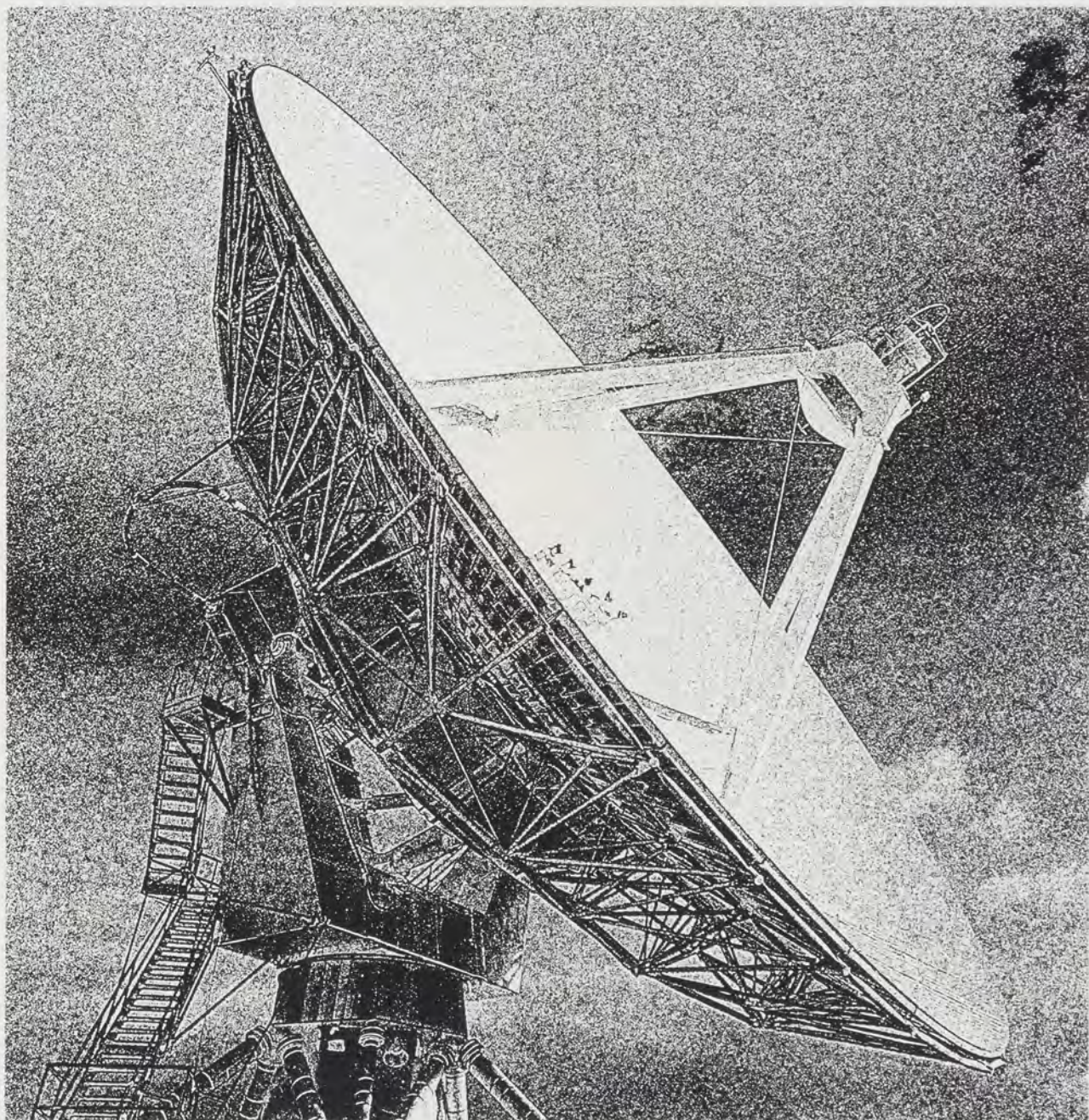
Herman Van Den Abbeele,
Dendermonde-Schoonaard

LUIAARDS?

Het pleidooi pro domo, zoals u het schrijft (WIJ, 20 april j.l.), van kamerlid Herman Lauwers zou velen tot bezinning moeten aanzetten. Ik kan het ongenoegen van het kamerlid begrijpen, de volksvertegenwoordiging zou echter veel van dat ongenoegen kunnen wegnemen door openlijk over het probleem te spreken.

Waarom kan de tekst van Lauwers niet naar buiten gebracht worden? Het onderwerp is belangrijk genoeg als Vrije Tribune in een of andere grote krant, voor een VNOS-uitzending of zeker voor een diepgaande discussie in elk afdelingsbestuur.

Jan De Doncker, Antwerpen

PENTAGONE

U bent in de wereld van Alcatel Bell.

Overal waar communicatie nodig is, overal waar transmissie van woord, beeld en data van essentieel belang is, bent u in de wereld van Alcatel Bell. Een wereld van apparatuur, systemen, netwerken en satellieten. Een wereld gebaseerd op chips, software, optische

vezels en lasers.

Met deze spijttechnologieën schakelen we u over naar het derde millennium.

Alcatel Bell.
Communicatie is onze wereld.

Alcatel Bell. Francis Wellesplein 1, 2018 Antwerpen

Schot 20

Van Gils

IN DE "Van Gils" SHOP BIJ **SKM**

SKM

m.m.v.

Dagelijks open van 9 tot 18 u. Vrijdagavond, Feest- en koopavond met Trendmodeshow van de Young Fashion Club, open tot 21 u. Zon- en feestdagen gesloten.

het modehart van België

A12 - Boomssteenweg 35 - Aartselaar